

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut:

Aalisarnej pillugu inatsimmi siunertaq pingaarnej tassaavoq inatsisip paasiuminartuunissaa, ullutsinnut naleqquttuunissaa atuisunillu atoruminartuunissaa.

Tamassuma saniatigut Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummi siunertaraat, nunatsinni aalisakkat naleqquttumik nungusaataangitsimillu atorneqarnerat tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni malittarisassaqaarnissaata qulakkeernejarnissaa.

Inatsisissatut siunnersuut aamma Kalaallit Nunaanni inuiqatigiinni annertusiartortumik naligiinnginnerup akiornissaa siunertaralugu suliniutitut aamma suliffissat qulakkeernejarnissaat siunertaralugu suliniutitut aalisartullu isertitaqarnissamut periarfissaannik pitsanngorsaanertut isigineqassaaq. Taamaammat sinneqartoorutiniq pisuussutiniq inuiaqatigiit pigisaannit pilersinneqartunit aalisartut amerlanerit annertunerusumik pissarsinissaat siunertaralugu aalisakkanik pisuussutiniq piginnittuunermet tunngatillugu naleqqussaanerit arlalinnik inatsisissatut siunnersuummi siunnersuuteqartoqarpoq.

Naalakkersuisut siunnersuutimikkut aalisakkat inunnit amerlanerusunit aalisarnejartalnissaat kissaatigaat, taamaaliornikkullu inuit ikittuinnarnit inuiaqatigiinni aalisagassat aalisarnejartalnissaat annikillisarnerilugu. Naalakkersuisut isumaqarput taamatut siammarsaaneg aalisarnermi suliffissaqaarnerulersitsinermik kinguneqassasoq.

Naalakkersuisut siunnersuutiminni aamma sinerissap qanittuani pisassiissutit amerlinerisigut sinerissap qanittuani aalisarnej qulakkeerlugu pitsanngorsarnerpaat. Taamaammat siunnersuut aalisarnermi suliffissanut amerlisaaqataassasoq Naalakkersuisut naatsorsuutigaat. Sinerissap qanittuani aalisarnerup annertusineqareerpaata nunami tunisassiorfinni sulisunik amerlanerusunik atorfissaqaartitsisoqassasoq Naalakkersuisut naatsorsuutigaat.

Inatsisissatut siunnersuummi siunertat ilagivaat aalisarnermik nakkutilliisut inuit suliffeqarfiillu aalisarnej pillugu malittarisassanik unioqqutitsisut pineqaatissinneqarnissaannut ajornannginnerulersitsisussanik nutaanik arlalinnik sulinikkut sakkusaqalalnissaat. Aalisarnermik nakkutilliineq sunnuteqarluartoq nungusaataangitsumik aalisarnej pillugu takorluukkat piviusunngortinniarnannut ingerlatiinnarnarannullu pingaaruteqartut Naalakkersuisut isigaat.

Aalisarnej pillugu inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat amerlanersaat inatsisissatut siunnersuummi uani allangortinnagit ingerlateqqinneqartut eqqamaassallugu pingaaruteqarpoq. Aalisarnerup ineriartornera peqatigalugu nutarsaanissaq siunertaralugu inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat nutaat atuutilersinneqassapput.

Siunnersuut taamaalilluni innuttaasunut pisortanullu ullutsinnut naleqqunnerusunik paasiuminarnerusunillu malittarisassiornissamik kissaateqarnertut kiisalu aalisarnej pillugu inatsimmi atuuttumi naleqqutinngitsut ilaat aaqqiivigineqarnissaannik kissaateqarnertut isigineqassaaq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

2.1. Raajarniarnermi pisassiissutini nammineq pigisanik piginnittuunermik nutaamik naatsorsuineq nutaaq

Pisassiissutinit nammineq pigisanik naatsorsuineri pisaassiissutinit pigisanut toqqaannartumik piginnittuuneq aamma pisassiissutinit pigisanut aalajangiisuulluni sunniuteqarneq ilanngullugit naatsorsuunneqassapput.

2.2 Kalaallit Nunaata kitaani raajat pisarineqarsinnaasut akuerisaasut tamarmiusut 50/50-imik agguarneri

Kalaallit Nunaani raajanik pisassiissutit agguarneri 43/57 procentimiit sinerissap qanittuani raajarniarnermut 50 procentinngorlugit aamma avataasiorluni raajarniarnermut 50 procentinngorlugit allangortinneqassapput. Tassunga peqatigitillugu avataasiornermi angallatiniit sinerissap qanittuani angallatinut pisassiissutinit pigisat tuninissaannut periarfissat ikilineqarput.

2.3 Raajarniarsinnaanermut akuersissutini piffissamut killiligaanngitsunik atorunnaarsitsinissamik ukiunut tallimanut kalerriineq

Raajarniarsinnaanermut akuersissutinit piffissamut killiligaanngitsut utertinneqarnissaat pillugu malittarisassat agguasseqqinnissarlu Inatsisartut immikkut inatsisaanni kingusinnerusukkut aalajangersarneqassapput. Siunnersuummi uani taamaallaat aalajangersarneqarpoq utertitsineq sivikinnerpaamik ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarluni Inatsisartut inatsisaatigut pisinnaasoq.

2.4 Aalisarnermi uumassuseqarnikkut misissuinerit kiisalu inuussutissarsiorluni misileraalluni aalisarnej

Misileraalluni aalisarnermut kisermaassisinnaanermut periuseq atuutilersinneqarpoq, tassani misileraalluni aalisarnissamut taamaalillunilu aalisakkanik sumiiffinnillu nutaanik misissuinissamut aalisartut aningaasaqarnikkut kajumissuseqartinneqalissallutik.

2.5 Allaffissornikkut pillaammik akiligassiisarnarit

Allaffissornikkut pillaammik akiligassiisarnissamut arsaarinninnissamullu periarfissaq atuutilersinneqarpoq, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninneq. Periarfissaq inatsisip atuuffiani tamani atuutilersinneqarpoq, taamaalilluni nalunaaruteqartarneq pisanillu tunisisarneq pillugu malittarisassanik unioqqutitsineq tunngavigalugu pillaammik akiligassiinissaq arsaarinninnissarlu allaffissornikkut aalajangerneqarsinnaallutik.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanut kingunissai inatsisissatut siunnersuutip immikkoortuinut ataasiakkaanut tamanut kiisalu inatsisissatut siunnersuummut tamarmiusumut immikkoortillugit nalilerneqarput.

3.1 Raajarniarnemi pisassiissutinit naammineq pigisanik piginnittuunermik naatsorsuineq nutaaq

Pisassiissutinit pigisanik piginnittuunermik naatsorsuinermi siunissami pisassiissutinit pigisanik toqqaannangitsumik pigisat aamma pisassiissutinit pigisani aalajangiisumik sunniuteqarfiusut ilanngullugit naatsorsorneqartassapput.

Raajarniarnemi piginnittuunermik naatsorsuinermi periuseq nutaaq – ullumikkut pissutsit taamaatsillugit – ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisaminnik imaluunniit ingerlatseqatigiiffinni pigisani piginneqataassutit tunineqarnissaannut pinngitsaaliissutaassaaq.

Pisassiissutinit pigisat akit suliffeqarfinnut ataasiakkaanut nalingisa assingi atorlugit suliffeqarfiit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisat tunisinnaangippatigit tamanna suliffeqarfinnit taakkunanit pigisanik nalilinnik pisassiissutinit pigisanik piginnittunut nutaanut agguaasseqqinnermik kinguneqassaaq. Suliffeqarfiit namminersortut, inatsisissatut siunnersuutikkut annaasaqartut, annaasaqarnermut taarsiiffigineqarnissamik piumasaqarsinnaasut aamma eqqartuussivimmi suliame ajugaassappata siunnersuut taarsiissutissat suliame aningaasartuutit ilanngullugit annertoqataannik pisortat aningaasaqarnerannik artukkiissaaq.

Taamatut ataasiaannarluni sunniutaasinnaasup saniatigut piginnittuunermi naatsorsueriaaseq nutaaq ingerlatseqatigiiffiit nutaamik aqqissuunnerisigut avaqqunneqarsinnaangippat inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa siunissami qaninnerusumi pisortat aningaasaqarneranni 9 mio. kr.-it tikillugit siunissamilu ungasinnerusumi 13 mio. kr.-it

tikillugit *ukiumut* annaasaqartarneq. Ukiumoortumik annaasanut ilaapput aalisarnermiit akileraarutitigit iluanaarutit apparneri aamma Royal Greenlandimi sinneqartoorutit apparneri. Piffissami ungasinnerusumi annaasaqarnermut pissutaavoq inuussutissarsiummi nalorninerup annertusinera:

- *Siullermik* ingerlatseqatigiiffik ingerlatseqatifiiffinnut allanut aalajangiisuulluni sunniuteqarnerisooq taamaalillunilu piginnittuunermut killiliussat naammassiniarlugit pisassiissutinit pigisat tunineqassanersut maannakkut ataasiakkaarlugit nalilersuisoqarsinnaanera inuussutissarsiortunut nalorninermik pilersitsivoq.
- *Aappaatut* ingerlatseqatigiiffinnit ataasiakkaaniit aalisarnermi maannakkut ingerlatseqatigiiffinnut allanut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnut nutaanut pisassiissutinik tunisineq siunissami qaninnerusumi ingerlatseqatigiiffinni taakkunani aqutsinikkut piginnaasanik misilittakkanillu annaasaqarnermik kinguneqassaaq. Piginnittut siaruarneri aamma ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat niuernerisa assigiinngisitaartuuneri annikillisissinnaavai. Taakku marluk aalisarnermi aningaasaliisartut nalorninerat annertusitissavaat.
- *Pingajuattut* tunisassiassanik suliffissuarnut pilersuinerup patajaatsuunera annikillisissavaa. Tamatumunnga pissutaavoq ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat angallatinik piginnittuujunnaarunik imaluunniit aalajangiisuullutik sunniuteqarunnaarunik aalisariutit ataasiakkaat sumi qaqugulu tunisinissamut ullumikkornit annikinnerusumik pilersaarusiorsinnaanerat.

Nalorninerup annertusinera kinguneqassaaq taarsigassarsisitsisoqarpat aningaaseriviit ernianik qaffasinnerusunik immaqa piumasaqarsinnaanerat, tamannalu aamma aalisarnermi aningaasaliisartut iluanaaruteqarnerunissamik piumasaqarnerannik kinguneqarsinnaalluni. Taamaalilluni nalorninerulernerup tamassuma aalisarnermi aalisariutinut nutaanut naammassisaqarnerusinnaasunullu aningaasaliinissaq pilerinannginnerulersissavaa. Tamanna isumaqarpoq siunissami ungasinnerusumi naammassisaqarsinnaassutsip isertitallu apparnissaat.

Ingerlatseqatigiiffiit pioreersut nutaallu akornanni aalajangiisumik sunniuteqarnermik aamma piginnittuunerup nuunnerani nalilersuinerup pisortanut allaffissornikkut aningaasartuutit ukiumut 500.000 kr.-inik qaffassasut nalilerneqarput.

3.2 Kaallit Nunaata kitaani raajat pisarineqarsinnaasut annerpaaffissaattut akuerineqartut 50/50-imik agguarneri

Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermi pisassiissutit agguarneri sinerissap qanittuani raajarniarnermut 50 pct.-inut aamma avataasiarluni raajarniarnermut 50 pct.-imut allanngortinneqarneri. Peqatigisaanik avataasiarluni aalisariutit sinerissap qanittuani aalisariutinut pisassiissutinit pigisanik tunisinissaannik periarfissaat ikilineqarput

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut annertussusaannik 50/50-imik agguaanerup kingunerissavaa avataasiarluni aalisarnermi pisassiissutinit pigisaqartuniit ingerlatseqatigiiffinniit sinerissami qanittumi raajarniarnermi ingerlatseqatigiiffinnut pisassiissutinik piginnittunut pisuussutinik agguasseqqinneq. Ingerlatseqatigiiffiit namminersortut, inatsisissatut siunnersuutikkut annaasaqartut, annaasaqarnermut taarsiiffigitinnissamik piumasaqarsinnaasut aamma eqqartuussivimmi suliame ajugaassappata taarsiissutissat annertussusaannik kiisalu suliassami aningaasartuutit ilanngullugit inatsisissatut siunnersuut pisortat aningaasaqarnerannut artukkiissaaq.

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik 50/50-imik agguaanerup kingunerissappagu avataasiarluni aalisarnermut naammassisaqarfiulluarnerusartumut taarsiullugu sinerissap qanittuani naammassisaqarfiunnginnerusumut pisassiissutit annertunerusumik aalisarneqalernerat, aalisarnermi naammassisaqarsinnaassuseq tamarmiusoq appariassaaq. Appasinnerusumik naammassisaqarsinnaanerup kingunerissavaa aalisarnermi aningaasartuutit qaffanneri, aamma aalisarnermiit pisortat isertitaat apparneri. Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik 50/50-imik agguaneq taamaalilluni siunissami qaninnerusumi pisortat aningaasaqarneranni 24 mio. kr.-it tikillugit siunissamilu ungasinnerusumi 34 mio. kr.-it tikillugit *ukiumut* annaasaqarnermik kinguneqarsinnaavoq.

Taamaattorli nalorninarluni 50/50-imik agguaneq pisassiissutinik kikkut aalisartuunerinik paarlaattoqarneranik kinguneqassanersoq. Tamatumunnga pissutaavoq pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut 50 pct.-iisa missaaniittut sinerissap qanittuani aalisarnermi ullumikkut piviusumik aalisarneqarnerinut naapertuuttumik avataasiarluni aalisarnermiit sinerissap qanittuani aalisarnermut ukiumut pisassiissutit ullumikkut tunineqartarneri. Inatsisissatut siunnersuutikkut siunissami avataasiarluni aalisarnermiit sinerissap qanittuani aalisarnermut ukiumut pisassiissutinik tunisisarnermik akornusiisumik allannguisoqassaaq. Avataasiarluni aalisarnermiit sinerissap qanittuani aalisarnermut siunissami ukiumut pisassiissutinik tunisisinnaaneq taamaalilluni ajornarsippat kikkut pisassiissutinik aalisarnerannik allanngortoqassanngilaq, aamma naammassisaqarsinnaassutsimik appariartoqarnani.

Naliliisoqarpoq Pisassissutit 50/50-imik agguarnerinut atasumik allaffissornikkut annertuunik aningaasartuuteqassanngitsoq.

3.3 Sivikinnerpaamik ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarluni atorunnaarsitsineq

Raajarniarsinnaanerumut piffissamut killiligaanngitsumik akuersissutinik utertitsinerumut kiisalu agguasseqqinnerumut malittarisassat immikkut inatsisikkut kingusinnerusukkat aalajangersarneqassapput. Siunnersuummi matumani sivikinnerpaamik ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarluni Inatsisartut inatsisaatigut utertitsinissaq taamaallaat aalajangersarneqarpoq.

“Pissusissamisoortumik kalerriilluni” piffissamut killilingaanngitsumut akuersissutinik utertitsisinnaaneq ullumikkut periarfissaareerpoq. Ingerlatseqatigiiffiit ullumikkut akuersissutit piffissamut killilingaanngitsutut isigippatigit, aamma ingerlatseqatigiiffiit atorunnaarsitsinissamut kalerriinerup aalajangerneqarnera piffissamut killilingaanngitsumut piginnittuunermiit piffissamut killilimmut piginnittuunermut nuunnertut isigippassuk, atorunnaarsitsinissamut kalerriineq namminermit aalisarnermi ingerlatseqatigiiffiit akornanni siunissami pisassiissutit pillugit nalornineq qaffassinnaavoq. Aalisarnermi aningaasaliinerit siunissamut ungasissumut aningaasaliinerummata aamma aalisarsinnaanermut akuersissutit piffissamit aalisarsinnaanermut akuersissutit piffissamut killiligaalernerannit ukiut tallimalluunniit qaangiunneranni pisassiissutinik allanngueriataarsinnaaneq ullumikkut aalisarnermut aningaasaliinissamik pilerinannginnerulersitsisinnaavoq.

Aningaasaliisinnaanerit qaffasissusiisa apparnerata kingunerissavaa naammassisaqarsinnaassuttip isertitallu siunissami apparnerat. Atorunnaarsitsinissamut kalerriineq siunissami ungasinnerusumi aalisarnermiit pisortat isertitaasa 13 aamma 91 mio. kr.-it akornanni ukiumut apparnerannik kinguneqarsinnaavoq. Annertuumik assigiinngissuteqarnerat inuussutissarsiummi nalorninerulernerup annertussusilerneqarnissaanik nalornissuteqarnermik takutitsivoq.

3.4 Ataatsimut naliliineq

Pisortat aningaasaqarneranni ataasiartumik sunniutit saniatigut inatsisissatut siunnersuut ataatsimut isigalugu siunissami qanittumi 33 mio. kr.-it tikillugit siunissamilu ungasinnerusumi 14 aamma 130 mio. kr.-it akornanni aalisarnermiit pisortat ukiumut isertitaat annikillissasut nalilerneqarpoq.

Kisitsisit annertuumik nalorninartortaqrput, isertitalli appariarnerat inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tunngaviusumik sunniutinik atuuttussaasunik marlussunnik takutitsivoq

Siullermik pisassiissutit 50/50-imik agguarneqarneri kinguneqarsinnaavoq avataasiorluni aalisarnermut naammassisaqarluarnerusumut taarsiullugu sinerissap qanittuani naammassisaqarfiunnginnerusumut pisassiissutit annertunerusumik aalisarneqalernerat. Taamaalilluni naammassisaqarsinnaassuseq tamarmiusoq aalisarnermiillu akileraarutinik isertitat tamarmiusut apparsinnaapput.

Aappaatut inatsisissatut siunnersuut immikkoortunik arlalinnik inuussutissarsiummi nalorninerulersitsisinnaasunik imaqrpoq. Nalorninerulernerup aalisarnermi angallatinut nutaanut aningaasaliinissaq pilerinannginnerulersissavaa. Tamassuma kingunerissavaa siunissami ungasinnerusumi naammassisaqarsinnaassuseq aamma akileraarutinik isertitat appaqqissasut.

4. Inuussutissarsiutitut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Inuussutissarsiortunut kingunissai inatsisissatut siunnersuutip immikkoortuinut ataasiakkaanut tamanut kiisalu inatsisissatut siunnersuummut tamarmiusumut nalilerneqarput.

4.1 Pisassiissutitut pigisanik piginnittuunermik naatsorsuineq

Pisassiissutitut pigisanik piginnittuunermik naatsorsuinermit siunissami pisassiissutitut pigisanik toqqaannangitsumik pigisat aamma pisassiissutitut pigisanik aalajangiisumik sunniuteqarfiusut ilanngullugit naatsorsorneqartassapput.

Raajarniarnermit piginnittuunermik naatsorsuinermit periuseq nutaaq – ullumikkut pissutsit taamaatsillugit – ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat pisassiissutitut pigisaminnik imaluunniit ingerlatseqatigiiffinni pigisani piginneqataassutit tunineqarnissaannut pinngitsaaliissutaassaaq.

Pisassiissutitut pigisat akit ingerlatseqatigiiffinnut ataasiakkaanut nalingisa assingi atorlugit ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat pisassiissutitut pigisat tunisinnaangippatigit tamanna ingerlatseqatigiiffinnit taakkunanit pigisanik nalilinnik pisassiissutitut pigisanik piginnittunut nutaanut agguasseqqinnermik kinguneqassaaq.

Pisuussutitut ataasiartumik agguasseqqinnerup saniatigit ingerlatseqatigiiffinnit ataasiakkaaniit aalisartunut allanut tunisinermit akit qaffasinnerusut aqutigalugit isertitat allatut agguanneqaqqissinnaapput. Piginnittuunermi naatsorsuinerup allangortinnera pissutigalugu aalisartoq ataaseq, imaluunniit avataasiorluni aalisarnermit sinerissap qanittuani aalisarnermut ukiumoortumik pisassiissutitut tunineqarnissaannut periarfissat annikillippata, toqqaannartumik piginnittuunermiit imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnit angisuunit ataasiakkaanit aqunneqartumik siunissami attaviitsunngorpat, tunisinermit akit aalajangerneqartussanngorpat, aalisartoq siunissami isumaqatiginninniarnissami pitsaanerusequmik inissisimalissaaq, tassa aalisartoq unammillertimut nuunnissaminut killilersorneqarnani periarfissaqassamat. Siunissami tunitsivissatut periarfissat nutaat pilersinneqarpata unammilleqatigiinnerlu qaffalluni, aalisartut sulit pitsaanerusequmik inissisimalissapput.

Piginnittuunermik naatsorsuinerit nutaat sunniutit immikkut ittut assigiinngitsut arlallit aqutigalugit inuussutissarsiummi nalorninerulersitsisinnaapput:

- *Siullermik* ingerlatseqatigiiffinnit ataasiakkaaniit aalisarnermit maannakkut ingerlatseqatigiiffinnut allanut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnut nutaanut pisassiissutitut tunisineq siunissami qaninnerusumi ingerlatseqatigiiffinni taakkunani aqutsinikkut piginnaasanik misilittakkanillu annaasaqarnermik kinguneqassaaq. Piginnittut siaruarnerini aamma ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat niuernerisa

assigiinngisitaartuuneri annikillisinneqarsinnaapput. Taakku marluk aalisarnermi aningaasaliisartut nalornissuteqarnerulersissavaat.

- *Aappaatut* tunisassiorfinnut pilersuinerup patajaatsuunera annikillisissavaa. Tamatumunnga pissutaavoq ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat angallatinut piginnittuujunnaarunik imaluunniit aalajangiisuullutik sunniuteqarunnaarunik ullumikkornit angallatit ataasiakkaat sumi qaqugulu tunisinissaannik pilersaarusiorsinnaanerisa annikillinera.

Nalorninerup annertusinera kinguneqassaaq taarsigassarsisitsisoqarpat aningaaseriviit ernianik qaffasinnerusunik piumasaqarsinnaanerit, tamannalu aamma aalisarnermi aningaasaliisartut iluanaaruteqarnerunissamik piumasaqarnerannik kinguneqarsinnaalluni. Taamaalilluni nalornissuteqarnerulernerq aalisarnermi angallatinut nutaanut naammassisaqarnerusinnaasunullu aningaasaliinissaq pilerinannginnerulissaaq. Taassuma kingunerissavaa siunissami ungasinnerusumi naammassisaqarsinnaassutsip isertitallu ikileriarnissaat. Naliliisoqarpoq piginnittuunermik naatsorsuisarnerq nutaaq inuiaqatigiinni ilangaaseereernani isertitat tamarmiusut (BNP) siunissami ungasinnerusumi ukiumut 19 mio. kr. *tikillugit* ikileriarnernannik kinguneqarsinnaasoq.

4.2 Pisassiissutit 50/50-imik agguarneri

Kalaallit Nunaata kitaani raajarniarnermi pisassiissutit agguarneri sinerissap qanittuani raajarniarnermut 50 pct.-inut aamma avataasiorluni raajarniarnermut 50 pct.-imut allanngortinneqarput. Peqatigisaanik avataasiorluni aalisariutiniit sinerissap qanittuani aalisariutinut pisassiissutinit pigisanik tunisinissamut periarfissat ikilineqarput.

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut annertussusaannik 50/50-imik agguaanerup avataasiorluni aalisarnermi suliffeqarfinit pisassiissutinik pigisaqartuniit sinerissap qanittuani raajarniarnermi suliffeqarfinit pisassiissutinik piginnittunut pisuussutinik agguasseqqinneq kingunerissavaa.

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunit 50/50-imik agguaaq kinguneqarpat pisassiissutit avataasiorluni aalisarnermut naammassisaqarfiunerusinnaasumut taarsiullugu sinerissap qanittuani aalisarnermi naammassisaqarfiunnginnerusartumi annertunerusumik aalisarneqassasut aalisarnermi naammassisaqarsinnaassuseq tamarmiusoq appariassaaq. Appasinnerusumik naammassisaqarsinnaaneq aalisarnermi aningaasartuutit qaffannerinik aalisarnermilu isertitat ikilineranik kinguneqassaaq. Taamaattoqassappat naliliisoqarpoq BNP siunissami qaninnermi ukiumut 12 mio. kr.-it tikillugit appassasoq.

Naammassisaqarsinnaassuseq appasinnerusooq kinguneqarsinnaavoq. Angallatit mikinerulerpata pisoqaanerulerlutillu aalisarnermi suliffissaqartitsineq qaffassasoq, pisassiissutillu aalisarnissaannut sulisut amerlanerusut pisariaqartinneqassallutik. Peqatigisaanik pisassiissutit annertunerusut sinerissap qanittuani aalisarneqarpat

suliffissuarni sulisut amerlissapput. Siunissami qaninnermi suliffeqarnerup qaffannerata suliffissaaleqineq appartissinnaavaa. Siunissamili ungasinnerusumi suliffissaaleqineq appassanngilaq, paarlattuanilli Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornermi immikkoortuni allani suliffeqarnek apparluni. Suliffeqarnek inuiaqatigiinni immikkoortuni allani apparpat isertitat ikilissapput. Aalisarnermi suliffiit qaffannerisa akerlianik immikkut isertitaqarnermik pilersitsissanngilaq, tassa pisassiissutit qaffanngimmata. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni tamarmiusumik naleqarnerulersitsineq appassaaq. Siunissami ungasinnerusumi tunisassiat ataatsimut nalii 46 mio. kr.-it tikillugit appassasut nalilerneqarpoq.

Kisiannili 50/50-imik agguaanermi pisassiissutinik kikkut aalisalernerannik kinguneqassanersoq nalorninarpoq. Tamassumunnga pissutaavoq pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut 50 pct.-iisa missaaniittunit sinerissap qanittuani ullumikkut aalisarneqartareersut amerlaqataannit ukiumoortumik pisassiissutinik avataasiorluni aalisarnermit sinerissap qanittuani aalisarnermut ullumikkut nuussisoqartarnera. Siunnersuummi allannguinnikkut ukiumoortumik piasissutinik avataasiorluni aalisarnermit sinerissap qanittuanut aalisarnermi siunissami tunisarnissaq pinngitsoortinneqassaaq. Taamaaliornikkut ukiumoortumik pisassiissutinik avataasiorluni aalisarnermit sinerissap qanittuani aalisarnermit nuussisoqarsinnaanngippat pisassiissutinik aalisartartut allanngornaviannngillat, taamaalillunilu aalisarsinnaassuseqarnek appassanani aningaasaqarnermilu allani isertitarineqartartut appassanatik.

4.3 Sivikinnerpaamik ukiunik tallimanut siumut nalunaaruteqareerluni atorunnaarsitsineq

Raajanut piffissamut killiligaanngitsumut akuersissutinik utertitsinermut kiisalu agguasseqqinnermut malittarisassat immikkut kingusinnerusukkat inatsisikkut aalajangersarneqassapput. Siunnersuummi matumani sivikinnerpaamik ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqareerluni utertitsinissaq Inatsisartut inatsisaanni taamaallaat pineqarpoq.

“Pissusissamisoortumik siumut nalunaaruteqarluni” piffissamut killiligaanngitsumut akuersissutinik utertitsisinnaaneq ullumikkut periarfissaareerpoq. Atorunnaarsitsinissamut siumut nalunaaruteqarnermik ilanngussineq nammineq siunissami pisassiissutissanik aalisarnermi ingerlatseqatigiiffinnut nalorninerulersitsissaaq. Aalisarnermi piffissamut sivisuumut aningaasaliisoqartarmat, aamma piffissamit aalisarsinnaanermut akuersissutit piffissamut killeqalersinnerannit ukiut tallimalluunniit qaangiunneranni pisassiissutinik allannguerialaarsinnaaneq ullumikkut aalisarnermut aningaasaliinissaq pilerinannginnerulersissinnaavaa.

Aningaasaliisinnaanerit qaffasissusiata apparnera kinguneqarsinnaavoq naammassisaqarsinnaassutsip isertitallu piffissami sivisuunerusumi apparneri. Siumut nalunaaruteqarluni atorunnaarsitsineq BNP-p 17 aamma 124 mio. kr.-it akornanni ukiumut ikileriarnerannik kinguneqarsinnaavoq. Aningaasat taakku assigiinngitsorujussuunerata

inuussutissarsiummi nalorninerulernerup annertussusilernissaanut annertuumik nalornineq takutippaa.

4.4 Ataatsimut naliliineq

Inatsisissatut siunnersuutikkut Kalaallit Nunaanni isertitat BNP-mut uuttorlugit siunissami qaninnermi 12 mio. kr.-it tikillugit siunissamilu ungasinnerusumi 180 mio. kr.- ikileriartissavai. Kisitsisit taakku annertuumik nalorninartoqarput, isertitalli ikileriarneri inuiaqatigiit tunngaviumik aningaasaqarnerannut sunniutinut uku atuutissallutik:

Siullermik pisassiissutit 50-50-imik agguarneqarneri kinguneqarsinnaavoq avataasiorluni aalisarnermi naammassisaqarfiulluarnerusumi aalisarneqarneqarannut taarsiullugu annerusumik sinerissap qanittuani naammassisaqarfiunnginnerusartumi aalisarneqaleneri. Taamaalilluni aalisarnermi naammassisaqarsinnaassuseq tamarmiusoq appassaaq isertitallu tamarmiusut ikilillutik.

Aappaatut inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiummi nalorninerulersitsisunik immikkoortunik arlalinnik imaqarpoq. Nalorninerulernerup aalisarnermi angallatinut nutaanut aningaasaliinissaaq pilerinannginnerulersissavaa. Tamassuma kingunerissavaa siunissami ungasinnerusumi naammassisaqarsinnaassutsip appariaqqinnera isertitallu ikileriaqqinnerat.

Pingajuattut naammassisaqarsinnaassutsip apparnera angallatit mikinerulerpata pisoqaanerulerpatalu aalisarnermi suliffissaqartitsinerup qaffanneranik kinguneqassaaq, taamaalillunilu pisassiissutit aalisarnissaannut sulisut amerlanerusut atorfissaqartinneqassallutik. Peqatigisaanik pisassiissutit annertunerit sinerissap qanittuani aalisarneqarpata suliffissuarnullu tunineqarlutik suliffissuarni sulisut amerlissapput. Piffissami sivikitsumi suliffissaqartitsineq qaffatsinneqarsinnaavoq suliffissaaleqisullu ikilisinneqarlutik. Piffissamili sivisunerusumi suliffissaaleqisut ikilissanngillat, tassungali taarsiullugu Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnermi immikkoortuni allani suliffissaaleqisut ikilissallutik. Inuiaqatigiinni immikkoortuni allani sulisut ikilippata isertitat ikilissapput. Aalisarnermili sulisut amerlinerini akerlianik immikkut isertitaqarnermik pilersitsissanngilaq, tassa pisassiissutit amerlanerulernaviannngimmata. Taamaammat Kalaallit Nunaanni BNP-mi naleqarnerulersitsineq tamarmiusoq ikileriassaaq.

Pisassiissutit *agguateqqinneqarnerisa*, nammineq inuiaqatigiit aningaasaqarneranni annaasaqarfiunngitsup, pisortat aningaasaqarnerisa appartinneranik siunersuut aamma kinguneqassaaq. Pisassiissutit piginnittunut naleqarmata pisassiissutinik maannakkut piginnittuniit piginnittunut nutaanut agguasseqqinnerup aningaasanik nalilinnik (imaluunniit *pigisanik* imaluunniit *aningaasaatinik*) agguasseqqinneq assigissavaa:

- Pisarineqarsinnaasutut akuerineqartunik tamarmiusunik 50/50-imik agguaneq avataasiorluni aalisarnermi ingerlatseqatigiiffiit sinerissap qanittuani raajarniarnermi

pisassiissutinit pigisaqartut aningaasanik naleqartunik pigisaannik agguuaasseqqinnermik kinguneqassaaq.

- Raajarniarnermi piginnittuunermik naatsorsuinnermi periutsip nutaap ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisanik imaluunniit ingerlatseqatigiiffinni pigisani piginneqataassutsit tunineqarnissaannut pinngitsaalineqarsinnaapput. Ingerlatseqatigiiffiit taakku pisassiissutinit pigisat naliinut naapertuuttumik tunisinnaangippatigit tamanna ingerlatseqatigiiffiit taakku pisassiissutinit pigisanik piginnittunut nutaanut agguuaasseqqinnererannik kinguneqassaaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut kingunissat

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut toqqaannartumik kinguneqassasoq ilimagineqanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunissat

Siunnersuut innuttaasunut toqqaannartumik kinguneqassasoq ilimagineqanngilaq.

7. Kingunissat allat annertuut

Siunnersuut toqqaannartumik annertuunik allanik kinguneqassasoq ilimagineqanngilaq.

8. Oqartussanut kattuffinnullu il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami aggustusip 14-ianiit septembaarip 22-iani 2017-imut pisortatigoortumik Naalakkersuisut nittartagaatigut takusassiatut saqqumisinneqarpoq aamma ukununga tusarniutigineqarluni:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik.
- Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiisitaanermut inatsisinillu atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik
- Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
- Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik
- Namminiilivinnermut, Nunanut Allanut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik

- Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik
- Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)
- Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA)
- NUSUKA
- SQAPK
- Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut
- Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)
- Pinngortitaleriffik
- Polar Seafood A/S
- Royal Greenland A/S
- Halibut Greenland ApS
- Kalaallit Nunaanni Politiit
- Issittumi Sakkutooqarfik
- Den Europæiske Union
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qaasuitsup Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Qeqqata kommune:
- GrønlandsBANKEN
- Advokatfirmaet Malling-HansenDamm
- Nunatsinni Advokatit – Grønlandske Advokater
- WWF – Verdensnaturfonden
- Transparency International Greenland

Piffissap tusarniaaffiusup kingorna siunnersuut oqaaseqaatinik ataani allassimasunik kinguneqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq tusarniaanermi akissutit taamaallaat pingaaruteqarneranik naliliineq tunuliaqutaralugu pingaarnersiorlugit issuarneqarmata. Tusarniaanermi akissutinut Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatai uingasumik allanneqarput.

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik.

Naalakkersuisoqarfiup tusarniummut akissuteqaatimini siunnersuummi siunertarineqarmat kalaallit nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersakkanik pisuussutit pillugit piujuaannartitsinermik tunngaveqarluni atuilluarnernut aallaaveqartumik tunngaveqarmat iluarisimaarpaa. Naalakkersuisoqarfiuttaaq aalisarneq pillugu maleruagassanik unioqqutitsinerni aalisarnermi nakkutilliisuutit nutaanik arlaqartunik sulinikkut sakkussanik periarfissinneqarmata iluarisimaarpaa, tassami angusaqarfiulluqartumik nakkutilliinerup qulakkeerneqarnissaa pingaaruteqarmat aammalu inatsisip atuutsinneqarnerata aalisarneq piujuaannartitsinermik tunngaveqartumik ingerlanneqarnissaa qulakkiissammagu. Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutigivaa ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerit pingaaruteqartut ilanngunneqarnissaat aamma nakkutilliineq kiisalu piffinni ilisimasat

aqutsinissami tunngaviusunut atatillugu siunnersuummi oqaaseqaataasut § 2, imm. 1, nr. 1-imi allassimaneri ersarissarneqassasut.

Siunnersuummi § 22, imm. 3-mi aalajangersarneqareerpoq aalisakkanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik annerpaaffiliineq uumassusilerisut innersuuteqarnerisigut aalisarnermilu aqutsinissamik pilersaarutinik akuerisaasunik isiginninniarluni tunngaveqassasut. Toqqaannartumik piffinni ilisimasat taaneqanngikkarluartut aalisarnermi aqutsinissamik pilersaarusionermermi piffinni ilisimasat ilanngullugit suliarineqarsinnaatitaapput.

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup siunnersuummi § 2, imm. 1, nr. 2 naleqqussarneqassasoq atuilluarnerup nammaqatigiissarneqarnissaa anguniarneqassasoq pingaaruteqartoq taamaasiornikkullu inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut sunniutissat piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu annerpaaffiusinnaanissaanut anguniakkat ersarissarneqassammata innersuussuteqarluni.

Aalisarnerup avatangiisinut sunniuteqarsinnaanerata nammaqatigiissumik inissisimanissaanut pingaaruteqassusia siunnersuummi § 2, imm. 1, nr. 1-imi erseqqissarneqareerpoq.

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiisitaanermut inatsisinillu atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa inuttut atukkatigut siunnersuut kinguneqartitsisinnaasooq siunnersuummi anguniakkatut siunnerfik anguneqassanersoq anguneqassannginnorsorluunniit apeqqutaatillugu. Taamaammat kaammattuutigineqarpoq inuttut atukkatigut kinguneqartitsisoqarsinnaaneranut siunnersuutip oqaaseqaasioneranut atatillugu nalorninartoqarsinnaaneramik nalilersuuteqaqqusilluni.

Siunnersuutip oqaaseqaasionerani annerusumik siunnersuummi toqqaannartumik kinguneqartitsinissat sammineqarput. Kinguneqartitsisinnaanermermut sunniutissat siaruarsimavallaamik allaaserissagaanni kinguneqassaaq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfiup tusarniuteqarnermi akissuteqaateqarnermini siunnersuutigivaa inatsimmi aalajangiisumik periusissatut tunngaviusariaqartoq aalisakkanut ataasiakkaanut atatillugu aalisarsinnaassuseq nutaaq akuerineqartassanngitsoq, aalisarneqartussanut atatillugu pisassiissutinullu imaluunniit aalisarnermi pineqartumi aalisarsinnaassutsip sinnerlugu aalisarsinnaassutsip inissisimareerneratigut peqareertillugulu akuersisoqartannginnissaamik. Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutini tunngavilersorpaa, aalisarnermi imminut akilersinnaassutsip sunniutai taamatut aalisarsinnaassutsip sinnerlugu ilaneqarneratigut ajortumik sunniuteqalertarmat.

Siunnersuummi kingunerisassatut sunniutit eqqartorneqarneranut atatillugu Naalackersuisoqarfik oqaaseqaateqarpoq naliliillunilu, inatsisissatut siunnersuummi aningaasaqarnikkut sunniutissat allaaserineqartut imaannaanngitsumik qularnartunik amigaateqartoq. Pisussanut atatillugu itisiliinernik aamma allaaserinninnernik maqaasisaqarput aamma aningaasatigut sunniutissat pillugit kingunerisinnaasaannut nalilersuuteqarnermi periutsinut tunngaviit pillugit. Siunnersuut tabelimik ilalernerqartariaqartoq piffissamut qaninnermut tunngasunik sunniutinik imaqartumik, soorlu assersuutigalugu ukiut tallimanut aamma piffissami ungasinnerusumi soorlu ukiuni 20-ni kingunerineqarsinnaasunik takutitsisumik. Aammattaaq BNP-ip sunniutissaasa saniatigut aalisarnermi inuussutissarsiuqartut ingerlatsinerminnut aningaasaqarnerannut tunngatillugu kingunerineqarsinnaasunik allaaserisanik aamma akileraarutit akitsuutinillu sunniutissat pillugit sunnerneqarneri ilanngullugit takussutissiisunik. Pisunut ataasiakkaanut atatillugu sunniutaasinnaasut ilisimanngikkaanni, iluaqutissaq siunertaralugu periusissanik suliaqarnermik aallarnisaasoqarsinnaagaluartoq innersuussutigineqarluni politikikkut oqartussaasut siunnersuummut aalajangiilersigatik pisunut ataasiakkaanut pisussaaitatut ilimanaateqartutut naatsorsuutinut naliliissuteqarsinnaaqqullugit.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfiup tassunga atatillugu inatsimmi oqaasertanut aamma oqaaseqaataasinnaasunut atatillugu siunnersuutinik arlaqartunik siunnersuuteqarput.

Naalackersuisut siunnersuut pillugu sapinngisamik aningaasatigut sunniutissat pillugit paasissutissaqarnissamik pisariaqartitsisoqarnera kissaateqartoqarneralu paasilluarpaat. Siunnersuuteqarnermi oqaaseqaateqarnermi aningaasaqarnikkut sunniutit pillugit naatsorsuinerit kisimiillutik saqqummiunneqartussaapput. Siunnersuuteqarnermi tunuliaqutit paasissutissat imaluunniit naatsorsuinermi tunngaviit oqaaseqaasiornermi ilaasussaangillat. Taamaattorli siunnersuummut ilanngussatut peqataatinneqarsinnaapput. Naalackersuisut aalisarneq pillugu inatsisissamut siunnersuusiornermi naatsorsuutit suliarineqarsimasut naammaginartumik tunngaviliisutut nalilerpaat, naatsorsuutit kinguneqartitsilluni sunniutissat suut pillugit ersersitsimmata, siunnersuut akuerineqassappat sunniutaasinnaasut pillugit. Siunnersuutip suliarineqarluni eqqartorneqannginnera sioqqullugu misissuinernik suli pisariaqartitsisoqarneranik oqariartuuteqarneq Naalackersuisut isumaqataaffinngilaat.

Akileraartarnermi Aqutsisoqarfik

Aqutsisoqarfiup tusarniaanermi akissuteqarnermini siunnersuummut atatillugu oqaaseqaatigineqartunut tunngatillugu aningaasatigut naatsorsuineranut tunuliaqutit ersarinnerusut ilisimanagit oqaaseqarpoq taamaammallu Akileraartarnermi Aqutsisoqarfik aningaasanut tunngatillugu oqaaseqaateqarsinnaanera ajornakusoorluni. Aqutsisoqarfiulli nalilerlugu oqaatigivaa oqaaseqaatigineqartuni missangersuilluni aningaasatigut annaasassatut saqqummiunneqartut tamatigoortumik amerlasuunerik minnaarilluni missangersuusiorneqartut isumaqarluni.

Nangilluni aqutsisoqarfik oqaaseqarpoq pisussatut naatsorsuutigineqartut assingusunut aallaaveqassagaanni ullumi raajanut akitsuummumut iluanaaruteqartarneq nalilliissutigalugu, aqutsisoqarfiup raajartassat agguarneqartarnerisa 50/50-imut allannguuteqartinneqarneratigut tamakkiisumik 58,6 mio. Kr.-inik annaasaqarfiussasoq naatsorsorsimallugu oqaatigivaa.

Aqutsisoqarfiup akissuteqaateqarnermini nassuerutigivaattaq iluanaarutinit annaasaqaataasussatut naatsorsukkatik amerlassuseqartereerlugu sineriammut qanittumi raajarniarnermit akileraarutitigut akitsuutitigullu iluanaaruteqarnerulernermik taarserneqarumaartut oqaatigisariaqarlugu. Tassunga atatillugu Aqutsisoqarfik oqaaseqaateqarpoq “siunnersuummi ersersinneqanngimmat amerlassutaanerulersussat qanoq agguaanneqarnissaat, aalisarnermit tassanga ersarissumik missangiilluni amerlanernik iluanaarutinit naatsorsuinissamik periarfissaqanngilaq, Aqutsisoqarfiulli nalileraa tunngaviusumik iluanaarut tamanna 10-20 mio. Kr.-it akornanni inissisimasinnaassasoq. Taamatut oqariarluni tunngavilersuutigivaa nutaatut ingerlatsisussanik eqqartuisoqartussaammat taakkua aningaasaliissutinik nutaanik pilersitsisussaasut, tamatumalu kingunerissagaa annertunerusunik nalikilliliissuteqarnissat taamaasilluni siunissaq qaninnerusooq eqqarsaatigalugu aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat ikinnerusut pilersinneqassasut. Sinerissap qanittuani raajarniarnermi landskarsimut iluanaarutaasussatut naatsorsuutigineqarsinnaasut qulaani missangerlugu 10-20 mio. Kr.-it ataatingaatsiarlugit angusaqarfiunissaat ilimagisariaqartoq, tamatumalu avataasiorluni raajarniarnermi iluanaarutitigut annaasaqaatissat amerlassusaannut qanillattoriaataasinnaasutut oqaatigineqarsinnaagatik.

Taakkua saniatigut Royal Greenland A/S-imit sinneqartoortutinit annaasaqaatit maannamut sanilliullugu pisassiissutinit pigisat ikileriarneratigut pisussat ilanngullugit, tamatumalu kingunerisinnaagaa iluanaarutinit pissarsiasanik ikileriaateqartitsinerit pisinnaasut tassungalu ilanngullugu Namminersornerusut eqqorneqarlutik.

Naalakkersuisunitaaq naatsorsuutigineqarpoq raajartassat 50/50-nngorlugit agguaanneqartalernissaasa landskarsimut iluanaarutitigut annaasaqaataaffeqarnissaa. Agguaasseriatsilli 50/50-imut allannguuteqartinneqarnerata kingunerissavaa aalisarnermi suliffissaqartitsinerulernissaq, tamannalu agguaasseriatsip allanngortinneqarnerata kingunerisaanik sineriammut qanittumi raajarniarnermi sulisussaqaartitsinerulernissamik pilersitsiffiulernissaa naatsorsuutigineqarmat. Pisassiissutinit amerlanerusunik sinerissap qanittuani aalisartoqarlernissaata Kalaallillu Nunaanni tunisassiorfinnut tulaassasaaneri peqqutigalugit aalisarnermi sulisussaqaarnerulersitsinissaq amerleriaateqassaaq, tamatumalu piffinni ataasiakkaani inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik aamma kinguneqartitsissaaq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup oqaatigivaattaq “killiligaanngitsumik akuersissutit ukiuni tallimani sioqqutsilluni nalunaaruteqarnikkut killilikkamik akuersissutitut allanngortinnissaat, Inatsisartut inatsisissaannik nutaamik aalajangersaanikkut”. Aqutsisoqarfiup nalilerpaa piginnittuusut akornanni allannguuteqartitsinerit aamma

aalajangiisuusumik sunniuteqarsinnaanerit piffissamik sivikippallaamik atorunnaarsitsinissamik nalunaaruteqarnermut sanilliullugu maannamut siunissamullu aningaasaliissuteqartunut angisuusumik nalornisitsisoqartoq aamma aningaasaliissuteqartussat ikilinissaat aamma/imaluunniit iluanaaruteqarnerulernissamik amerlanernik piunasaqalernerit aamma erniatigut akiliuteqarnermut atatillugu.

Siunnersuummi § 15, imm. 2 naapertorlugu killiligaanngitsumik akuersissuteqarnermut killilikkamik akuersissuteqalernissamut sanilliullugu siusinaarluni kalerreereernissaq sivikinnerpaamik ukiuni tallimanik sivisussuseqassasoq aalajangersarneqarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq Inatsisartut nutaamik immikkut inatsisiliornermikkut piffissap sivisussusilernissaa aalajangersassagaat. Matumani inuussutissarsiuteqartut periarfissinneqarumaarput ilanngunnissaannik allallu soqutigisaqartut ilanngullugit.

Aamma oqaatigineqassaaq Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutiniq saqqummiussineq ajornakusooruteqassasoq, siunnersuutigineqartut pillugit nalorninartunik pilersitsisoqanngippat. Taamatut oqariarluta taama Naalakkersuisut isumaqarput nalorninartorsiorneq pissusissamisoortuunngitsoq sapinngisamillu minnerpaaffissaminiitinneqartariaqartoq.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)

KNAPK-p qitiusumik isornartorsiutaa tassaavoq siunnersuutip sukumiinerusumik kingunissaanik takussutissanik amigaateqartoq.

KNAPK siunnersuummi aalajangersakkanut arlalinnut isumaqataalluni ilaliivoq, ilaatigut umiatsiaaqqat GR normulerneqarnissaannik piunasaqaateqalernissat, aamma piunasaqaatissatut siunnersuut inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermi Kalaallit Nunaanni qularutissaanngitsumik najugaqarnissamik piunasaqaat.

KNAPK-p iluarisimaarpaa Naalakkersuisut siunnersuut aqputigalugu aalisariuteqassutsip aqunneqarnerulernissaa siunertarimmagu, erseqqissaatigalugulu Naalakkersuisut aalisariuteqassutsip taakkulu pisinnaasaat sipportumik annertussuseqalernissaat mianersuutigissagaat.

KNAPK-p ilisimatitsissutigaa KNAPK-p tungaaniit kissaatiginartikkitsik suliffeqarfiit nutaat aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunineqartarnissaat, suliffeqarfiit akuersissuteqareersut kisimik salliutinneqarnissaat pisariaqanngimmat.

Aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunisisarneq kinaassusersiortuunngitsumik tunngaveqartariaqarpoq, qulaakkeerinnittumik akuersissutit tunngavimmikkut aalisartunut isumalluutit atorluarneqarnissanik qulakkeerinnittunut tunniunneqartassasoq.

Aalisartut nutaat piumasagaatit naammassisinnaagunikkit ajortortannigilaq taakku aamma akuersissutinik tunineqarsinnaanissaat.

Siunnersuutip § 15, Imm. 2 tassa akuersissutit piffissamut killiligaanngitsut minnerpaamik ukiunik tallimanik siumut nalunaaruteqarluni piffissamut killiligaalernissaat pillugu KNAPK-p isumaqarfigaa taama aaqqiiniarneq naammaginartumik eqqarsaatigilluugaanngitsoq.

Allannguut akuersissutit piffissamut killiligaanngitsut nalunaaruteqarluni minnerpaamik ukiunik tallimanik piffissamut killiligaalernissaanik erseqqissaassuteqarnermik taamaallaat erseqqissaaneruvoq.

KNAPK-p isornartorsiorpaa tamakkiisumik pisarineqarsinnaasut akuerisaasut biologit siunnersuutaat kisiat malinneqarnissaa. Takuuk siunnersuutip § 22 Imm. 3. KNAPK-p kissaatigaa siunnersuutimi atuisut ilisimasaat aamma tusaaniarneqartassasoq biologit siunnersuutaat oqimaaqatigalugu, tamakkiisumik pisarineqarsinnaasut aalajangerneqartarnerini.

Siunnersuummi § 22 imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, pisarineqarsinnaasut akuerisaasut tamarmiusut aqutsinissamut pilersaarutitut akuerisaasut mianeralugit biologit siunnersuutaat malissagaat. Naalakkersuisut isumaqatigaat atuisut ilisimasaat tusaaniarneqartassasoq. Taamaattumik aalisagaqatigiit ataasiakkaanut aqutsinissamik pilersaarusernermi atuisut ilisimasaat atussallugu periarfissaqarluarpoq.

KNAPK-p isumaqatigaa siunnersuummi Kalaallit Nunaata Kitaani raajanut pisassiissutinit agguaanissamut siunnersuut, taamaalilluni ukiumut pisassiissutit 50 pct.-ii avataasiorluni aalisartunut aamma 50 pct.-ii sinerissap qanittuani aalisartunut. KNAPK-p erseqqissarppaa ukiuni siuliini ukiumut pisassiissutinik annertuunik avataasiorluni aalisartuniit sinerissap qanittuanut nuussisoqartarsimasoq. KNAPK isumaqarpoq 2016-mi 4.800 tonsinik nuussisoqarsimasoq.

KNAPK-p tunngaviatigut aamma tapersorsorpaa, avataasiorluni aalisarnerup aamma sinerissap qanittuani aalisarnerup akornanni ukiumut pisassiissutinik nuussisarneq killilersorneqassasoq. KNAPK-p isumaqarpoq avataasiorluni aalisartuniit sinerissap qanittuanut nuussisarneq pisariaqarunnaassasoq, umiarsuaatileqatigiiffiit pisassiissutinik naammattumik peqarpata.

Agguaqatigiinneq allanngorpat, Naalakkersuisut naatsorsuutigaat sinerissap qanittuani aalisartut annertunerusumik pisassiissutinik pisisaqalerpata nuussisarneq pisariaarutissasoq.

KNAPK-p erseqqissaatigaat isumaqarnertik avataasiorluni aalisartuniit sinerissap qanittuanut pisassiissutinik nuussisarneq periarfissatut ammatinneqarallassasoq Kalaallit Nunaata Kitaani 50/50 pct.-imik raajanik pisassiissutinik immikkoortitsineq tamakkiisumik atuutilernissaata

tungaanut. Isumamut tassunga tunuliaqutaasoq tassaavoq KNAPK-p annilaangagimmagu naammattumik aalisakkanik nioqutissiassanik nunami tunisassiornissamut amigaateqalersinnaaneq.

Siunnersuummi avataasiarluni aalisartuniit sinerissap qanittuanut pisassiissutinik nuussisarnissaq sulii periarfissiisoqassaaq nunami tunisassiornissamut amigaateqalersinnaaneq pinngitsoortinniarlugu, tak. § 27, Imm. 2.

Siunnersuutip § 30, Imm. 4, Naalakkersuisut inatsisitigut malittarisassiornissamut tunngaviliisussa, aalisartuq pisassiissutit pigisani tamaasa tuneriarlugit aalisarnermut uteqqinniartumik mattussisinnaaneq, aamma KNAPK-miit ilalernerqarpoq.

KNAPK-p isumaqatigilluinnarpaa, toqqaannangitsumik 50 pct. ataallugu piginneqataaneq, siunnersuut malillugu piginneqatigiissutinut naatsorsuisarnermi ilaasalissasoq. Tak. § 31. KNAPK-lli iluarinngilaat siunnersuummi aalisartut imaluunniit ingerlatseqatigiiffiit ukiuni qulini piginneqatigiissutitik nalimmassarnissaanik periarfissiineq. Tak. 32, Imm. 1. Annerpaamik nalimmassaanissamut piffissaq qaammatit 18-iusariaqarput KNAPK malillugu. KNAPK-p qularutiginnigilaa naammattumik pisassiissutinik pisisussaqarumaartoq.

Oqaaseqaatit siunnersuummi allannortitsinissamik tunngavissinngillat. Ingerlatseqatigiiffiit sivikitsumik piffissalernerqarlutik, soorlu qaammatinik 18-inik, pisassiissutinik pigisani imaluunniit piginneqataassutinik pinngitsaaliinikkut ingerlatseqatigiiffiit tunisissappata tulluassanngilaq. Qaammatinik 18-inik nalimmassaanissamut piffissaliineq sivikippallaassaaq aalisartut imaluunniit ingerlatseqatigiiffiit annertuumik annasaqaratarsinnaanerani pinngitsoortitsinissamik.

KNAPK assinganik isumaqarpoq qaammatinik 48-nik killiliineq siunnersuutip § 34, Imm. 2 aamma sivisuallaartoq siunnersuutigalugulu qaammatit 24-it.

Tusarniummik akissuteqartup siunnersuutaa malinneqanngilaq. Naalakkersuisut kissaatigaat aalisartut nutaat aalisarnermut isersinnaanissaanut pitsaanerusumik tunngavilerneqassasut. Pisassiissutinik pissarsiniarnermi aalisariummik pigisaqqaarnissamik piumasaqaat, aalisartut nutaat aalisarnermut iserniarnerannut akimmiffiuvoq. Akimmiffimmiit ammaassiniarnermi qaammatit 24-it sivikippallaartutut nalinernerqarpoq.

KNAPK aamma isumaqarpoq misileeraalluni aalisarnermiit naliginnaasumik aalisarnermut ikaarsaarnermi kismaassilluni aalisarsinnaanissamut piffissaq ukiuni pingasuni sivisuallaartoq. KNAPK isumaqarpoq ukiut pingasut sivisuallaartoq, sivisunerpaamillu ukiumut ataatsimut killeqartariaqartoq, imaluunniit ukiut marluk.

Siunnersuutip § 45, Imm. 2 aalajangerpaa, kismaassilluni aalisarsinnaaneq tunngaviummik ukiuni pingasuni atuutissasoq, kisianni siunnersuutip § 45, Imm. 3 malillugu

Naalackersuisut kisermaassilluni aalisarsinnaaneq ukiut pingasuniit sivikinnerusumik atuunnissaa aalajangersinnaavaat. Siunnersuut malinneqanngilaq.

Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit pillugit aalajangersakkat pillugit KNAPK isumaqarpoq siullertut, Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit misileraalluni aalisarnermi tusarniaanermi peqataatinneqartassasut. Taassuma saniatigut siunnersuutip § 45, Imm. 4 KNAPK-p nalilerpaa atorsinnaanngitsutut, KNAPK-p isumaqarpoq aalisarnerup susassaqtutui soqutigineqanngitsut, Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnimi ilaanerat ilanngarneqarmat.

Naalackersuisut isumaqataanngillat Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit tamatigut misileraalluni aalisarnermi tusarniarneqartassasut, Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit sammisanut tamatigoornerusunut taamaallaat tusarniaaffigineqartassammata. Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa amerlassusiannut inissat pingasut peqatigiiffinnut aalisarnermut susassaqtarfilinnut naammaginartinneqarpoq. Maannamut KNAPK ilaasortaasimammat pingasunik sinniissoqarluni pisariaqanngitsutut nalilerneqarpoq, sinniisooq ataaseq oqaaseqaateqarnissamut naammaginartinneqarmat.

KNAPK-p tusarniaaneq naggataarpaa siunnersuutigalugu siunnersuummi aalajangersakkamik ikkussisoqassasooq aalisarnermi pisat tamarmik nunamut tulaanneqartarnissaanik.

Siunnersuutaat malinneqanngilaq, siunnersuummi § 18-mi tunngavissiiisoqareermat Naalackersuisut malittarisassiorsinnaanissaanik, pisat tamakkerlugit imaluunniit ilaannai Kalaallit Nunaanni tunisassiorfimmuut tulaanneqartarnissaanik. Piumasarissallugu pisat tamakkerlugit Kalaallit Nunaannut tulaanneqartassasut naleqqatigiinngittutut nalilerneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA)

KANUKOKA aalisarnermut inatsisissamik nutarterineri tunuliaqutaasut ilalerpai, kisianni KANUKOKA isumaqarpoq siunnersuut pisariannngitsumik qitiusorsiorortoq, aamma annertunerusumik pisariaqartitsisoqartoq kommunit ilaatinneqarnerulernissaanik pisassiissutinik, pisassanik, aalisarnissamik akuersissutinik, tulaassineri aamma tunisassiornermi kommunit annertunerusumik akuutinneqartariaqartut. Allaffissornikkut piginnaasaqarneq kommuninut tunniunneqanngippat KANUKOKA-p siunnersuutigaa pinngitsuugassaannngitsumik kommunit tusarniaaffigineqartarnissaanik eqqussisoqassasooq.

Naalackersuisut naliliipput pissusissamisoornerusooq pisassiisarnermi aqutsineq qitiusuminngaanniit inagerlanneqartarnissaa, qulakkeerniarlugu Kalaallit Nunaat tamakkerlugu ataqatigiissumik assigiimmillu allaffissornikkut ingerlatsineq. Naalackersuisut isumaqataapput kommunit tusarniarneqartassasut sammisanut kommuninut ataasiakkaanut attuumassutilinnut, kisianni pinngitsuugassaannngitsumik kommunit sammisanut tamanut tusarniaaffigineqartarnissaat pisariaqanngilaq.

KANUKOKA-p maluginiarpa siunnersuut arlalinnik Inatsisartuniit Naalakkersuisunut piginnaasitsissutinik imaqartoq, siunnersuutigalugulu tassunga atatillugu Naalakkersuisut nassuiassagaat piginnaatitsissutit qanoq atorniarnarlugit.

Piginnaasitsissutit sinaakkutaat aalajangersakkani ataasiakkaani aamma oqaaseqatini taakununga atasuni takuneqarsinnaapput. Pisariaqartussaangilaq amerlanerusunik nassuiaasersornissaat.

KANUKOKA-p siunnersuutigaattaq sumiissuseq tunngavigalugu pisassiisoqartarnissaa, inuussutissarsiornikkut nunap immikkoortui assigiinngitsut pissusissamisoornerusumik ineriartornissaa qulakkeerniarlugu.

Pisassiissutit maanna aalajangiunneqartarput aalisagaqatigiit sumiinneri tunngavigalugit. Sumiissuseq tunngavigalugu pisassiisarneq eqqunneqassagaluarpat pissusissamisuunngitsutut atuilluarnernunngitsutullu isummerfigineqarpoq.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkamik eqquisoqassasoq, tunngaviliisussamik piginnaatitaaffeqartup inuiaqatigiit nammaqatigiinnissaanik aamma allanik inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut atugarisaat pillugit isumaqatigiissusiortoqarsinnaassasoq, aalisarnermut atatillugu kalaallinik tunngavilik siuarsarniarlugu. Assiusaanik aalajangersagaq Impact Benefit Agreement, Aatsitassat pillugit inatsimmi § 78-mi nalunnginneqarpoq.

Naalakkersuisut naliliipput, siunnersuummi naammaginartumik periarfissanik peqartoq kalaallinik aalisarnermut tunngavilernissaanut siuarsassallugu.

Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)

SIK-p siunnersuut taama isikkoqartillugu tapersersunngilaa. SIK-p siunnersuummi § 26 malillugu raajanik ukiumut pisassiissutinik avataasiortuni aalisarnermi 50 pct.-nik aamma sinerissap qanittuani aalisarnermi 50 pct.-nik immikkoortiterinissaq akerleraa. SIK-p siunnersuutigaa tulaassinissamik piunasaqaatit annertunerulernissaat, agguaqatigiisitsinermi immikkoortiterneri allanngortinnagit, sinerissap qanittuani aalisartut annertunerusumik pisassaqaalernerisigut.

Tulaassinissamik piunasaqaatit annertusinerisigut sinerissap qanittuani aalisartut pisassaat annertusinaviannigilaat, aamma pisassanik avataasiortuniit pisisinnaajunnaarunik, taava tulaassinissamik piunasaqaatit annertunerit sinerissap qanittuani aalisartunut iluaqutaanaviannigilaq.

SIK isumaqarpoq aalisarnermut akuersissutit piffissaligaanngitsut ukiut qulit ataallugit ilimasaaruteqarnikkut piffissaligaasunngortinneqassanngitsut.

Aalajangersakkami § 15, Imm. 2 naapertorlugu siumut ilimasaaruteqarnissaq akuersissutit piffissaligaanngitsut minnerpaamik ukiuni tallimani piffissaligaasunngortinneqarsinnaapput. Taamaattumik siunnersuummi siumut ilimasaaruteqarnissaq sivilisunerusinnaasoq periarfissaareerpoq.

SIK tusarniaanermi akissuteqarnermigut oqariartuutigaa annilaangassutigalugu piginnittussaanermut naatsorsueriaasip allanngortinnerasigut sinerissami pitsaanngitsumik kinguneqarsinnaanissaa, suliffissanik annaasaqartoqarsinnaanera pillugu.

Naalakkersuisut tassunga isumaalunneq paasilluarpaat, kisianni erseqqisaatigerusullugu, suli nunami suliffissanik pisariaqartitsisoqarnissaa, naak malittarisassat allanngortinneqaraluartut.

Pinngortitaleriffik

Pinngortitaleriffik inatsisilerinermut tunngasunik § 22, Imm. 3-mut aamma § 43-46-mut allannguutissanik taamaallaat siunnersuuteqarpoq.

Polar Seafood A/S

Polar Seafood A/S siunnersuummut aarlerisaarivoq, isumaqarluni siunnersuut tunumut allariarnerusoq aalisarnermilu atukkanut ajorseriartitsissasoq.

Naalakkersuisut taamatut isiginninnermut isumaqataanngillat.

WWF – Pinngortitaq pillugu nunarsuaq tamakkerlugu suliniaqatigiiffiup (WWF)

WWF isumaqarpoq, siunnersuut aalisarnermik piujuartitsisumik aqutsinissamik erseqqissunik malittarisassanik imaqartariaqartoq, aamma sulissutigineqartariaqartoq piujuartitsisumik allagartalikkamik aalisagaqatigiinnut tamanut atuuttumik aalisarnek anguniartariaqartoq.

Naalakkersuisunut pingaaruteqarpoq, aalisarnek piujuartitsisuunissaa kinguaassagut pillugit. Piujuartitsisumik aqutsinissaq siunnersuummi erseqqissarneqareerpoq. Aalajangersakkanik suli amerlanerusunik ilanngussinissaq pisariaqarsorineqanngilaq.

Sulisitsisut (GE)

GE akissuteqaatiminni kajumissaarutigaat Naalakkersuisut siunnersuut taama isikkoqartillugu saqqummiutissanngikkaat, aningaasaqarnikkut inatsisilerinikkullu apeqqutinik

amerlavallaanik akineqanngitsunik imaqarmat. GE isumaqarpoq ”siunnersuutip kingunissai qulaajarneqanngippallaartut”. GE-p annilaanganartippaa kingunerisassat pitsaanngitsut, siunnersuummi taaneqartut, kingunissai pitsaannginneri minnaagaavallaartut.

Naalackersuisut siunnersuummik suliaqartillutik kingunissaanik misissuititsisimapput suliniutit ataasiakkaarlugit aamma ataatsimoortillugit. Kingunerisassat ataasiakkaat aamma ataatsimoortut siunnersuutip naliginnaasumik oqaaseqaataaniipput. Taamaattumik Naalackersuisut GE-p isummiutaanut isumaqataaangillat.

GE-p isunnartorsiorpaa siunnersuutip piareersarnerani Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap isumaliuutissiissutai UPA2015/19 aamma UPA2017/115. Taakkunani siunnersuutigineqarpoq, misissueqqissaarnerit tamarmik saqqummiunneqassasut, inuussutissarsiuteqartut ilaatinneqassasut, aamma sulineq ammasumik ingerlanneqassasoq. Inatsisitigut siumoortumik sulineq aamma siunnersuut namminermi isornartorsiorneqarput ersernerluppallaarnerarlugit, amigaataanerarlugulu kisitseqqissaarnermi suut tunuliaqutaasimanersut. GE-p aamma tusarniutigineqarnera sivikippallaarnerarlugu isornartorsiorpaa.

UPA2015/19-mi sammineqarpoq, Naalackersuisut peqquneqassasut misissuineramik saqqummiusseqqullugit piffissatigut killiligaanngitsumik aalisarnissamut akuersissutit piffissatigut killilerneqarnissaannut aningaasaqarnikkut kingunissai pillugit. Una siunnersuutip kingunerisussaangimmagit piffissatigut killiligaanngitsumik aalisarnissamut akuersissutit piffissatigut killilerneqarnissaanik kinguneqarnaviangimmat, Naalackersuisut isumaqarput isumaliuutissiissut maanna siunnersuummut attuumassuteqanngitsoq. Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap UPA2017/115-mut isumaliuutissiissutaa ullulerneqarsimavoq 3. juni 2017. Isumaliuutissiissut taama kingusitsigisukkut saqqummiunneqartillugu, maanna siunnersuummut sulinermut ilanngunnissaa periarfissaasimangilaq. Siunnersuut tusarniutigineqarpoq aggustusip 14. 2017-miit septembarip 22. 2017-mut, tamannalu sapaatip akunnerinut arfinilinnut naapertuuppoq. Naalackersuisut taamaattumik tusarniutigineqarnera sivikippallaarneqarneranik isornartorsiummut isumaqataaangilaq.

GE isumaqarpoq tamaat isigalugu, siunnersuutip imaa siunertaanut naapertuutinngitsoq, GE malillugu siunnersuut ersernerlummat atoruminarnanilu, ilaatigut Naalackersuisunut piginnaatissutit amerlammata, aamma siunersuut GE isumaa malillugu aalisarnermut aningaasaqarnikkut nammaqatigiissumik siunertaqanngitsoq.

Naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutip taarsissagaa Inatsisartut inatsisaat nr. 18 1996-meersoq Aalisarneq pillugu, kinguneratigut allannguuteqarluni. Inatsisartut inatsisaannut allannguutit inatsisit katillugit 13-niupput aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut, aamma aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatitai ikittuinnaapput. Taamaattumik Naalackersuisut paasiuminaatsippaat maanna siunnertuut pillugu isornartorsiutaasut

erseqqarlunnerarlugu atoruminaatsuunerarlugulu. Siunnersuut arlaqartunik piginnaatitsinera aamma Naalakkersuisut aalangersakkanik sukumiinerusunik saqqummiussisinnaanera atoruminarsisinnaavaa erseqqarisinnaallugulu. Aalisarneq teknikkikkut malittarisassanik amerlasuunik imaqarpoq, tamakkiisumik siunnersuummi ilanngunneqassagalarunik siunnersuut paatsiveerunnarsisiinnassagalarpaat.

Isornartorsiorneqarportaaq siunnersuummi sukumiinerusumik nassuiaasoqanngimmat aalisartut nutaat pisassarisanik agguasseqqinnermi tunineqartussat kikkuusinnaaneri eqqaaneqanngimmat. Aamma aalisartut nutaat qanoq iliorlutik pisassiissutit utertinneqartut pissarsiarisinnaassagaat.

Paasiuminaappoq suut pisassiissutit utertinneqartussat GE-p innersuunnerai. Raajarniarnermi Kalaallit Nunaata kitaani avataasiarluni aalisartut aamma sinerissap qanittuani aalisartut akornanni agguariaaseq GE-p innersuuppagit, taava Naalakkersuisut naatsorsuutigaat sinerissap qanittuani pisassat amerlanerulerpata aalisartut pioreersut nammineq aalisarumaaraat. Kisianni GE-p innersuuppagit pisassanik killiligaanngitsunik utertitsiniarneq, taava Naalakkersuisut naqissuserusuppaat, pisassat killiligaanngitsumik uani siunnersuummi utertinneqarnianngimmata, taamaattumik maanna pineqanngilaq aalisartut kikkut utertitanik pissarsinissaat.

GE-p taavaa, siunnersuummi aalajangersakkat 50/50-imik agguariaaseq, piginnittussaaneermik naatsorsueriaaseq nutaaq aamma pisassat killiligaanngitsut utertinneqarnissaat annertuumik inuussutissarsiortuninngaanniit taarsiivigineqarnissamik kinguneqarumaartoq, GE malillugu pinngitsaaliissummik taarsiissutitalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsinertut nalilerneqarmat. GE-p tassunga atatillugu inatsisilerituut naliliinerat tusarniummut akissuteqaammut ilanngullugu nassiuppaat.

Naalakkersuisut pissutsinut ataasiakkaanut naliliisitsinikuupput, Naalakkersuisullu tamanna tunuliaqutigalugu isumaqarput 50/50-mik agguaaqqinneq piginnittuunermullu nalileeriaaseq siunnersuummi saqqummiunneqartutut pinngitsaaliissummik taarsiissutitalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsinertut nalilerneqarsinnaanngitsoq, taarsiivigineqarnissamillu tunngaviusinnaanngitsoq. Siunnersuutip kingunerinavianngimmagu pisassat piffissamik killiligaanngitsunik utertitsineq, Naalakkersuisut isumaqarput taarsiiviginiarneqarnissamik qinnuteqaatit siunnersuummi uunga attuumassuteqanngitsoq.

GE-p isornartorsiorpaa nutaamik piginnittuunermik nalilersueriaasermi sukumiisumik erseqqissarneqanngimmat qanoq paasisariaqarnersut ”oqartussaaqataalluni sunniuteqarneq”, tamanna nalornilersitsisinnaammat aamma Naalakkersuisut namminneq kisimik tamanna pillugu naliliisinnaanngimmata.

Ajornakusoorluinnarpoq malittarisassanik erseqqareqqissaartunik saqqummiussissalluni, qaqugu oqartussaaqataalluni piginneqataasoqarnersaq, aalisartut ataasiakkaat

pissusissamisuunngitsumik eqqornagit. Assersuutigalugu aningaasanik atukkiisoq malittarisassatigut eqqorneqarsinnaavoq, siunnersuummi erseqqareqqissaamik ilanngunneqarpat, atukkiineq tamatigut oqartussaaqataalluni piginneqataanermik paasineqartassasoq. Kisianni pissutsit ataasiakkaat aallaavigalugit naliliisaraanni, taava pinngitsoorneqarsinnaavoq malittarisassat pissusissamisuunngitsumik eqquissanngitsut. Oqaaseqaatini pissutsit tamaasa taagorneqannginneranut pissutaasoq tassaavoq, pissutsit tamakkiisut siumut naatsorsoruminaammata.

GE-p isornartorsiorpaa siunnersuummut atatillugu 50/50-mut allannguinnissaq, piginnittuunermut naatsorsueriaaseq aamma pisassat piffissaligaanngitsunik utertitsinissamik siumut ilimasaarineq nalornilersitsinermik kinguneqarnissaat. GE-p erseqqissarpaat ”nalornilerneq aningaasaleerusunermut inuussutissarsiutinullu siuarsaanermut toqunartuusut”.

Siunnersuummi saqquumiineq amerlanertigut nalorninartunik imaqartarpoq. Naalakkersuisut nalunngilaat tamanna, taamaattumik 50/50-mut allannguinnissaq aamma piginnittuunermut nutaamik naatsorsueriaaseq oqaaseqaatini nassuiaaserneqarsimapput. Naalakkersuisut erseqqissassavaat pisassat piffissamik killiligaanngitsunik utertitsinissamik siunnersuummi nalunaartoqanngitsaq.

Naggasiutitut GE isumaqarpoq, siunnersuummi tamatigoortumik malittarisassaqaqtariaqartoq politikikkut pisassanik agguaasarnikkut aalajangiinermi tunngaviit allaffissornikkut nalileeriaatsinut avissaaqqanissaat, taaneqartartoq ”armslængde-princip”.

Naalakkersuisut isumaqarput, naammaginartumik siunnersuummi tunngavissaqartoq malittarisassanik pisassanut agguaasarnermi ingertsinermut pilersitsinissamat. Naalakkersuisut tassunga atatillugu siunnersuummi § 23, Imm. 5 innersuussinnaavaa.

Kalaallit Nunaani Politimesteri

Kalaallit Nunaani Politimesterip siunnersuummut §5 stk 2 atatillugu oqaatigaa Kalaallit Nunaani Politiit amerlassutsimikkut pikkorissutsikkullu inorsartut aalisarnermut nakkutilliineq akisussaaffittut tigussallugu. Taanna §5 stk 2-mut siunnersuutitut tunngatillugu oqaatigineqartuni takuneqarsinnaavoq, ” Kalaallit Nunaani Politiit Naalagaaffeqatigiillu isumaqatigiinniareerlutik soorlu illoqarfinni nunaqarfinnilu nakkutilliineq akisussaaffigilersinnaallugu”

Politimesterip eqqaavaattaaq § 58, stk. 2 aaliangiussaasimasooq eqqarsarnartoqartoq siunnersuutaasup inatsilerinerup tunngavimmigut allanngortinneqarsinnaanera – taamaalillunilu inatsimmi maleruagassat inatsilerinerermiittoq – atorneqartussaasoq inatsisinik unioqutitsisoqarsinnaaneranik pasisaqartoqartillugu. Tassungalu atatillugu pillaaniarluni eqqartuussineq pinnagu pinngitsaaliilluni iliuuseqarnissaq pillugu isumaliutissiissut 1039 1985-imeersoq innersuussutigineqassaaq.

Ilanngulluguttaaq Politimesterip eqqaavaa aaliangersakkat arlallik tassani eqqaaneqartumi unioqquitsisimaneq aqunneqassasoq akiliisitsinikkut § 58, stk. 1, nr. 1-mi aaliangersakkat malillugit tunngavissastut akiliisitsineq soorlu atorsinnaanngitsoq. Tassunga atatillugu Politimesteri siunnersuuteqarpoq inatsisini allannguutissanik siunnersuutaasup ataasiakkaarlugu aaliangerneqarnerani.

Naalackersuisut Kalaallit Nunaanni Politimesterip siunnersuummi § 5, Imm. 2-mut atatillugu isumaanut paasinnilluarput. Naalackersuisulli ataatsimiititaliap isumaliuutissiisutaa 1039/1985 eqqartuussisoqarnerup avataatigut pinngitsaaliissutitalimmik akuliuttarneq pillugu ima aalajangiussaqaaramik:

”Akuliunnerit amerlanerpaat nakkutilliinermik tunngaveqartarput, arlaqartumik taamungaannaq tigooqqaalluni misiliilluni nakkutilliinermik. [Taanna]-rpiag taamungaannaq tigooqqaalluni misiliineq - siumut oqaatigineq ajornartua – aaqqiissut naleqalersikkaa. Tamanna tunngavigalugu Inatsisitigut piviusutut allaatiginninneq (retsfaktumbeskrivelsen) pissutsini taamaattuni eqqoteqqissaartikkuminaattarpoq. Pinngitsaaliissutitalimmik akuliunneq paasissutissanik aallernermik tunuliaqutaqarpat, taava inatsisitigut aalajangiinerit piuminartuusarput paasiuminartuusarlutillu. Inatsisitigut aalajangiinissamik piumasaqaateqartoqassappat, ataatsimiititaliap isumaa malillugu, pisariaqanngitsumik allamut saasaaneruvoq, eqqartuussivinnik pisariaqanngitsumik suliakkersuisoq, saniatigullu ingerlatsinermut oqartussaasut nakkutilliinissaannik sanngiillisitsisoq, inatsisitigut isumannaatsuunermik iluaquteqanngitsumik. Siusinnerusukkut taaneqartutut ajornartorsiut tunngaveqarpoq, eqqartuussiviit imaluunniit ingerlatsinermi oqartussaasut inatsisip atuutsinneqarnissaanut qaffasinnerusumik akisussaaffeqassanersut. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, pinngitsaaliissutitalimmik akuliunneq nakkutilliineq imaluunniit paasissutissanik ujarlerneq anguniarneqartillugu, taava inatsisitigut aalajangiinissamik piumasaqarnissaq pinngitsoortinneqartariaqartoq. Kisianni erseqqissaatigineqarpoq ataatsimiititaliaq inatsisitigut aalajangiinissamik apeqput, periusererikkamut atortutigut pisinnaatitaanermut tunngavileriikkamut ilaareersoq. Ataatsimiititaliap isumaa imaappoq, eqqarsaatersuutigineqarpat pinngitsaaliissutitalimmik akuliunnissamik tunngaviliinissaq, taava atortutigut pisinnaatitsinissaq pisariaqarnersoq eqqarsaatigilluartariaqarpoq. Taamaassimassappat, ataatsimiititaliaq isumaqarpoq naliginnaasumik inatsisitigut alajangiinissamik piumasaqarnissaq imaqaanngilaq.”

Naalackersuisut tassunga atatillugu erseqqissarumavaat, inatsisitigut pissutsit, eqqartuussiveqarnerup avataatigut pinngitsaaliissutitalimmik akuliuttarneq, 1985-miit malunnaatilimmik allanngoriarsimanera. Tassungalu atatillugu Naalackersuisut erseqqissassavaat, nalornissuteqarneq atorneraarunnaarmat – 1985-mitut – inatsisilerinerup avataatigut pinngitsaaliissutitalimmik akuliuttarneq pisariaqartinneqarneranut, atsikkutigiitsitsinermik tunngavik (proportionalitetsprincippet) ataqqineqartillugu.

Politimesterip isummerneranut Naalackersuisut paasinnissinnaapput uani siunnersuut § 5, stk. 2 pillugu kiisalu isumalluutaasut sammisamut ilisimasaqassutsimullu tunngatillugu apeqqummut. Siunnersuummut oqaaseqaatini takuneqarsinnaasutut Naalackersuisut

siunertarivaat siunnersuutip atorneqalernissaa naalagaaffeqatigiit isumaqatigiinniareerpata naleqquttumillu inernilerneqareerpat Politiit sulisoqarnersinnaanerit eqqarsaatigalugu.

Kommuneqarfik Sermersuumut

Kommuneqarfik Sermersuup tusarniaatitsinermit taavaa tunngaviusumik siunnersuummut isumaqataallutik:

1. Aalisarneq pillugu paasiuminartumik, ullutsinnut naleqquttumik atuisunullu atoruminartumik inatsisiliornissaq
2. Nunami aalisagaqassutsip pissusissamisoortumik piujuartitsinermillu tunngaveqartumik kalaallit inuiaqatigiit maleruagassinneqarnissaat qulakkiissallugu,
3. Kalaallit inuiaqatigiinni naligiinnginnerujartornerup akiorneqarnissaa
4. Aalisartunut suliffeqarfinnik pitsaanerusumillu isertitaqalernissamik qulakkeerinninnissamat suliniuteqarneq

Aappaatigut Kommune isumakuluuteqarpoq raajanik pisassiissutiniq piginnittuunerup maleruagassaat pillugu. Tassunga tunngatillugu Kommunep eqqaavaa nassiuateqartoqartariaqartoq qanoq ililluni skatsikkut isertitat annikillinnginnissaat anguniassagaat naliliinerup takutimmagu Landskarsi ajunaaquteqartussaasoq.

Kommunellu sionnersuutigaattaaq siunnersuutip kingunerisinnaasai annertunerusumik misissorneqassasut ”inernerit kiisalu allanik periarfissarsiorneq” siunertaralugu ujartornerini, taamaatumik siunnersuut tunuartinneqartariaqartoq.

Naalakkersuisut Raajanik piginnittussaaneermik nutaamik naatsorsuisalernissaa pillugu Kommuneqarfik Sermersuup isumaa paasilluarssinnaavaa. Naalakkersuisut tassunga tapiullugu oqaatigisinnaavaa, Naalakkersuisut siunnersuutip kingunerisinnaasai eqqarsaatigilluarsimagamikkut, taamaattumillu siunnersuutigaa piginnittussaaneermut nutaamik naatsorsuisalernissap eqqunneqarnissannut ikaarsaarnissamik piffissaliisoqarnissaa.

Qaasuitsup Kommunia

Qaasuitsup Kommuniata eqqaavaa siunnersuut isumaqatigalugu. Kommune isumaqarpoq siunnersuutip kingunerissagaa raajarniarnerup pisassiissutaateqarnerullu ineriartoqqinnissaa piginnittuunerup sinerissami aalisartut akornanni siuariartornermigut taamatullu Kommuneni isertitaqarnerulernikkut.

Kommune Kujalleq

Kommune Kujalleq tusarniaanermut akissummini allappoq: "Kommunimit Kujallermit naammagisimaarneqarpoq Naalackersuisut maannakkut, aalisarneq pillugu inatsisip atuuttup ukiut 20-it sinnerlugit atuutereersimanerata kingorna, inatsimmik nutarternissamut piareersimalermata inatsisillu atuuttup kommuninut, sulisoqarnermut inuussutissarsiortunullu naleqquttuusimangiffii iluarsinialerlugit. Inatsisissatullu siunnersuut aamma ataatsimut naliliineq aallaavigalugu annertuumik pitsaaneruseqarnermut suliarineqartumik oqaasertalersugaarpasippoq, tassungalu ilanngunneqassalluni inatsit atuuttoq piffissap ingerlanerani allilerneqartarlunilu arlaleriarluni allanngortinneqartarsimavoq, taakkulu pissutigalugit inatsisip paasiuminarnera sapernarsisimalluni. Kommuni neriuppoq immikkoortumi inatsit nutaaq ima inissaqartitsiumaartoq, taamaallaat killeqartuinnarmik inatsisip allanngortittarnissaa pisariaqassalluni."

Kisiaqnnili Kommunep eqqavaa siunnersuutip qitiusorsiorpallaanerujussua kommunep isumaa malillugu pisariaqanngivikaluartumik. Ilassutitut oqaatigaattaaq inuussutissarsiutit allatigit Kommune periarfissarissaarneruseq aqqissuusseqqinnissaminut inuussutissarsitutigut anguniakkat pitsannguutigisinnaasaanik kommunimullu isertitaqarnerulernissaanut nunap immikkoortortaqarfianut kvotat pilersinneqarnissaanik pisariaqartitsisumik.

Kommune siunnersuuteqarpoq illoqarfigisami aalisarnermi atortut pitsanngorsarneqassasut Canadap Norgellu eqqarisamik ineriartortitseriaasaat malillugu kiisalu tulleriarluakkamik illoqarfigisami pigineqaleraluttuinnarnissaa pineqartunut tamanut taamaalinikkut atortut illoqarfigisami piujuaannarterlugit.

Naalackersuisut paasinnilluarput Kommune Kujalliup kissaataanut nunap immikkoortortaqarfiani kvotaqalernissaanut. Naalackeruisut isumaqarputtaa aalisarnermut atortorisat piffimmi pitsanngorsarneqassasut tamanut iluanaarfiusinnaasunut siunnersuutaareersumut tulluarluinnarmata. Ungalu ilanngullugu oqaatigisariaqarpoq Naalackersuisut eqqarsaataaniittoq nunap immikkoortortaaanni kvotamik peqalernissaa. Kvotateqalersitsinerullu nunap immikkoortorta kisiat eqqarsaatigalugu, aalisarnermik ingerlatsiviit avataasiortutut aalisartut isumalluuteqarnerat nangaatippai.

Qeqqata Kommunია

Qeqqata Kommuniata tusarniaanermi oqaatigaa siunnersuummut isumaqataalluni. Kommunillu eqqaavaa "Namminersorlutik Oqartussat suli nalileeqqissasut soqutigisaqaqatigiit inuiaqatigiillu peqatigalugit Inatsisartuni aaliangiisoqannginnerani".

Kommune oqarportaaq kommunip malugisimagaa Kommunit periarfissaat Kommunini malittarisassanik pilersitsisinnaaneq siunnersuummi peerneqarsimasoq.

Tassunga atatillugu Kommune oqarpoq ikaarsaariartuaaneq siunnersuutigineqartumi § 15, stk. 2 ukiuni tallimaninngaanniit ukiunut qulinngortinneqarnissaa.

Naalakkersuisut piffissami 2014-minngaanniit 2017-mut soqutisaqaqatigiit assigiinngitsut ataatsimeqatigisaqattaarnikuuai siunnersuutip imai pillugit. Tassungalu atatillugu Naalakkersuisut ilismatitsissutigaa soqutigisaqaqatigiit tamaasa eqqarsaatigalugit.

Pineqartumi Kommunit periarfissarisaaq malittarisassanik sanasinnaaneq pillugu Naalakkersuisut ilisimatitsippat tamanna siunnersuummi periarfissaammat

Killilerneqanngitsumik kvotaateqarnerup atorunnaarsinneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut siunnersuuteqarput ikaarsaariartornissaq ukiuni 5-ni pissasoq. Taamaammallu paatsoornerusooq Kommunep siunnersuutigimmagu ikaarsaariartornissaq ukiuni 5-ni pissasoq.

GrønlandsBANKEN

GrønlandsBANKIP oqaatigaa raajanik kvotaateqarnerup agguaqinneqarnissaa avataasiortut sinerissallu qanittuani aalisartut akornanni siunnersuut §26 malillugu piginnittuusinnaanermut akulerunnerusooq taamaaliornerullu kingunerissagaa akileraarnermi isaatitat annertuumik annaaneqarnerisigut.

Siunnersuut §31 pillugu GrønlandsBANKI oqarpoq toqqaannangitsumik piginneqataaneq siunnersuutaasumi naatsorsuutigisariaqartoq Kvotatillik pigisamik tuniniaaneramik taamaalilluni nunami tunitsiviit tigoorasuaannarnisaannik allanngorartitsilerlutik.

GrønlandsBANKI oqarpoq kvotaatit pigisat atorunnaarsikkiartuaarnissaat ukiut 5-ni pisussatut siunnersuut piviusorsiunngitsoq. Banki isumaa malillugu siunnersuutip kingunerissavaa piffissami sivikippallaami aningaasaliisarnerit kiisalu nammineq aningaasaliisinnaanerup sakkortunerulernissaa.

Naalakkersuisut raajanik kvotateqarnerup agguataaqinneqarnissaata akileraarnermut isertikkat annikinnerulernissaanik kinguenarsinnaaneranut isumaqataapput . Naalakkersuisullu isumaqatiginngilaat avataasiortut sinerissallu qanittuani aalisartut akornanni agguaqinneq piginnittuusinnaanermut akulerunnerunngitsoq tassani taarsisariaqanngitsumik aalisarnermik aaqqissuusseqqinnerummat.

Naalakkersuisut peqqissaarluinnarlutik siunnersuutit §31 –p kingunerisinnaasai nalilersornikuuaat. Tamannalu tunuliaqutsiullugu Naalakkersuisut siunnersuutigaat ikaarsaariartornissaq ukiuni 10-ni pissasoq taam,aaliornikkut eqqorneqartussat nutaamik niuerfiliornissaminnik periarfissinniarlugit.

Kvotatit pigisat atorunnaarsinniarnarat pillugu Naalakkersuisut siunnersuuteqarput ikaarsaariarneq ukiuni 5-ni pissasoq. Naalakkersuisut isumaqanngillat siunnersuut taaneqarsinnaasoq ”piviusorsiunngitsutut” tassami kissaatigineqarmat siunnersuutip ikinnerpaaffissalerneqarnera ukiunut 5-nut. Killilerneqanngitsumik kvotaateqarnerup atulersinneqarnissaa eqqunniarneqalermat takuneqarsinnaavoq Inuutissarsiutini ataatsimiititaliap aappaasaaneerluni isumaliuutersuutit siunnersuutaani FM1990/31-mi

*amerlanerussuteqartut kissaatigigaat ikaarsaarianerup ukiuni 2-3-ni pinissaa.
Inatsisartuupput ikaarsaariarnermi piffissap atugassap aaliangerniarnerani pisussaatitaasut
tassanilu inuutissarsiortut tusarniarneqassapput.*

Advokatfirma Malling & Hansen Damm

Advokatfirma oqarpoq siunnersuut §7 pillugu eqqaaneqarsimasut aaliangiussamut tunngatillugu imarisai eqqarsaatigalugit nipaappallaartut. Taamaammat Advokatfirma siunnersuivoq oqaatigineqarsimasut allanngortinneqarnissaat piginnittuunissap qaammarsaavigineqarnissaa eqqarsaatigalugu – piginneqatigiiffinni – angallatip nunatsinneersuuneratut nalilerneqarsinnaalerniassammat.

Advokatfirmap oqaatigivaattaq §7 stk2 nr2-mut tunngatillugu oqaatigineqarsimasut paatsuungasitsisinnaaneramik pilersitsisinnaasoq oqaaseq ”Nunatsinnut attuumassuteqarpoq” soorlumi eqqaaneqartuni §7 stk 2 nr 1-miittoq Kalaallit Nunaaniittutut qaammatit 6 sinnerlugit. Taamaakkaluartoq Advokatit malillugit oqaatigineqarsimasut §7 stk 2, nr 2-mi Nunatsinnut attuumassuteqarpoq ilassutaasinnaasoq isumaqalersitsilluni unioqutitsisutut.

*Naalakkersuisut §7 stk 2, nr 2-mut tunngatillugu erseqqissaatigaat taamaalilluni
paatsoorneqarsinnaangitsumik sumi najugaqarnerup ”Nunatsinnut attuumassuteqarpoq” –
llu isumaarigaat. Taamattaaq aamma Naalakkersuisut erseqqissaatigaattaq §7 stk 3 pillugu.*

Nunatsinni Eqqartuussissuserisut Illersuisut

Nunatsinni Eqqartuussissuserisut Illersuisooqatigiit oqaatigaat siunnersuutip kingunerluutigisinnaasai ersernerlunnerarlugit. Taamaattumik Illersuisooqatigiit inassutigaat siunnersuutip itisilersuinerusumik kingunerluutaasinnaasuunik suunerisa ersarissarneqarnissaat inatsisilerisut periarfissaqarluarneruniassamata naliliinissaminnik inuussutissarsiorneq ineriartornera nunallu aningaasaqarniarnerata sumut ingerlanera qinersivigineqarnissaa.

*Soorlu eqqaaneqareersutut tusarniaanermut atatillugu Aningaasaqarnermut
Naalakkersuisoqarfiup Akileraarnermullu Aqutsisoqarfiup ingerlataani tunngavigalugu
Naalakkersuisut suli aningaasaqarniarnerup paasiniaavigineqarnissaata itisilersoqqinissaa
pisariaqanngitsutut paasiniaanerit takutereermassuk aningaasaqarniarnerup
kinguneruisinnaasai.*

Transparency International

Transparency International tusarniaanermi eqqaavaa tusarniaaneq septemberi 13, 2017 allannguutaasimasut kingunerisaanik siunnersuut tulluanngitsoq. Peqatigiiffiup isumaa malillugu isumasiortitsinerup sivikinnerata takutikkaa isornarsinnaasunik paasiniaasoqarsinnaanera.

Transparency International oqaatigaattaaq siunnersuummi kukkuneqartoq aaliangersakkami tikkuaasoqarmat Nunatta Eqqartuussiviat tassaasoq siullerpaatut saaffigineqartussa soorlu angallatit 75BRT/120BT eqqartuussivimmut tunniunneqassatillugit.

Naalackersuisut isumaqataanngillat tusarniaanermut atatillugu septemberi 13, 2017 allannguutaasimasut naleqquttuunnginnereragaanerat tassanimi tusarniaasoqarmat pioreersunik aaliangersakkanik.

Aaliangersakkani suna saaffigineqaqqaarnissaa pillugu siullertut saaffigisassaq atorunnaarsinneqareerpoq pisariaqanngitsutut nalilerneqarmat.

Uku oqaaseqaateqanngillat:

- Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia
- Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik
- Departementet for Sundhed
- Namminiilivinnermut, Nunanut Allanut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik
- Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalackersuisoqarfik
- Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik
- NUSUKA
- SQAPK
- Royal Greenland A/S
- Halibut Greenland ApS
- EU

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

Kapitali 1

Atuuffia

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Nr. 1

Inatsit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiorluni aamma inuussutissarsiutigiginagu aalisarnernut atuuppoq. Inatsit tamassuma kingorna Kalaallit Nunaanni aalisarnermut suugaluartunulluunniit toqqaannangitsumik oqaatigalugu atuuppoq, aliikkutaralugu sunngiffimmilu aalisarneq, misileraaneq, misissuineq ilinniagaqarnerlu siunertaralugit aalisarnertut kiisalu inuussutissarsiutigalugu aalisarnerit suugaluartulluunniit pineqaraluarpata.

Inatsimmi nassuiaatit naapertorlugit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaa tassaavoq sumiiffik Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaa pillugu nalunaarummi kiisalu Kalaallit Nunaata imartap oqartussaaffigisaata killinga pillugu peqqussummi aalajangersarneqartoq.

Nr. 2

Inatsit taamatuttaaq kalaallit nunallu allat angallataasa tulassisarnerannut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani usinik nuutsisarnermut atuuppoq.

Nr. 3

Inatsit aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataasa tulaassinerinut usinillu nuutsisarnerannut atuuppoq. Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani inuussutissarsiornikkut aalisarneq kisimi inatsimmut ilaavoq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani sukisaarsaatigalugu sunngiffimmilu aalisarneq kiisalu misileraaneq, misissuineq ilinniagaqarnerlu siunertaralugit aalisarnerit inatsimmi ilaangillat.

Aalangersakkami aalajangersarneqarpoq inatsimmi aalajangersakkani allani anguniakkat aalajangersakkami nr. 1-miit – 3-mut allaaserineqartut naapertorlugit aqutsisoqassasoq.

Imm. 1-imut

Nr. 1

Pisuussutit pigiinnarneqarnerat amerliartornerallu, tassunga ilanngullugu aalisarnerup pinngortitami ataqatigiinnermut sunniutai, nungusaataannangitsumik annertussuseqassapput.

Aalajangersakkami tassani aalajangersarneqarpoq, aalisarnermik aqutsinermi annertuallaamik aalisarsinnaaneq sillimaffigineqassasoq aammalu pinngitsoortinniarneqassalluni killilersimaarneqarlunilu. Tamanna assersuutigalugu biologit inassuteqaataasa ilanngunnerisigut aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit peqataatinnerisigut anguniarneqarsinnaavoq.

Nr. 2

Pisarineqarsinnaasut aalisarnermilu aalisarsinnaassutsip akornanni pissutsit. Aalisarnermik aqutsinermi aalisakkat pisarineqarsinnaasut, pingaartumik nr. 1 isiginiarlugu, aamma aalisarnerup nungusaataaanginnissaa illuatungaani sulisussaqqarnikkut piumassuseqarnikkullu aalisarnermi aalisarsinnaassuseqarneq oqimaaqatigiissinniarnissaat aalajangersakkakkut qulakkeerneqassaaq. Tamassuma ataani mianerisassat arlallit ilanngunneqassapput, ilaatigut inuiaqatigiit aningaasatigut pissarsinissamik pisariaqartitsinerat, inuiaqatigiinnut suliffissaqartitsineq aamma aalisarneq aqutugalugu inuiaqatigiit imminnut pilersorsinnaanerat. Akerlianik aalisarsinnaassuseq annikippallaarpat annertuumik aalisarneq aamma annikillisinneqassaaq, assersuutigalugu pissarsiaqarnissamut periarfissat annikippallaarpata imaluunniit aalisarnermi pineqartumi sumiiffinni soqutiginninneq pisariaqartitsinerluunniit naammangippata.

Nr. 3

Inuiaqatigiit, aalisarnermik inuussutissarsiortut, tunisassiortut inuussutissarsiutillu allat taakkununga atasut aningaasaqarnerisa inuttullu atukkat mianerinissaat. Tassani eqqarsaatigineqarpoq aalisarnermik aqutsinermi soqutigisat assigiinngiiaartorpassuit aammalu isiginiagassat aalisarnermut sunniuteqartartut tamassuminngalu aqutsinermi ilaasut sapinngisamik isiginiarneqassasut. Aalisarneq Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornutat ilarujussuaraat innuttaasut amerlanerpaasa peroriartornermi qanilluinnartumik atugarisaat. Taamaalilluni aalisarnermik ingerlataqarnermut tunngatillugu innuttaasut sunngiffimminni sammisaqarnissaat siunissami aamma isiginiarneqassaaq. Aalisartut aalisarnermiluunniit suliffeqarfiit ataasiakkaat aalisarneq aqutugalugu imminut pilersornissamik periarfissaqarnissaasa saniatigut, inuussutissarsiutit tassunga atasut, soorlu tunisassiorfiit, aalisarnermik aqutsinermi aamma ilanngunneqassapput, taamaalilluni inuussutissarsiutit taakku saniatigut sunniutaat aalisarnermik aqutsinermi aamma isiginiarneqassallutik. Aqutsineq taamaalilluni imatut ingerlanneqassaaq, inuttut atukkatigut aningaasaqarnikkullu pissarsiat qulakkeerneqarlutik, kisiannili nr. 1 aamma 2-mi piumasaqaatit mianeralugit.

Nassuiaatit

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Nr. 1

Nassuiaat nutaajuvoq. "Aalisarneq" qanoq paasineqassanersoq inatsisini siusinnerusukkut nassuiarneqarnikuunngilaq. Nunat tamat akornanni malittarisassani isumaqatigiissutinilu

“aalisarnej” nassuiarnejarnikuuvoq. Nassuiaat taanna uani nassuiaammut “Unioqqutitsilluni, nalunaarutiginnittarani killilersugaanngitsumillu aalisarnerit pinaveersaartinniarlugit, pinngitsoortinniarlugit unitsinniarlugillu nunat umiarsualivillit iliuusissat pillugit isumaqatigiissutaat” annertuumik naapertuuppoq.

Nr. 2

Inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik nassuiaat matuma kingorna tassaavoq aalisarnej, tak. nr. 1-mi, pisanik tamarmiusunik ilaannilluunniit tunisinissaq siunertaralugu ingerlanneqartoq.

Nr. 3

Inuussutissarsiutiginaq aalisarnermik nassuiaat, tak. nr. 1, matuma kingorna tassaavoq aalisarnej pisat inuttut nammineq atorneqarnissaat siunertaralugu ingerlanneqartoq.

Nr. 4

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiata annertussusia matuma kingorna Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu nalunaarut nr. 1020, 20. Oktobari 2001-meersoq naapertorlugu aalajangersarneqarpoq. Imartap killilerneranik suliassaq suli tiguneqarnikuunngilaq, taamaalillunilu Danmarkimi inatsisit naapertorlugit aalajangersarneqarluni. Nalunaarut atuutilersinneqarpoq Inatsit nr. 441, 22. Maaji 1996-meersoq naapertorlugu, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffia pillugu, Kalaallit Nunaanni atuutilertinneqartoq peqqussut nr. 1005, 15. Oktobari 2004-meersoq naapertorlugu.

Nr. 5

Sinerissap qanittuani aalisarnerup nassuiaataa matuma kingorna tassaavoq aalisarnej sinerissap aamma aalisarnikkut oqartussaaffiup tunngaviusumik killeqarfianit 3 sòmilit avammut ingerlanneqartoq. Nassuiaat taanna angallatit angissusiisa killilernerarnerat pillugu Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 8, 8. april 2016-imeersumi § 3, imm. 3-mi allanneqarsimasumut naapertuuppoq.

Nr. 6

Avataasiorluni aalisarnerup nassuiaataa matuma kingorna tassaavoq aalisarnej, nr. 5-ip akerlianik, aalisarnikkut oqartussaaffimmi tunngaviusumik killeqarfiup avataani 3 sòmilit avataani ingerlanneqartoq. Nassuiaat taanna angallatit angissusiisa killilernerarnerat pillugu Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 8, 8. april 2016-imeersumi § 3, imm. 4-mi allanneqarsimasumut naapertuuppoq.

Nr. 7

Inuussutissarsiutit immikkoortuinik nassuiaat matuma kingorna tassaavoq aalisarnermik ingerlaqartunik sukumiinerusumik killiliineq, inuussutissarsiutitut pingaarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik, saniatigooralugu aalisarnermik ingerlatsinerat

imaluunniit inuussutissarsiutigingagu aalisarnermik ingerlatsinerat malillugu immikkoortiterlugit. Nassuiaatip nr. 2 aamma nr. 3 ataqtigai.

Nr. 8

”Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut” nassuiaataat. Akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut akulikitsumik taaneqartarput TAC (Total Allowable Catch) aammalu tassani pingaarnertut uumasoaqtigiit imaluunniit amerlassutsit aalajangersimasut aalisarneqarsinnaasut tamarmiusut amerlassusaat ataatsimut isigalugit.

Nr. 9

“Pisassiissutit”-nik nassuiaat. Pisassiissutit tassaapput ataatsimut pisarineqarsinnaasut immikkoortuisa ilaat.

Nr. 10

“Pisassiissutinit pigisat”-nik nassuiaat. Pisassiissutit ilaannik atuisoaqtarpoq piffissamik killiligaanngitsumik akuersissutini. Akuersissutit piffissamik killilingaanngitsut amerlanertigut taaneqaannartarput pisassiissutit ilaannik aamma paarlattuanik.

Nr. 11

“Ukiumoortumik pisassiissutit”-nik nassuiaat. Ukiumoortumik pisassiissutit tassaasinnaapput assersuutigalugu aalisartut aalisakkanik ikerinnarsiortunik pisarisinnaasaattut akuersissutit, pisassat naliginnaasumik tunineqarsinnaanatik. Ukiumoortumik pisassiissutit aallaavittut ukiumut ataasinnarmut atuuttarput.

Nr. 12

“Pisassiissutinit pigisat amerlassusaat”-nik nassuiaat. Pisassiissutinit pigisat amerlassusaat pisassiissutinit pigisanut atavoq. Pisassiissutinit pigisat procentinngorlugu kisitaavoq, pisassiissutinit pigisat amerlassusaat tonsinngorlugu kisitaavoq. Pisassiissutinit pigisat amerlassusaat ukiumoortumik pisassiissutit assiginngilaat.

Nr. 13

“Aalisarsinnaanermut akuersissutit”-mik nassuiaat. Aalisarsinnaanermut akuersissutit “Licens” aalisarsinnaanermut akuersissutit nassuiarneqarsinnaavoq. Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisanit, ukiumoortumik pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisat amerlassusaanniit allaassuteqarpoq imatut; aalisarsinnaanermut akuersissutit aalisakkanik aalajangersimasunik imaluunniit aalisagaqtigiinnut aalisarnissaanut ammaassisarpoq, pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisanit, ukiumoortumik pisassiissutinit, pisassiissutinit pigisat amerlassusaat aalangiisuusarput qanoq amerlatigisunik aalisartoqarsinnaanersoq. Taamatut agguaneq pingaaruteqarpoq.

Nr. 14

“Angallat”-mik nassuiaat. Oqaaseqatigiit “aalisarnermut atatillugu” aalisarnermut innersuussivoq nr. 1-mi nassuiaaserneqartumut.

Nr. 15

“Aalisariutit immikkoortui”-nik nassuiaat. Isumasiuutaa naliginnaasumik atorneqartarpoq aalisarnerup immikkoortinneranut avataasiorlutik aalisariutit immikkoortuinut imartap aalisarnikkut oqartussaaffigisap tunngaviusumik 3 sømilinik killingata avataani, aamma aalisarnerup immikkoortinneranut sinerissap qanittuani aalisariutit immikkoortuinut imartap aalisarnikkut oqartussaaffigisap tunngaviusumik 3 sømilinik killingatalu akornanni. “Aalisariutit immikkoortui” isumasiuutaa ataqatigiinnut allanut aamma atorneqarsinnaavoq. Isumasiuutaali inuussutissarsiutit immikkoortuinut paarlaanneqassangilaq isumasiuut “Aalisariutit immikkoortui” aalisariutinut taamaallaat killiligaammat.

Nr. 16

“Usinik nuussineq”-mik nassuiaat. Pisanik taakkunanngaluunniit tunisassianik suugaluartunilluunniit angallammut allamut nuussineq. Nuussineq pisinnaavoq immami imaluunniit umiarsualivimmi.

Nr. 17

Nassuiaat taanna nunat tamat akornanni isumaqatigiissutini malittarisassaniluunniit nassuiaatinut naapertuuppoq, soorlu NAFO Conservation and Enforcement Measures. Tunisassiormut ilaapput tisaneq, poortuineq, aanaveersaaneq, qerititerineq, pujoorineq, tarajorterineq, uutsineq, lagimut tarajulimmut immiineq, panertiterineq suliareqqiinerillu allat.

Nr. 18

Nassuiaat siunnersuutip annertussusianik nalilersuineranut atuuppoq. Tassani oqaasertai § 7-imi piumasaqaatinut sanilliuqqassapput.

Nr. 19

“Nunami allamiut aalisariutaat”-nik nassuiaat. Nassuiaat siunnersuutip annertussusianik nalilersuineranut atuuppoq.

Nr. 20

“Tulaassineq”-mik nassuiaat. Tulaassinermi pineqarpoq pisanik imaluunniit tunisassianik angallammiit nunamut nuussineq.

Nr. 21

“Pisat”-nik nassuiaat. Oqaaseq: “aalisarnikkut qulakkeerneqarpoq” aalisarnermut nr. 1.-mi nassuiarneqartumut innersuussivoq.

Oqartussaasut pillugit aalajangersakkat

§ 4-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq nutaajuvoq erseqqissarneqarlunilu inatsimmi aalajangersakkanik eqqortitsinermik Naalakkersuisut nakkutilliissasut.

Imm. 2-mut.

Aalisarnej pillugu inatsisartut inatsisaata allannngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 28, 28. november 2016-imeersoq malillugu Naalakkersuisunut pisinnaatitsinermik aalajangersagaq ilaatigut atuuffigaa, taanna malillugu malittarisassanik sukumiinerusunik atuutilersinikkut Naalakkersuisut akuersissutinik tunniussisarnermi allaffissornikkut ingerlatsinerup isumaginissaanut kommunimi ingerlatsivinnut peqqusisinnaallutik. Pisinnaatitsinerli imatut annertusineqarpoq malittarisassanik aalajangersimasunik atuutilersinikkut inatsimmi akisussaaffiit allat kommunini oqartussanut tunniussinissamik Naalakkersuisut piffissami ungasinnerusumi periarfissaqarlutik. Naalakkersuisut kommunalbestyrelsinit suliasannngortitsineranni Naalakkersuisut qaffasinnerusumik naammagittaalliorfiusinnaasutut atuutissapput. Tamanna isumaqarpoq kommunalbestyrelsinit aalajangiiffigineqartut pillugit innuttaasut Naalakkersuisunut naammagittaalliuuteqarsinnaassasut.

§ 5-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq manna tikillugu suleriaatsimik ingerlatitseqqiineruvoq, taanna malillugu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik, maanna ”nakkutilliisutut oqartussatut” taaguuteqartut, kapitali 14 malillugu nakkutiginninnissamut nakkutilliinissamullu Inatsisartut inatsisaatigut peqquneqarsimallutik.

Imm. 2-imut.

Aalajangersakkami Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit allaanerusunik nakkutilliisutut oqartussanik toqqaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput. Inuttassaaleqineq pissutigalugu imaluunniit suliap kinguartinneqarsinnaannginnera eqqarsaatigalugu nakkutilliilluni suliaqarnermi oqartussat allat ilanngutsinneqarnissaat pisariaqalerpat atorneqarsinnaasutut aalajangersagaq ilaatigut eqqarsaatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut danskit naalagaaffimmi oqartussai isumaqatiginninniarfigereerlugit sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui imaluunniit politiit nakkutilliisutut oqartussatut inissinneqarnissaat tulluarpat aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq. Sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui aalisarnej pillugu inatsisip iluani immikkoortunik arlalinnik nakkutilleereerlutillu nakkutiginnittooreerput, taamaattumillu suleqatiginnerup taassuma ingerlatiinnarneqarnissaa pissusissamisuussalluni. Politiit aamma nakkutilliinerni annikinnerusuni ilaatinneqarnissaat eqqarsaatigineqarsinnaavoq, assersuutigalugu illoqarfinni

mikinerusuni nunaqarfinnilu, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutini Nakkutilliisoqarfiup piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisoqarfiginngisaani.

Kapitali 2

Aalisarnissamut tunngaviusumik piumasaqaatit

§ 6-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami alajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq malittarisassatut aalisariutit pingaarnertut pigineqarnertik tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut atorlugit ingerlanneqarsinnaasoq. Angallatip Kalaallit Nunaanni angerlarsimasuuneratut isigineqarnissaannut piumasaqaatit annertunerusut § 7-imi ersipput.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut imm. 1 naapertorlugu aamma piumasaqaataavoq angallatit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorneqarsimassasut, tak. § 3, imm. 1, nr. 18 "... kalaallit angallataat...", tassani ersippoq kalaallit angallataat imatut paasineqassasut, angallatit suulluunniit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorneqarsimasut. Aalisariutit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi atorneqartut taamaalillutik Kalaallit Nunaanni angallatit normuannik ilisarnaateqassapput (GR.-nr.). Angallatit nalunaarsorneqarnissaannik piumasaqaat aalisariutinut tamanut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi atorneqartunut atuuppoq, aamma angallatinut mikinerusut, soorlu umiatsiaaqqanut.

Nunami angallatit, aalisarnermut atatillugu atorneqartut, aamma aalajangersakkami ilaapput. Nunami angallatit taamaalillutik inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut atatillugu taamaallaat atorneqarsinnaapput, angallatit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorneqarsimappata, tak. § 7. Nunami angallatit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut atatillugu atorneqartut nalunaarsorneqartarnerat pillugu Naalakkersuisut sukumiinerusunik malittarisassiussapput, tak. imm. 5.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani kalaallit angallataat atorlugit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi atorneqarnissaannut, angallatit Søfartsstyrelsimi Angallatinik Allattuiffimmi imaluunniit Umiarsuarnik Nalunaarsuiffimmi nalunaarsorneqarsimanissaat piumasaqaataasoq. Angallatit aalisariutitit nalunaarsorneqarsimassapput. Nunami angallatit assersuutigalugu ATV-t, qimussit snescooterillu inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut atatillugu atorneqartut, aalajangersakkami ilaanngillat, tassa angallatit taakku Søfartsstyrelsip nalunaarsuiffiini nalunaarsorneqarsinnaanngimmata, tak. oqaaseqatigiit aappaat.

Siunnersuutigineqarpoq angallatinik nalunaarsuisarneq pillugu malittarisassat aalisarneq pillugu inatsimmut ilannguneqassasut, tassa nakkutilliineq eqqarsaatigalugu aalisarnermi angallatit tamarmik nalunaarsorneqartussaataitanerisa atuutilersinneqarnissaa pisariaqarmat. Aalajangersagassatut siunnersuutip atuutilersinneqarnerani sunniutissaq tassaavoq umiatsiaaqqat GR-normulerlugit nalunaarsorneqartarnissaat.

Imm. 3-mut.

Aalajangersagaq imm. 1-2-mik saneqqutsinertut ilanngunneqarpoq, tassani aalajangersarneqarluni Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi kalaallit angallataat kisimik atorneqarsinnaasut. Siunnersuummi aamma nunani allamiut angallataannik atuinissamik periarfissiisoqarmat, aalajangersagaq aalajangersakkanut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani nunat allamiut angallataat atorlugit inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermik malittarisassanut innersuussineruvoq.

Imm. 4-mut

Paasissutissat, imm. 1-3-mi piumasaqaatit eqqortinneqarsimanerannik aalajangiinissamut atorneqartussat, tassunga ilanngullugit paasissutissat piginnittuunermi pissutsinik paasisaqarnissamut atorneqartussat, Naalakkersuisut aalisarnermik ingerlatsisunut piumasarisinnaavaat. "Aalisarnermik ingerlatsisut" eqqarsaatigineqarpoq tassaasut inuit ataasiakkaat, suliffeqarfii peqatigiiffiillu angallatinik piginnittuusut.

Aammattaaq inuit ataasiakkaat suliffeqarfiiillu aalisarsinnaanermut akuersissutinik pigisaqartut, suliffeqarfimmili kingusinnerusukkut piginnittuunermi pissutsit allanngorsimallutik, piginnittuunermi pissutsinik nutaanik paasissutissiinissamik piumasaqaateqarfigineqartassapput.

Aalajangersakkami pinerluuteqarsimasut oqaaseqaateqannginnissamik pisinnaatitaaffeqarnerat allanngortinneqanngilaq.

Imm. 5-imut

Nunami angallatinik inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut atatillugu atorneqartussanik nalunaarsuisarneq pillugu malittarisassiornissamik Naalakkersuisut aalajangersakkami tassani pisussaatinneqarput.

§ 7-mut

Aalajangersagaq inuussutissarsiorluni aalisarnerup kalaallit angallataat atorlugit pinissaanik § 6, imm. 1-imut piumasaqaatinut atatillugu isigineqassaaq.

Imm. 1-imut.

Aalajangersagaq angallatinut assigiinngitsunut tamanut § 3, nr. 14-imi ilanngunneqartunut atuuppoq. Assersuutigalugu qimussit inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnermi atorineqartut aamma ilanngunneqarput.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarput angallatit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut isigineqarnissaannut piumasaqaatit. Aalajangersagaq imm. 2 aamma 3-mut atatillugu isigineqassaaq, tassani piginnittuunermut piumasaqaatit aalajangersimasut allaqqapput.

Siunnersuummi nr. 1-imi inuit ataasiakkaat kattuttut ilanngunneqanngillat, taamaallaalli inuit ataasiakkaat ilanngunneqarlutik. Tamassumunnga pissutaavoq, inuit ataasiakkaat kattuttut inuttut nammineq, assigiimmik pisussaaffeqarlutik toqqaannartumillu akisussaaffeqartut suliffeqarfittut isigineqartariaqarnerat, soorlu interessentskabitut (soqutigisaqaqatigiiffittut). Interessentskabit nr. 2-mi suliffeqarfinnut ilanngunneqarput, tak. imm. 3, nr. 1. Suliffeqarfiit tamarmik, inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik ingerlataqartut, imm. 3-mi piumasaqaatit eqqortissavaat, tassunga ilanngullugit qularnaveeqqutigineqartut qularnaveeqqutillu allat pillugit piumasaqaatit.

Aalajangersakkami immikkoortut pingasut allaqqapput:

- 1) Inuit ataasiakkaat
- 2) Suliffeqarfiit peqatigiiffiillu
- 3) Suliffeqarfiit peqatigiiffiillu pisortanit pigineqartut imaluunniit suliffeqarfiit peqatigiiffiillu Namminersorlutik Oqartussanit peqataaffigineqartut.

Inuit ataasiakkaat imm. 2-mi piumasaqaatit eqqortissavaat.

Suliffeqarfiit peqatigiiffiillu imm. 3-mi piumasaqaatit eqqortissavaat, tak. nr. 2.

Nr. 3 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfik peqatigiiffilluunniit pisortanit pigineqartoq imaluunniit suliffeqarfik peqatigiiffilluunniit Namminersorlutik Oqartussanit peqataaffigineqartoq Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut isigineqarput.

Imm. 2-mut.

Nr. 1

Taaguut “aalajangersimasumik attuumassuteqarneq” imatut paasineqassaaq, inuk qaammatisiutit malillugit ukiumi ataatsimi sivikinnerpaamik qaammadini arfinilinni najugaqartoq, Kalaallit Nunaanni akileraartussaataasoq kiisalu Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarluni angerlarsimaffeqartoq

Nr. 2

Kalaallit Nunaata nunami aalisarnikkullu oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi inuit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut kisimik ingerlatsisinnaapput. Siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortuluni aalisarnerit suugaluartulluunniit inunnit Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqartunit ingerlanneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa. Taamaammat ilaatigut ukiuni kingullerni imminnut atasuni marlunni kingullerni inunnik nalunaarsuiffimmi Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsorneqarsimanissaq pillugu piumasaqaat aalajangersarneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni najugaqarfiit akornanni nuussimagaanni Kalaallit Nunaanni ukiuni marlunni najugarisap allanginnissaanik piumasaqaateqartoqanngilaq. Saneqqutsisoqarsimaneranik pasitsaassaqaartoqarpat piumasaqaat “Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarneq” immikkut isumaqalissaaq.

Taamaattoqarpat inuk Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarnerisq aalajangerneq pineqartoq Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut ilaavinnerisq apeqqutaassaaq, tassa ilaatigut pineqartoq Kalaallit Nunaanni najugaqavinnerisq najugaqartuusaaginnanginnerisq isiginiarneqassaaq.

Nr. 3

Piumasaqaataavoq pineqartoq Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataitanissaa qaammatisiutillu malillugit ukiuni kingullerni marlunni siuliini akilerartussaataasimanissaa. Qaammatisiutit malillugit ukioq tassaavoq piffissaq 1. januarimiit 31. decembarimut. Assersuutigalugu angallat 1. novembari 2017-imiit inuussutissarsiutigalugu aalisassapat, piginnittoq Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataassaaq, piffissamilu 1. januari 2015-imiit 31. decembari 2016-imut Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataasimassalluni.

Imm. 3-mut.

Nr. 1

Suliffeqarfik aalisariummik piginnittuuppat, suliffeqarfik aktieselskabiussaaq, anpartsselskabiussaaq, andelsselskabiussaaq, interessentskabiussaaq imaluunniit partsrederiussalluni. Kommanditselskabit ilaatinneqanngillat. Interessentskabini peqataasut, inuttut nammineq, assigiimmik pisussaaffeqarlutik toqqaannartumillu akisussaaffeqartoqarlutik, maannakkut aalajangersakkami tassani ilanngunneqarput. Interessentskabit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut isigineqassagunik suliffeqarfinnut piumasaqaatit atussavaat, taamaalillunilu taamaallaat piginneqataassutit tunniunnissaannut suliffeqarfiit suunissaannut allanut akuerineqartut annertoqataannik, tak. imm. 3, nr. 3, interessentskabini piginneqataassutit pigisassanngorlugit qularnaveeqqutitulluunniit tunniunneqarnissaat akuerisaavoq.

Nr. 2

Aalajangersakkap piumasaqaatigivaa ingerlatseqatigiiffiup 2/3-ii inunnik ataasiakkaanik pigineqassasut, imm. 2-mi nr.1-3-mut naammassinnissimasut.

Kalaallit Nunaanni aalisariutinik piginnittut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnissaat aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq.

Arlariinnik assigiinngitsunik aalisarneq pineqartillugu aalisarnernut sorlernut aalisarneq apeqqutaatillugu nalilersuineq pissaaq, ingerlatseqatigiiffiup pineqartup piumasagaatit naammassisimaneranut nalilersuinermi.

Erseqqissarneqarpoq ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutit “assinganik taasisinnaatitaaneq assigisaallu aqutigalugit sunniuteqaqataassutigineqassasut”.

Piumasagaatit eqqortinneqarnerannut uppersaait naammassineqarsimanersut pillugit, tak. § 6, imm. 4, Naalackersuisut qaqugukkulluunniit piumasarisinnaavaat.

Nr. 3

Ingerlatseqatigiiffiit malittarisassaannut piumasagaatit sukumiinerusut aalajangersakkami aalajangersarneqarput. Kalaallit Nunaanni aalisariutinik piginnittut qularnaveeqqusiiffigineqartullu ingerlatseqatigiiffinni qularnaveeqquteqartut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnissaat aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq.

Piumasagaatit eqqortinneqannginnerisa kingunissaa tassaavoq ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaatitaannginnerat. Ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut akuersissummik pigisaqartut imm. 3-mi aalajangersakkat eqqortinnigipatigit pisinnaatitaaffiup utertinneqarneranik kinguneqassaaq, tak. § 21, imm. 1.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq imm. 3, nr. 2-mut atavoq unali aalajangersagaq taamaallaat raajarniarnermut tunngavoq. Aalajangersakkap siunertaraa raajarniarneq tamarmi inunnik Kalaallit Nunaanni najugaqartunit pigineqalernissaa.

§ 8-mut

Immikkut akuersisarnermut malittarisassanut tunngavik tassaavoq, pissutsinit allassimasunit immikkorluinnarlu ittunit immikkut akuersissuteqartoqassappat aalisarnermik inuussutissarsiorerup piffissamut sivisuumut ineriartortinneqarnissaanut iluaqutaasut siuarsarneqarnissaannik mianerinninnissaaq, taamaattoqanngipat piumasagaatit tamanut tunngasut aalisarnerup piffissamut sivisuumut ineriartortinneqarnissaanut killiliisussaappata.

Imm. 1-imut

Nr. 1

§ 7, imm. 2, nr. 1-3-mi piumasagaatinit Naalackersuisut immikkut akuersissuteqarnermik nalunaaruteqartarnissaannik siunnersuummi periarfissiisoqarpoq. Tassa Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqarnissaq akileraartussaataanerlu pillugit piumasagaatit tamanut tunngasut eqqarsaatigalugit.

Nr. 2

Inuit nunani allani ilinniagaqarnermik ingerlataqarsimasut, pingaartumillu inuit nunani allani aalisarnermut attuumassuteqartumik ilinniagaqarsimasut aalajangersagaq naapertorlugu immikkut akuerineqarnissaasa anguneqarnissaanut aalajangersagaq periarfissiivoq.

Aalisarnermik inuussutissarsiummi ineriartortitsineramik siuariartornermillu inunnilli tamatumunnga immikkut piginnaasaqartut pilerisutsilernissaat siunertaralugu inuit taakku aalisarnermi namminersortutut ingerlatsilernissaanut periarfissinneqarput, naak taakku akileraartarnermut pisussaaffimmik aamma ukiuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsorsimaffianni najugaqarnissamut piumasaqaammik naammassinninngikkaluartut.

Tassunga atatillugu ”najugaqarallarnermi” pineqartup Kalaallit Nunaata avataani piffissami qanoq sivilisutigisumik najugaqarsimanera aalajangiisutut pingaartinneqanngilaq, kisiannili pineqartup ilinniagaqarsimanera imaluunniit assingusunik piginnaasaqalernissaq siunertaralugu Kalaallit Nunaannit qimagussimanera pingaartinneqarluni. Pineqartoq taamaattumik ilinniarsimasinnaavoq, suliffimmik misiliisimasinnaavoq il.il.

Ilinniagaqarnerup aalisarnermut attuumassuteqarsimanissaa piumasaqaatigineqanngilaq, kisianni aalisarnerup iluani ilinniagaqarneq, imaluunniit aalisarnerup iluani atorneqarsinnaasoq, immikkut akuersisoqarnissaanik nalilersuinermi pingaartinneqassalluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Imm. 2 nutaajusoq naapertorlugu aalisariummik aamma aalisarsinnaanermut akuersissummik piginnittup akornanni kinaassuseq pillugu piumasaqaammi immikkorluinnaq pisoqartillugu immikkut akuersisoqarsinnaavoq (saneqqutsisoqarsinnaavoq). Tamanna tassaasinnaavoq aalisariutip aserornera, sivilisunerusumik siumullu naatsorsuutiginnisamik amutsivimmiinnera aamma pissutsit allat tamatumunnga assingusut. Taamatut immikkut pisuni piffissami aalisariummik allamik utaqqiisaasumik attartortoqarsinnaavoq.

Aalisariummik allamik attartornermi aallaaviatigut aalisariut Kalaallit Nunaanni nalunaarsorneqarsimasoq, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartoq attartorneqassaaq. Aalisariummik atorneqarsinnaasumik Kalaallit Nunaanni nassaartoqarsinnaanngippat, tassunga ilanngullugu aalisariut pisariaqartitanut atorneqarsinnaasoq, qinnuteqartup aalisariummik nunamit allameersumik attartorsinnaaneranut akuersisoqarsinnaavoq. Aalisarnermi pineqartumi ilaatigut pisariaqartitsineramik aamma Kalaallit Nunaanni aalisarnermut pineqartumut usitussutsimik pissarsinissamut periarfissanik atuuttunik aalajangersimasumik naliliineramik aalajangiineq tunngaveqassaaq. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumik aalisariummik atorneqarsinnaasumik pissarsinissaq ajornartoq qinnuteqartup uppersartussaavaa.

Akuersisoqassappat qinnuteqaammik nalilersuinermi attartornissamut isumaqatigiissut ilanngunneqassaaq.

Piffissamut attartorfiusumut pisut aalajangersimasut apeqqutaapput, soorlu aalisariutip taartissap ataavartussap pissarsiarineqarnissaanut piffissaq qanoq sivilisutiginersoq. Immikkut akuersinissap sivilisussusaa ulloq aallartiffik naanissaalu ilisimatitsissutigalugu aalajangersarneqassaaq.

Aalisariummik akuersissummillu piginnittup akornanni kinaassutsimut piumasaqaammit immikkut akuersisoqarnera nalunaarutigineqarpat akuersissummik piginnittup § 6 aamma § 7-imi piumasaqaatit naammassissavai.

Aalajangersagaq manna malillugu attartornermi pisassiissutininik nammineq pigisanik aamma ukiumoortumik pisassiissutininik niuernermit piumasaqaatit nalinginnaasut kiisalu pisassiissutininik attartornissamut inerteqqussut suli malinneqassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq akiitsoqarfigisap qularnaveeqqusiiffigisamik aalisariummik tiguisariaqarsimanerani immikkut pisunut tunngasuvoq. Tassani Inatsisartut inatsisaanni piumasaqaatinik naammassinnittumik piginnittumik nutaamik nassaartoqarnissaata tungaanut piffissami killeqartumi aalisarnerup ingerlatiinnarnissaanut akiitsoqarfiusumut immikkut akuersinermik nalunaaruteqarnissaq pisariaqarsinnaavoq.

Aamma taamaappoq akiitsoqarfigisap, taarsigassarsianut qularnaveeqqusiineq tunuliaqutaralugu pisassiissutininik niuerutigineqarsinnaasunik nammineq pigisanik tiguisimappat. Piffissami utaqqiisaagallartumi pisassiissutini pineqartuni aalisarnerup ingerlatiinnarnissaa inuiaqatigiit soqutigisaraat, akiitsoqarfigisap pisassiissutininik nammineq pigisanik tunisinissaata tungaanut.

Piffissaq qanoq sivisutigissanersoq pisut aalajangersimasut aallaavigalugit aalajangerneqassaaq, tassunga ilanngullugu pisassiissutit nammineq pigisat imaluunniit aalisariutip tunineqarnissaanut piffissaq qanoq sivisutiginnissaanik naatsorsuuteqarneq aamma tunisinissaq ajornannginnersoq eqqarsaatigalugit. Immikkut akuersinerup sivissussaa ulloq aallartiffik naanissaalu ilisimatitsissutigalugit aalajangersarneqassaaq.

Imm. 4-mut

Naalackersuisut immikkut akuersineq piffissamut killeqartissinnaavaat aamma piumasaqaatit erseqqinnerusumik allassimasut piumasarisinnaallugit.

Naalackersuisut assersuutigalugu immikkut akuersinissaq sioqqullugu piumasarisinnaavaat aalisariummik imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmik piginnittup kinguaariit nikinnissaat eqqarsaatigineqartoq tamanut ammasutut tuniniaanertut nalunaarutigissagaat, taamaalillunilu § 6-7-imi piumasaqaatinik naammassinnittunik Kalaallit Nunaanni pisisussamut periarfissat qulaajarneqarlutik.

Immikkut akuersinissamut aamma Naalackersuisut piumasarisinnaavaat aalisariummut imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmut pineqartumut utertitsilluni pisinissamut pisinnaatitaaffimmik Naalackersuisut angusaqassasut. Immikkut akuersineq taamatut pisoqartillugu taamatut utertitsilluni pisinissamik pisinnaatitaaffimmi piumasaqaatit erseqqinnerusumik allanneqarnerinik imaqassaaq. Immikkut akuersinissamut piumasaqaatinik Naalackersuisut aalajangersaasinnaaneranunt periarfissat taaneqartut tamakkiisuunngillat.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taamaallaat Kalaallit Nunaanni aalisarnermut atuuppoq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq isumalluutunut atorneqarsinnaasunut sanilliullugu aalisarsinnaanermut piginnaasanik annertuallaartunik sanaartortoqarnissaanut pinngitsoortitsinissaq.

Inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut aalisariutinik pisinerni akuersissummik piumasaqaateqarnissamut malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaasinnaaneranunt

aalajangersakkami pisinnaatitsisoqarpoq. Aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaaneq aalisarnissamut periarfissanut aalisariutit Kalaallit Nunaanersut aalisariutaanni aalisarsinnaassutsimik naleqqussaaniisaq siunertaralugu pissaaq, tak. § 6, imm. 1. Aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaaneq taamaalilluni aalisarnermi pineqartumi pisaqarnissamut aalisarsinnaassuseq aamma pisat amerlassusaat periarfissaasut eqqarsaatigalugit pissaaq, taamaalillunilu aalisariutit nutaat pillugit aningaasaqarnikkut eqqarsaatigisassat, aalisariutit pioreersutut eqqarsaatigalugit aningaasaqarneq kiisalu aalisarnermi isumalluutit allanngutsaaliornissaannik eqqarsaatiginnineq ilaatinneqarlutik. Tamanna pillugu § 2-mut nassuiaatit takukkit.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taamaallaat Kalaallit Nunanni aalisarnermut atuuppoq. Aalajangersagaq imm. 1-imi mianerisassat assigalugit siunnerfeqarpoq, aalisariutinut nutaanut takkuttunut aningaasarliornissap, aalisariutini pioreersuni aningaasaqarnerup ajorserianninnissaa kiisalu aalisakkat isumalluutit sinneqartumik iluaqutigineqarnissaasa pinngitsoortinnissaat.

Mianerisassat taakku isumaginarlugit Kalaallit Nunaanni aalisarnermut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, taamaalilluni aalisarsinnaanikkut piginnaasamik annertunerulersitsisumik aalisariutip allanngortinnissaanut akuersissuteqarnissamik piumasaqaateqartillugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq malillugu piumasaqaatit pisariillisaaniisaq siunertaralugu kiisalu aalisarnermi imminut akilersinnaassuseq allanngortinniarnagu imaluunniit annertusiniarlugu aalajangersarneqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq aalisariut nutaaq takkuttooq taamaallaat aalisakkanik aalajangersimasuinnarnik aalisarnissamut atorneqarnissaa piumasaqaatigalugu, imaluunniit aalisariut ataaseq amerlanerilluunniit erseqqinnerusumik piginnaasaqartutut aalajangersarneqartut aalisarnermiit anissasut, aalisariummik nutaamik ingerlalluarnerusinnaasumillu ikkussisoqarluni.

Aalajangersakkap siunertaa aamma tassaavoq aalisarnermi ataatsimi sinneqartumik aalisarsinnaassuseqarnissap pinngitsoortinnissaa. Aalajangersakkami pissutsit taaneqartut piumasaqaatigalugit akuersissutinik atuutilersitsinikkut aalisariummik nutaamik ingerlalluarnerusinnaasumillu atulersitsisoqarneratigut sinneqartumik piginnaasanik ikkussisoqanninnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aalisarsinnaassutsip taamaaqataa aalisarunnaarsitsisoqartinnagu aalisariutinik nutaanik aalisalertitsisoqarnissaanik piumasaqaatinik saqqummiussisoqarnissaanut aalajangersagaq tunngavissanik periarfissiivoq, taamaalilluni tonnageanik annertunerusunik inerisaasoqarnani. Aalajangersagaq aamma tonnageap appartinnissaanut atorneqarsinnaavoq.

*Aalisariutit nunanit allaneersut atorlugit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut
oqartussaaffigisaani inuussutissarsiuutigalugu aalisarneq*

§ 10-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taamaallaat aalisariutinut Kalaallit Nunaannit pisuunngitsunut atuuppoq aamma aalisarnissamut periarfissanut erseqqinnerusumik isumaqatigiissutaasunut nunat allamiut aalisariutaasa Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanerannut periarfissiilluni.

Pisassiissutinik aalisariutit aalisarsinnaasaannik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

Imm. 2-mut

Tunngaviusumik killeqarfik aalisarnermi killigititap naatsorsorneranut tunngaviuvoq. Tunngaviusumik killeqarfik Kalaallit Nunaata imartaata killilerneqarnera pillugu 27. maj 1963-imi ileqqoreqqusami aalajangersarneqarpoq, kingusinnerusuklut allannguutilik.

Tunngaviusumik killeqarfimmiit 12 sòmilit iluanni aalisarnissamut nunat allamiut aalisariutaannut immikkut akuersissummik Naalakkersuisut tunniussisinnaapput. Immikkut akuersinissamut periarfissaq siunnersuutigineqarpoq pingaartumik Kalaallit Nunaanni nunami tunisassiorfinnut tulaassisinnaanerat periarfissaqartinniarlugu nunat allamiut ingerlateqatigiiffiinnut isumaqatigiissusiornissaq periarfissaatinniarlugu.

Pissutsit assingusut allat assersuutigalugu tassaasinnaapput ukiumi ataasiinnarmi aalisariutit Kalaallit Nunaanneersut aalisarsinnaasaannik amerlanerusunik 12 sòmilit iluanni pisassiissutit amerlaneruneri. Pisassiissutinik taamatut sinneruttunik nunat allamiut aalisarutaatileqatigiiffiannut tunisinissaq Naalakkersuisut kissaatigissappassuk biologit siunnersuinerat isumaginniarlugu tunngaviusumik killeqarfiup iluani taakku aalisartinneqarnissaat pisariaqarsinnaavoq.

Tunisassiassanik pilersuinermit allaanerusumik pissutsini allani 12 sòmilit iluanni nunat allamiut aalisariutaasa aalisarnissaannut akuersissummik tunniussisoqarsinnaanersoq naliliinermik aalajangersimasumik tunngaveqassaaq. Taamatut aalajangiinermi inatsimmi siunertaq malinneqassaaq aamma inuussutissarsiutigalugu aalisagaqassutsikkullu piujuartitsinermik tunngaveqarluni aalisarnermik isumaginnittoqassalluni kiisalu siunissamut ungasinnerusumut inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut iluanaaruteqartitsisoqassalluni nungusaataanngitsumillu aalisartoqassalluni.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq

§ 11-imut

Aalajangersakkami inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu malittarisassaliortoqarpoq.

Imm. 1-imut

Danskit naalagaaffianni innuttaasut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut aalajangersagaq malillugu Kalaallit Nunaata nunami aalisarnikkullu oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaapput.

Aamma nunat allat naalagaaffiini innuttaasut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut aamma ukiumi ataqatigiissuni marlunni najugaqarsimasut danskit naalagaaffianni innuttaasutulli taamatut pisinnaatitaaffeqarput.

Imm. 2-mut

Takuneqarsinnaavoq inuit tamarmik, imm. 1-imi aalajangersakkamut ilaanngitsut, inuussutissarsiutigiginagu aalisarsinnaanermut akuersissuteqassasut, tamatumalu kingunerisaanik assersuutigalugu takornarissat inuussutissarsiutigiginagu aalisarnermik ingerlatsisinnaassagunik aalisarnissamut allagartaqassasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 2 malillugu aalisarnermut akuersissutinik tunniussisarneq, pissarsisarneq annaasaqartarnerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut pisinnaatitsisoqarpoq. Aalajangersagaq taanna malillugu malittarisassanik aalajangersaanermi assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani siunertatut aalajangersakkat kiisalu takornariaqarnikkut inuussutissarsiutip taassumalu ineriartortinneqarnera Naalakkersuisunit pingartinneqarsinnaapput.

§ 12-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut pisinnaatinneqarput, taakkunani aalisakkanik aalajangersimasunik inuussutissarsiutigiginagu aalisarnermik malittarisassanik. Malittarisassanik aalajangersaaneq imm. 2-mi allassimasut naapertorlugit pissaaq. Assersuutigalugu aalisakkanik aalajangersimasunik aalisarneq peqassutsimut iluaqutaanngitsumik ineriartorpat imaluunniit aalisarsinnaanermi inuussutissarsiortut immikkoortuisa aalajangersimasut salliutinissaat tunngavissaqarpat malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Kapitali 3

Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu malittarisassaliorneq Malittarisassatigut aaqqiinerit

§ 13-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup malittarisassiorneranut, taamaalillunilu tamanna pillugu ukiumoortumik nalunaarutit atulersinnerinut tunngaviuvoq. Malittarisassat taakku salliutillugu pisuussutinik aalisariutit Kalaallit Nunaanneersut aalisarsinnaasaannik atuinermut tunngasuupput, tak. nr. 1-6. Aammattaaq imm. 1-imi pisinnaatitsissut atorlugu pisuussutit nunat allamiut aalisariutaasa aalisarsinnaasaannik atuneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Nr. 1-6-imi malittarisassat tassaagajupput pisassat amerlassusaat, ukiup nikikkiartornerani aalisakkanik pisassiissutit agguarneri assigisaalu. Manna tikillugu pisartut assigalugit malittarisassat sapinngisamik ataatsimoortillugit atuutilersinneqassapput.

Pilersaarusiornissamik periarfissaqarnissaq pillugu siunertap saniatigut, aalisarneq imatut ineriartorpat allatut atuinissamik Kalaallit Nunaannit kissaateqartoqarluni, allannguuteqartitsinikkut sukkaasuumik iliuseqarnissamut periarfissiisunik malittarisassiornissamik pisariaqartitsinermik malittarisassiornermut takussutissaavoq.

Iliuutsit aalisarnermik malittarisassiornermi atorneqarsinnaasut arlallit allaqqapput. Soorlu inatsisip oqaasertaani ersittoq, iliuutsit inatsisini allani aalajangersakkat naapertorlugit aalajangersarneqartut pisuussutinut aalisarneqarsinnaasunut tunngatillugu inuussutissarsiortluni aalisarnermik naleqquttumik aaqqissuussinissaq siunertaralugu aamma

atorneqarsinnaapput. Tamanna assersuutigalugu aalisakkanik piffissani tunineqarsinnaannginneranni eqqissisimatitsinermik atuutilersitsinermi atuuppoq.

Aalisarnerit immikkuullarissut eqqarsaatigalugit pisuussutinik aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissumik atorneqarnissaat isumagineqarpoq aamma naammattumik mianerinilluni aalisarnissap qulakkeernissaanut sukumiinerusunik malittarisassiortoqarluni.

Kapitali 4

Aalisarsinnaanermut akuersissuteqartarnek Akuersissutit

§ 14-imut

§ 14-imi aalajangersagaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarnernut tamanut atuuppoq.

Imm. 1-3 aalajangersakkani aalajangersarneqarpoq aalisarsinnaanermut akuersissuteqartinnani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq inerteqqutaasoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq, aalajangersarneqarlunilu taamaallaat aalisariut inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissuteqarpat aalisariut atorlugu inuussutissarsiutigalugu aalisartoqarsinnaasoq.

Siunnersuutigineqarpoq aalisariut aalajangersimasoq atorlugu aalisarsinnaanermut akuersissuteqarnissaq piunasaqaatigalugu inuussutissarsiutigalugu aalisartoqarsinnaanera aalajangersakkakkut erseqqissaasoqassasoq.

§ 14, imm. 1 kinguneqarpoq inuussutissarsiutigalugu aalisarnernut piunasaqaatit imarisaalu inatsisit tunngavigalugit aalisarsinnaanermut akuersissummik peqarluni ingerlanneqartassasoq. Tunniussisarneq sulii allaffissornikkut pisassaaq.

Naalakkersuisut aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik aalisarnernut malittarisassiornissamut sulii periarfissaqassasut kisiannili aalisarsinnaanermut akuersissuteqarani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaaneq pillugu Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaanngillat.

Aalajangersakkami naggataatigut aalajangersarneqarpoq aalisarsinnaanermut akuersissutinut piunasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aalisarsinnaanermut akuersissutini minnerpaamik aalisariutip piginnittua, aalisariutip aqqa aalisariutillu ilisarnaataa pillugit aalisarsinnaanermut akuersissummi aallaqqasoqassasut. Aalisariutip piginnittua pillugu paasissutissat imatut erseqqaritsigissapput cpr. normuata najukkallu allaqqanerisigut piginnittoq kinaanersoq ersarissumik paasineqarsinnaalluni.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap kinguneraa inuussutissarsiutigalugu aalisarneq taamaallaat inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissummik peqartumit ingerlanneqarsinnaasoq, tak. 2, aamma inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut

akuersissut aalisariutip piginnittuanut tunniunneqassasoq, tak. 1. Piginnittoq inuusinnaavoq imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasuulluni.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq taamaalilluni taamaallaat aalisariutip piginnittuanit ingerlanneqassaaq taamaallaallu aalisarsinnaanermut akuersissummik tunniussisoqarsimappat, tak. imm. 1 aamma imm. 2.

Ingerlatseqatigiiffiup sulisui ingerlatseqatigiiffimmut naligiisinneqarput, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffik sinnerlugu aalisartoqarpat sulliffeqarfillu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissummik pigisaqarpat ingerlatseqatigiiffiup sulisui aalisariut ingerlatseqatigiiffiup pigisaa atorlugu aalisarsinnaanerat akuerisaalluni.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq taamaallaat aalisarsinnaanermut akuersissut aalisariummut tunniunneqartup atorneqarnissaa akuerisaasoq.

Aalisariut “akuersissummi allassimassaaq”, aalisariut imatut allanneqarsimappat aalisariutip sorliunera takuneqarsinnaalluni aalisariullu allanit immikkoortinneqarsinnaalluni.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Kalaallit Nunaanni aalisarnermut akuersissutit assigiinngitsut uku pingasuupput:

- 1) Piffissamut killilikkamut akuersissutit, pisarineqarsinnaatitaasut amerlanerpaaffissalerlugit.
- 2) Piffissamut killililigaanngitsunut akuersissutit, pisarineqarsinnaatitaasut amerlanerpaaffissalerlugit.
- 3) Piffissamut killilikkamut akuersissutit, pisarineqarsinnaatitaasut amerlanerpaaffissalernagit.

Akuersissutit piffissamut killineqarsimasut amerlanertigut pisassiissutinik niuerutigineqarsinnaasunik pigisaqartitsisarput. Akuersissutit piffissamut killiligaasuunngikkaluarlutik taamaattoq paasineqassanngilaq akuerissutit naassaanngitsumut pigineqassasut. Piffissamut killilerneqannginnerat ima paasineqassanngilaq akuersissut piffissamut aalangerneqarsimasoq.

Akuersissutit piffissamut killilerneqarsimasut akuerisaasumik aalisarneqarsinnaasunik pisassiissutitallit paggatassiinermik aalisarnermut atorneqarsinnaasarput. Tassa imaappoq akuersissutilik killeqanngitsumik aalisarsinnaasoq, aalisarneqarsinnaasulli pisassiissuteqarnikkut killilersorneqarsinnaasarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aalisarsinnaanermut akuersissutit piffissamut killiligaanngitsut ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarluni piffissamut killiligaasuunngortinneqarsinnaasut. Tamanna Inatsisartut inatsisaatigut nutaakkut aalajangersarneqassaaq, tassani piumasaqaatit sukumiinerusut aalajangersarneqassallutik taamaalilluni siunnersuummi uani pisinnaatitsinikkut pisinnaanani.

Akuersissutit piffissamut killigaanngitsut atuutilertussanngormata erseqqissaassutigineqarpoq akuersissutit piffissamut killeqartinneqartut piffissamut killiligaanngitsumut kalerreernikkut atorineqarsinnaalissasut, tamatumani erseqqissaassutigineqarluni akuersissutit piffissamut killiligaanngitsut tassaammata naassaanngitsumik atorineqartussaanngitsut. Tamanna Inatsisartut UKA 2015/19-imi upernaakkut ataatsimiinneranni isumaliuutissiissutaani ima allassimasoqarpoq:

”Naammaginartumik piffissaqartitsilluni ilimasaaruteqarneq” qanoq paasineqassanersoq Inatsisartut siusinnerusukkut oqaluuserisimavaat. UPA1990/31-mut saqqummiussisummi ukiunik 5-7-inik piffissaqartitsilluni ilimasaarineq taaneqarpoq. Inuussutissarsiornermulli Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissanut ilassutitut isumaliuutissiissutaata aappaani allassimavoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut – Siumumeersut Atassummeersullu – isumaqartut ilimasaarineq taaneqartoq ukiunit tallimanit sivilinerusariaqanngitsoq, ikinnerussuteqartulli – Inuit Ataqtigii – isumaqarlutik piffissaqartitsilluni ilimasaarineq ukiunut marlunnut-pingasunut killilernerqartariaqartoq.

UPA1990/31-p oqaluuserineqarneranut atatillugu immikkut taasisitsinikkut Inatsisartut aalajangeraat ukiunik tallimanik piffissaqartitsilluni ilimasaarisarnissaq naammaginartutut isigineqartariaqartoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap isumaliuutissiissutaani (UKA2003) allassimavoq. Inatsisartut aalajangigaat tamatuma kingorna ileqqutut akuerineqarsimasorineqarpoq, taamaalillunilu ”naammaginartumik piffissaqartitsilluni ilimasaaruteqarneq” ukiunut tallimanut sanilliunneqarnissaa ullumikkut politikikkut isumaqatigiiffiulluni.”

Pilersaarummik ilusilersuinissamut pisassanik akuersissutit piffissamik killiligaanngitsut utertinneqarnissaannut kingunerisaanillu pisassiissutit agguateqqinnissaat assigiinngitunik ilusilersorneqarsinnaavoq, pissutsit ataasiakkaat sillimaffigalugit aamma aalisartunut ataasiakkaanut ajoqutissai millisarlugit.

§ 16-imut

Aalisarsinnaanermut akuersissummi aalisarnermik ingerlatsinermut piumasaqaatit tamarmik allaqqassapput. Kisiannili aalisarsinnaanermut akuersissummi allaqqasariaqanngitsunik ataasiakkaanik tamanut atasunik immikkut akuersisoqarsinnaavoq. Aalisariummik nakkutilliinermi, aalisakkamik sumik imaluunniit aalisakkanik sunik aalisariut aalisarnissamut akuersissuteqarnersoq, akuersissummi sumi aalisarsinnaanermik killiliinersoq aamma aalisarnermi piumasaqaatit erseqqinnerusut Nakkutilliinermi Oqartussat aalisarsinnaanermut akuersissummi atuarsinnaassavaat. Aalisarsinnaanermut akuersissutip piffissaq atuuffia aamma akuersissummi takuneqarsinnaassaaq.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq tassaavoq aalisarnermut akuersissutinik atulersitsineq attatiinnarnissaalu pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut tamanut tunngasumik pisinnaatitsissut.

Aalisariutit aalisarsinnaassusiat aamma nunap aalisarnissamut periarfissaasa akornanni pissutsinik killilersuinissamut pisariaqartitsisoqarpat aalajangersagaq taanna naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqassapput.

Naalakkersuisut aalajangersagaq taanna malillugu malittarisassiorsinnaapput, tassani aalisarsinnaanermut tunniussisoqarneranut attatsitsiinnarnermullu piumasaqaataassalluni, qinnuteqartoq aalisarsinnaanermut akuersissutip assinganik ukiup siuliani peqarsimassaaq qinnuteqartorlu aalisarsinnaanermut akuersissummik ukiup siuliani atuisimassasoq.

Sumiiffimmi pineqartumi aalisarnissamut periarfissat tamatumunnga pissutissaqartitsippata malittarisassanit nalinginnaasuniit, aalajangersagaq taanna malillugu aalajangersarneqartuniit immikkoortut aalajangerneqartut Naalakkersuisut atuutsinngissinnaavaat.

Imm. 2-mut

Naalakkersuisut imm. 1 malillugu sinerissap qanittuani aalisarneq pillugu malittarisassiorsinnaapput, assersuutigalugu akuersinermut piumasaqaataassasoq qinnuteqartut aalisarsinnaanermut akuersissummik siusinnerusukkut peqarsimassasut qinnuteqartullu aalisarsinnaanermut akuersissut ukiup siuliani atorsimassagaat.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut imm. 1 aamma 2-mi aalajangersakkat malillugit malittarisassiornikkut aalisarnermik ingerlatsisut inuussutissarsiorluni aalisarnissamut siusinnerusukkut akuersissuteqarsimasut akuerineqannginnissaat pitissinnaavaat.

§ 18-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinaatitippai Kalaallit Nunaannut nunamut tulaassuisinnaatitaanermut tamatumunnga inatsisit naapertorlugit akuersissutinik tunisisinnaatitaasut. Naalakkersuisut aalajangersinnaapput Kalaallit Nunaanni tunisassiorfinnut tunisinnermut pisat aalajangersimasumik amerlassuseqarnissaannik, aalasakkat suussusiinik aalajangersinnaallutik tunisinnermilu pitsaassutit assignngitsut tunngavigalugit tunisisoqarsinnaaasoq.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani aalisarsinnaanermut akuersissummik pissarsisarneq pillugu sukumiinerusunik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut aalajangersakkakut pisinnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit pisat tamaasa taakkuluunniit ilaat, annertussutsit aalajangersimasut, aalajangersimasumik pitsaassusillit pisallu aalajangersimasumik katitikkat Kalaallit Nunaanni tunisassiorfinnut taaneqartunut piffissani aalajangersimasuni tunineqartassasut.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Aalisagaqatigiit ilaannik piumasaqaatinik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut aalajangersakkakut pisinnaatinneqarput. Pisuussutinik allanngorartunik sunniuteqartumik nungusaataanngitsumillu tunngaveqarluni aqutsinermi Naalakkersuisut malittarisassakut pisariaqartumik allanngorartitsisinnaatinneqassapput.

Aalajangersagaq taanna malillugu aalisakkanik aalajangersimasunik aalisarnissamut periarfissanut tunngasunik malittarisassanik kiisalu aalisariutit angissusaannut tunngasunik

malittarisassanik, sumiiffiit aalisarfigineqarsinnaasut aamma piffissami sorlermi aalisarnerup ingerlanneqarnissaanut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq taanna pisassat pisarineqarnerinut tunngatillugu sukumiinerusunik piunasaqaateqarnissamut aamma periarfissiivoq. Assersuutigalugu aalajangersagaq taanna saattuarniarnermi atorpeqarpoq, tassani aalisarnermut piffissanik piunasaqaateqartoqarluni aamma aalisarnermi tassani aalisarsinnaanermut akuersissutit pillugit immikkut piunasaqaateqartoqarluni.

Naalackersuisut aalisarnerit suut aalisarsinnaanermut akuersissummik peqarnissamik piunasaqaateqarfiusarnerisut kiisalu aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussinissamut aalisariutit angissusaannut aalajangersimasunut atuunnissaannik piunasaqaatit pillugit aamma malittarisassiorsinnaapput. Naalackersuisut aamma aalisariummik ingerlatseqatigiiffiup pigisaanik pigittuunermut pissusiviit aalisariummik piginnittuunermik nalunaaruteqarnermut naapertuunnerat pillugu nalilersuinissaq siunertaralugu paasissutissiisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Imm. 2

Aalisakkanik aalajangersimasunik aalisarnerup unitsinneqarnissaa pillugu inuussutissarsiummi ingerlataqartunut piffissaq sivikitsaq atorlugu kalerriilluni nalunaaruteqarnissamut pisariaqartitsinerup malitsigisaanik aalajangersagaq 2002-mi atuutilersinneqarpoq. Taamatut nalunaaruteqarneq tamanut nalunaaruteqarnertut isigineqarpoq, taamaattumillu tamanut saqqummiussineq avammullu nalunaaruteqartarneq pillugit piunasaqaatit nalinginnaasut tunngaviatigut naammassineqassallutik.

Tamanut saqqummiussisarneq avammullu nalunaaruteqartarneq pillugit malittarisassat Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartumi aalajangersarneqarput. Inatsimmi tassani malittarisassat malittarisassaapput saneqqunneqarsinnaasut, tassa tamanut saqqummiussisarnermi avammullu nalunaaruteqarnermi periutsit Inatsisartut inatsisaanni imaluunniit Inatsisartut inatsisaat malillugu tunngaveqartumik aalajangersarneqarsimappat pisuni immikkut ittuni saneqqunneqarnissaat aporfissaqartutut isigineqanngimmat.

Aalajangersakkami tassani taamaalilluni pisinnaatinneqarnissamik piunasaqaat naammassineqarpoq. Avammut saqqummiusseriaaseq pillugu aalajangersakkat sukumiinerusut nalunaarutini tamakkununga tunngasuni pineqartuni allaqqassapput, kisiannili aallaaviatigut nalunaarutit, aalajangersagaq una tunuliaqutaralugu nalunaarutigineqartut, Naalackersuisut nittartagaanni www.nanoq.gl-imi takuneqarsinnaassallutik.

Avammut saqqummiussinerit nittartakkami www.naalackersuisut.gl-imi elektroniskimik pinissaat pillugu pingaarnertut malittarisassamiit aalajangersakkami saneqqunneqarpoq, taamaalilluni piffissamut killeqartumut allannguutit nalunaarutit tusagassiuutitut nalunaarutitit nalunaarutigineqartassallutik nittartakkamilu avammut nalunaarutigineqassallutik kiisalu tusagassiuutit aqutigalugit nalunaarutigineqarlutik. Taamaaliornikkut aalisarnermi allannguutit sukkasuumik nalunaarutigineqarsinnaapput.

Erseqqissarneqassaaq avammut saqqummiussinerit immikkut ittut nalunaarutillu aalajangersakkami taaneqartut atuutilernissaat pillugit malittarisassat taamaallaat atorpeqartassasut nalunaarutit ikitsuinnarnut kikkuuneri naluneqanngitsutut ippata, aamma

aalisarnerup ingerlanneqarneranut piffissamut killeqartumut allannguinerit kiisalu aalisarnerup piffissami qaqugukkut aallartinnissaanut aalisarnerullu qaqugu unitsinneqarnissaa nalunaarutini pineqarpat.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi ”akuersissut” ilanngunneqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq aalisarnermut akuersissutit aammali usinik nuutsinissamut akuersissutit il.il. kisiisa pinnagit aalajangersagaq annertusineqassasoq.

Aammattaaq aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik aalajangersakkanik imaluunniit inatsit taanna naapertorlugu malittarisassanik unioqqutitsineq pisinnaatitaaffimmik killilersuinerimik imaluunniit atorunnaarsitsinerimik kinguneqarsinnaanera erseqqissarneqarpoq.

Aalajangersakkami aalisarneq pillugu piumasaqaatinik malittarisassanillu unioqqutitsisoqarnerani allaffissornikkut aalajangiinikkut kingunissai aalajangersarneqarput.

Qisuariaat annertunerpaaq tassaavoq piginnittut pisinnaatitsissumminnik imaluunniit akuersissumminnik iluaquteqarnissamut pisinnaatitaaffiannik atorunnaarsitsineq. Akuersissummik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik atorunnaarsitsinissamut piumasarineqarpoq iliuitsitigut pisoqarsimanissaa. Annertuumik unioqqutitsinerit annertuumik kinguneqartussatut pisutut isigineqarput.

Annertuumik unioqqutitsinerit ukuninnga allaaserinninneq tamakkiisuunngilaq:

- Unioqqutitsilluni aalisarneq.
- Piaaraluni annertuumillu ukiumoortumik pisassiissutinik sippuineq.
- Aaqqissugaasumik nalunaaruteqarnermi il.il. peqquserluuteqarneq.
- Aalisariut nalunaarsugaanngitsoq atorlugu inuussutissarsiutigalugu aalisarneq, tak. § 6, imm. 2.
- § 7-imi piginnittuunermut pissutsinut piumasaqaatinik unioqqutitsineq.

Aammattaaq ingasannginnerusumik unioqqutitsinerit arlallit aalajangersimasumik tamanik naliliinerup kingorna pisutut annertuumik kinguneqartussatut isigineqarput, pisinnaatitaaffimmik atorunnaarsitsinerimik kinguneqarsinnaallutik. Aammattaaq unioqqutitseqqinnerit pisinnaatitaaffimmik atorunnaarsitsinissamut tunngaviusinnaapput.

Pisinnaatitaaffimmik killilersuisoqassanersoq imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissut atorunnaarsinneqassanersoq pillugu suliami pissutsinik nalilersuivinnermik tunngaveqassaaq, aamma pisinnaatitaanermik killilersuinerit aamma aalisarsinnaanermut akuersissutinik atorunnaarsitsinerit ingerlatsinerimut inatsisit tunngavigalugit akuliunnerummata, aalajangiinerit ingerlatsinerimut inatsisit tunngavigalugit iliuuserineqartartunik nalinginnaasunik eqqortitsisoqassaaq, tassunga ilanngullugu pisunik suliallu naammassineqarnissaanik naleqqiussinerimik tunngavik.

Akuersissummik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik atorunnaarsitsinerimiit qisuariaarneq sakkukinnerusoq tassaavoq akuersissutip atorunnaarsikkallarnera imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissutip sumiiffimmumut aalajangersimasumut atuutilersinneqarnera. Taamatut pisoqartillugu piginnittup ukiumoortumik pisassiissut pigisani imaluunniit

ukiumoortumik pisassiissutimi pisami ilaa piginnittup aalisarsinnajunnaakkani tunisinnaangilaa. Aammattaaq piginnittoq aalisarneq pillugu annertunerusunik piunasaqaateqarfigineqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq akiligassanik akiliinerit, tak. § 21, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfiup akiliisitsiniarnermut allaffissornikkut nukippassuarnik atuisariaqartinnagu akiliisoqarnissaata qulakkeerneqarnissaa, aamma akiliinngitsoqarnera pisinnaatitaaffimmik killiliinernik kinguneqarsinnaalluni imaluunniit akuersissut imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissut tunngavigalugit pisinnaatitaaffinnik atorunnaarsitsisoqarsinnaalluni.

Naalackersuisut taamaalillutik akuersissummik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik atuisinnaatitaanermik killiliisinnaapput, kiisalu annertuumik pisoqartillugu, tak. imm. 1-imut oqaaseqaatit, imaluunniit uteqqittumik pisoqartillugu, akiliutinik akiliisimannginnerup imaluunniit kingusinaarluni akiliisimanerup malitsigisaanik akuersissut imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissut atorunnaarsissinnaallugu.

Imm. 1-ip assigisaanik akuersissut imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik atuisinnaatitaanermik killiinissamik aalajangiisoqartillugu kiisalu akuersissummik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissummik atorunnaarsitsisoqartillugu ingerlatsinermi inatsisitigut tunngaviit nalinginnaasut Naalackersuisut malissavaat, tassunga ilanngullugu aalajangiinermi pineqartumi pisunik suliallu naammassineqarnissaanik naleqqiussillutik oqimaaqatigissitsissallutik.

Akiliutit

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq sinerissamut qanittumi aamma avataasiorluni aalisarnernut aalisarsinnaanermut akuersissutinik akuersissutinillu tunniussinermut akiliutinik akiliisitsisarneq pillugu Naalackersuisut sukumiinerusunik malittarisassiorsinnaasut. Ilaatigut aalisarnernut assigiinngitsunut akiliutit akiliisitsisarnerillu akuttussusaat pillugit malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Akiliutit atuisut akiliutaattut, Kalaallit Nunaata aalisarnermik aalisarsinnaanermullu akuersissutinik nakkutilliinermi sulianut aningaasartuutunut matussutissat aalajangersarneqassapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami tassani inuit inatsisitigullu inuttut isigineqarsinnaasut akiliutinik akiitsunik tamakkiisumik akiliisimanngitsut aningaasat akiitsut, akiliisimannginnermullu erniat akilerneqarsimatinnagit Inatsisartut inatsisaat una naapertorlugu akuersissutinik imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissutinik pissarseqqissinaannginerat pillugu Naalackersuisut malittarisassiornissamut pisinnaatinneqarput.

Imm. 3-mut.

Aalisarneq pillugu inatsit naapertorlugu akitsuutinik akilinngisat aningaasat akiitsorineqartut pillugit akiliisitsiniarnermut nukippassuarnik Naalakkersuisut atuisimapput.

Naalakkersuisut taamaammat kissaatigaat piffissaq eqqorlugu akiliisoqartinnagu akiliutinut akilerneqarsimanngitsunut ernialiisarnissaq pillugu aalajangersaasoqassasoq. Taamaammat siunnersuummi aalajangersakkami erniat pillugit inatsit innersuussutigineqarpoq. Erniarititaq taamatut piumasaqaatinut atuuttoq erniat pillugit inatsit naapertorlugu aalajangerneqarpoq tassaasoq pisortatigoortumik diskonto qaqugukkulluunniit aalajangerneqartoq 7 procentimik ilallugu. Erniat pillugit inatsit Kunngip peqqussutaatigut nr. 991, 14. oktobari 2011 Kalaallit Nunaanni 1. novembari 2011 atuutilersinneqarpoq.

Kapitali 5

Pisarineqarsinnaasumik aalajangersaaneq agguaassinerlu Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkat pillugit pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik Naalakkersuisut aalajangersaasuunerat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik aalajangersaanermut aallaaviusut tassaapput NAFO-miit aamma ICES-imiit ilisimatuussutsikkut inassuteqaatit. Pinngortitaleriffik NAFO-miit aamma ICES-imiit inassuteqaatit Naalakkersuisunut saqqummiuttarpaat. NAFO-miit aamma ICES-imiit inassuteqaatit amerlanertigut ukioq inassuteqaateqarfiusoq sioqqullugu aasap ingerlanerani pigineqalersarput. Aalisagaqatigiinnut ataasiakkaanut soorlu raajanut inassuteqaatit aatsaat ukiakkut pisarput ukioq inassuteqaateqarfiusoq sioqqullugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aalisakkat siaruarsimatillugit pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik sumiiffiup aalajangersaaffiusup annertusineqarnissaa. Imaani pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissut naapertorlugu pisussaaffiuvoq aalisagaqarfik naalagaaffinnik allanik ataatsimooruffiutillugu, pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik aalajangersaanermi tassunga Kalaallit Nunaata mianerinninnissaa.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik aalajangersaanermi NAFO-miit aamma ICES-imiit inassuteqaatinik Naalakkersuisut malinninnissaat aallaaviusumik qulakkeerneqarnissaa.

Aalisagaqassutsimi mianerisassat saniatigut allanik mianerisassaqaarsinnaammat pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut aqutsinermi pilersaarutit akuerineqartut naapertorlugit aalajangersarneqassapput. Taamaattumik imaangilaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkat pisarineqarsinnaasutut akuerisaasuni tamarmiusuni biologit siunnersuinerat tamakkiisumik malinneqassasut.

Aalisagaqassutsimi mianerisassat saniatigut mianerisassat allat eqqaaneqarsinnaasut:

1) Inuttut atukkat pillugit mianerisassat

- 2) Suliffissaqartitsinermi mianerisassat
- 3) Sunngiffimmi sammisassaqaarnej pillugu mianerisassat

Aalisagaqassutsimi mianerisassat saniatigut mianerisassanik allanik nalunaarsuineq tamakkiisuunngilaq.

Naalackersuisut aqutsinermut pilersaarutinik akuersisartuupput.

Imm. 4-mut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkat pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik aalajangersaaneq pillugu Inatsisartunut nassuiaammik tunniussinissamik Naalackersuisut aalajangersakkami pisussaaffilerneqarput. Nutaatut nassuiaammik Inatsisartunut tunniussinissamut piffissaliussamik aalajangersakkami ilanngussisoqarpoq. Piffissaliussamik ilanngussinermi siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkat pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut pillugit Naalackersuisut aalajangersaareernerisa kingunitsiannuagut nassuiaatip suliarineqarnissaata erseqqissarneqarnera. Taamaalilluni pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut aalajangersarneqarnerinut isummernissamut Inatsisartut periarfissinneqarput, tamannalu pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut aalajangersarneqarneri pillugit nassuiaat aatsaat ukiup tulliani pigineqalissappat periarfissaanaviannngilaq.

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik aalajangersaaneq pillugu nassuiaat pisassiissutinik aamma ukiumoortumik pisassiissutinik agguaaneq pillugu nassuiaat peqatigalugu tunniunneqarsinnaavoq, tak. siunersuummi § 23, imm. 2.

Imm. 5-imut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaanni aalisakkanik pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik allannguinnissamut Naalackersuisut aalajangersakkatigut periarfissinneqarput, Naalackersuisut naassuiaammik Inatsisartunut tunniussinissaat tassani piumasaqaatigalugu.

Tulluarnepaajussaaq pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut taamaallaat ukiumut ataasiarlutik aalajangersarneqartarpata, aamma pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut ukiup aallartinnerani imaluunniit qaammatisiutit malillugit ukioq pineqartoq sioqqullugu aalajangersarneqarpata. Taamaattorli pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik allannguinnissamut Naalackersuisut periarfissaqarnissaat pisariaqarpoq. Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik allannguinnissamut pissuteqarsinnaapput soorlu biologit siunnersuinerat nutaaq imaluunniit pitsaannerusoq, aalisakkat ataatsimoorussat pillugit nunanik saniliniq isumaqatigiinniarnit, EU-mik imaluunniit nunani tamani peqatigisanik allanik isumaqatigiinniarnit imaluunniit Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaassutsip siumut naatsorsuutigineqarsinnaanngitsumik ineriartortoqarnera pillugit allannguuteqartoqarpat.

Aalisarnej kalaallinut inuiaqatigiinnut pingaaruteqartorujussuuvoq. Taamaattumik aalajangersakkami qulakkeerniarneqarpoq innuttaasut tamarmik inuiaqatigiit pisuussutaasa allaffissornikkut aqunneqarnerinut malinnaatinniarneqarnissaat. Aalajangersakkap allaffissornikkut aqutsineq kikkunnilluunniit isertuaatsumik malinnaavigineqarsinnaasunngorlugu qulakkeerneqarpoq.

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut Naalakkersuisunit pisassiissutigineqartussatut aalajangerneqareraangata innuttaasunut tusagassiutitigut nalunaarutigineqartassapput.

Tamanna aalajangersakkami atuarneqarsinnaavoq, pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmisut amerlassusissaannik aamma kingusinnerusukkut taakkuninnga allannguisoqarpat innuttaasunut nalunaarutigineqartassasut.

Pisassiissutit ukiumoortumullu pisassiissutit

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlataqartunut assigiinngitsunut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik Naalakkersuisut agguaassisartuunerat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Agguaassinermi aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisassinneqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut Naalakkersuisut aallaavigissavaat. Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut taamaalillutik aalisariutinut aalisarnermillu ingerlataqartunut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik agguaassinermi sinaakkutigineqassapput.

Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisarineqarsinnaasunut akuerisaasunut sinaakkusiussat sinnerlugit pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik Naalakkersuisut agguaassisinnaangillat.

Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisariaqarsinnaasutut akuerisaasunik pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik agguaassinermi aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlataqartunut assigiinngitsunut agguaassinermi aalisarneq pillugu EU-mut isumaqatigiissummut aamma nunanut tamanut peqatigisanut allanut isumaqatigiissutit assigisaat Naalakkersuisut mianerissavaat. Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisarineqarsinnaasut akuerisaasut nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit pisassiissutit ilanngullugit sinningaatsiarlugit Naalakkersuit pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik amerlanerusunik agguaassanngillat.

Imm. 2-mut

Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik tamanut pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlatsisunut assigiinngitsunut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik agguaassineq pillugu nassuiaammik tunniussinissamut Naalakkersuisut aalajangersakkami pisussaaffilerneqarput.

Nassuiaammik Inatsisartunut tunniussinissamut piffissaliineq aalajangersakkami nutaatut ilanngunneqarpoq. Piffissaliussamik ilanngussinermi siunertaq tassaavoq aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmisunik aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlatsisunut assigiinngitsunut pisassiissutinik ukiumoortumillu pisassiissutinik Naalakkersuisut agguaassereernerisa kingunitsiannguagut nassuiaatip tunniunneqarnissaata erseqqissarneqarnissaa. Taamaalilluni pisassiissutit ukiumoortumillu pisassiissutit pillugit oqaaseqateqarnissamut Inatsisartut periarfissinneqarput, tamannalu pisassiissutit ukiumoortumillu pisassiissutit agguuaannerat pillugu nassuiaat aatsaat ukiup tulliani tunniunneqarpat periarfissaassanngilaq.

Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik agguaassineq pillugu nassuiaat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani aalisakkat pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut aalajangersarneqarnerat pillugu nassuiaammumt ilanngullugu tunniunneqarsinnaassaaq, tak. siunnersuummi § 22, imm. 4.

Naggasiullugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik aalisariutit immikkoortuinut assigiinngitsunut agguaassineq pillugu nassuiaat Naalakkersuisunit avammumt saqqummiutissagaat. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik agguaassineq annertuumik paasiuminartuunissaata qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 3-mut aamma 4-mut

Aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik tamarmiusunik pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik aalisariutit immikkoortuinut aalisarnermillu ingerlataqartunut assigiinngitsunut agguaassinermik allannguisinnaanermumt aalajangersakkami Naalakkersuisunit periarfissiisoqarpoq, Inatsisartunut nutaamik nassuiaammik Naalakkersuisut tunniussinissaq piumasagaatigalugu. Aalajangersakkami siunertaanngilaq pisassiissutit ukiumoortumillu pisassiissutit agguaanneqareersimasut agguaateqqinnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut utertitsinnaassasut.

Tulluarnepaajussaaq pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik agguaassineq taamaallaat ukiumumt ataasiarluni aalajangersarneqartarpat, agguaassinerlu qaammatisiutit malillugit ukiup aallartinnerani imaluunniit qaammatisiutit malillugit ukioq pineqartoq sioqqullugu aalajangersarneqartarpat. Taamaattorli pisariaqarpoq aalisakkanik pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmiusut allannguuteqarneranni Naalakkersuisut agguaassinermik allannguinissamik periarfissaqarnissaat. Pisassiissutininik ukiumoortumillu pisassiissutininik agguaassinermik allannguisinnaanerup pisariaqarneranut pissutaasinnaappumt biologit siunnersuinerat nutaaq imaluunniit pitsaanerusoq, aalisakkat ataatsimoorussat pillugit nunanumt sanilerisanumt isumaqatigiinniarnumt, EU-mumt isumaqatigiinniarnumt, nunat tamat akornanni peqatigisanumt allanumt isumaqatigiinniarnumt imaluunniit Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaassutsip siumumt naatsorsuutigineqanngitsumik ineriartortoqarnera pillugu allanngutaasinnaasumt.

Imm. 5-imumt

Pisassiissutit ukiumoortumillu pisassiissutit agguaannerinumt piumasagaatit pillugit Naalakkersuisut erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaanermumt pinnaatinneqarnissaat aalajangersakkami aalangersarneqarpoq. Pissutsit arlallit pisassiissutit ukiumoortumillu pisassiissutit agguaanneqartarnerinumt piumasagaatinik aalajangersaanermi Naalakkersuisut mianerisinnaassaat aalajangersakkami aamma allaaserineqarput.

Aalisarneq kalaallinumt inuiaqatigiinnumt pingaaruteqartorujussuuvoq. Taamaattumik aalajangersakkami qulakkeerniarneqarpoq innuttaasumt tamarmik inuiaqatigiit pisuussutaasa allaffissornikkumt aqunneqarnerinumt malinnaatinniarneqarnissaat. Aalajangersakkap allaffissornikkumt aqutsineq kikkunnilluunniit isertuaatsumik malinnaavigineqarsinnaasunngorlugu qulakkeerneqarpoq.

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasumt tamarmiusumt Naalakkersuisunit pisassiissutigineqartussatut aalajangerneqareraangata innuttaasumumt tusagassiutitigumt nalunaarutigineqartassappumt.

Tamanna aalajangersakkami atuarneqarsinnaavoq, pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamarmisut amerlassusissaannik aamma kingusinnerusukkut taakkuninnga allannguisoqarpat innuttaasunut nalunaarutigineqartassasut.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Takuneqarsinnaappat ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassinneqarsimasup pisassiissutigineqartut tamaasa aalisarsinnaanngippagit, aalajangersagaq pisassiissutigineqartut utertsinneqarsinnaanissaannut pisinnaatitsivoq. Imaassinnaavoq ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassinneqarsimasoq aalisariuteqanngitsoq imaluunniit aalisariumminik aserortoorsimasoq, assigisaannilluunniit pisoqarsimasoq. Pisuussutit asuliinnartikkumanagit Naalakkersuisut aalajangiisinnaapput, tak. aalajangersagaq, ukiumoortumik pisassiissutigineqartut utertissinnaallugit allanullu aalisarsinnaasunut pisassiissutigisinnaallugit. Aalajangersagaq aamma atorneqarsinnaavoq ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartunik aalisarusussimanngippat, ingerlataqartoq qularutissaanngitsumik ukiumoortumik pisassiissutigineqartut tamaasa ukioq naatinnagu aalisarsinnaanngippagit.

Tamannali nalilersugassaavoq, ingerlataqartup ukioq naatinnagu, januaarimit decembarimut, ukiumoortumik pisassiissutigineqartut aalisarsinnaannginnerinut:

- ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartut aalisarlugit aallartissimanerai,
- ukiumoortumik pisassiissutigineqartunit qanoq amerlatigisut sinnerussimanersut
- ingerlataqartoq nammineerluni aalisariuteqarnersoq ukiumoortumillu pisassissutigineqartut tamaasa aalisarneqarnissaannut naleqquttunik aalisaateqarnersoq,
- ingerlataqartoq ukiumoortumik pisassiissutigineqartut tamaasa aalisassallugit soqutiginnissuteqarnersoq
- ingerlataqartoq allanik ukiumoortunik pisassaqaarnersoq.

Ukiumoortumik pisassiissutigineqartut utertinneqarsimasut agguaaqqinnerini ingerlataqartut isumagineqassapput, assingisunik ukiumoortumik pisassinneqarsimappata, ukiumoortumillu pisassiissutaasut tamaasa aalisarneqarnissaannut soqutiginnippata.

Aalangersagaq taanna taamaallaat ukiumoortumik pisassiissutigineqartunut atuutsinneqarpoq pisassiissutigineqartut piffissamut killiligaanngitsumut pigineqartut utertsinneqarnissaannut atuunnani.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunit pisassiissutinik akuersissutinut ilaannginnginnerat pisassiissutinik utertinneqartuni ilaqarsinnaapput. Inuiaqatigiit kalaallit eqqarsaatigalugit tulluarnepaajussaaq pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut tamakkerlugit Kalaallit Nunaanni iluaqutigineqarpata. Taamaattumik pingaarluinnarpoq pisassiissutit ilai atorneqanngitsut aalisarnermut Naalakkersuisunit agguanneqarpata.

Nr. 1

Tulluarnepaajussaaq pisassiissutinit pigisat ilaatut pisassiissutini Naalakkersuisut tunisippata, tassa pisassiissutinit pigisanik niuerutigineqarsinnaasunik aaqqissuussinermi pisariaqanngitsumik Naalakkersuisut akuliunnissaat kissaatigineqanngimmat. Pisassiissutinit pigisat ilaatut pisassiissutit tunineqarnerisigut pisassiissutit ilaannut atasumik sapinngisamik annikinnerpaamik Naalakkersuisut allaffissussapput. Taamaattorli pisassiissutinit pigisanut aaqqissuuneqarsimasumi aalisarnermut pisassiissutit ilai ilaappata aatsaat pisassiissutinit pigisatut tunisisoqarsinnaalluni.

Niuernermi akigitinneqartoq ukuninnga pingartinneqarluni akeqartinneqarsinnaavoq:

- 1) niuernermi pissutsit,
- 2) tunisassiornissamut pisinnaatitaaffiit,
- 3) nunap immikkoortuinut atassuteqarneq, imaluunniit
- 4) piginnittuunermik annertusaaneq.

Tunitsivissanut tunngasut

Niuernermi pissutsit niuernermi naliq saniatigut tassaasinnaapput pissutsit soorlu tunitsivinni aqutit, nassiussuinissamut periarfissat imaluunniit unammilleqatigiinnermi pissutsit.

Tunisassiornermi pisinnaatitaaffiit

Tunisassiornissamut pisinnaatitaaffinni pineqarput pisisartuusinnaasoq tunisassiornissamut pisinnaatitaaffeqareernersoq. Pisassiissutinit pigisanut imaluunniit ukiumut pisassiissutinit tunisassiornissamut pisinnaatitaaffik ilaatinneqarpat pingaaruteqarsinnaavoq.

Sumiiffimmuut attuumassuteqarneq

Pisassiissutit nunami immikkoortumi erseqqinnerusumik aalajangersarneqarsimasumi aalisarneqassappata Naalakkersuisunit pingaartinneqarsinnaavoq pisisinnaasoq nunap immikkoortuani tassani ingerlataqareerpat. Pissutsimi tassani aamma nunap immikkoortuani erseqqinnerusumik aalajangerneqartumi sulisoqarnerup attatiinnarnissaata pingaartinneqarpoq.

Piginnittuunermik annertusaaneq.

Aalajangersagaq aalisarnermi killilersorneqartumi piginnittuunerup siaruartinneranut atorneqarsinnaavoq. Tamanna ilaatigut ingerlataqartut pioreersut pisassiissutinit pigisanut imaluunniit ukiumut pisassiissutinit neqerooruteqarsinnaannginnerannik kinguneqarsinnaavoq.

Nr. 2

Pisassiissutit ilai ukiumut pisassiissutit Naalakkersuisunit tunineqarsinnaapput. Tamanna imatut sunnuteqarpoq ukiumut pisassiissutit Naalakkersuisunit ukiukkaartumik tuneqqinneqarsinnaallutik, tamannalu nr. 1-imut naleqqiullugu annertunerusumik allaffissornermik kinguneqassalluni.

Niuernermi akigitinneqartoq ukuninnga pingartinneqarluni akeqartinneqarsinnaavoq:

- 1) niuernermi pissutsit,
- 2) tunisassiornissamut pisinnaatitaaffiit,
- 3) nunap immikkoortuinut atassuteqarneq, imaluunniit
- 4) piginnittuunermik annertusaaneq.

Tunitsivissanut tunngasut

Niuerfimmi pissutsit niuerfimmi nalit saniatigut tassaasinnaapput pissutsit soorlu tunitsivinni aqquutit, nassiussuinissamut periarfissat imaluunniit unammilleqatigiinnermi pissutsit.

Tunisassiornermi pisinnaatitaaffiit

Tunisassiornissamut pisinnaatitaaffinni pineqarput pisisartuusinnaasoq tunisassiorsinnaanermut pisinnaatitaaffequareersorq. Pisassiissutinit pigisanut imaluunniit ukiumut pisassiissutitut tunisassiorsinnaanermut pisinnaatitaaffik ilaatinneqarpat pingaaruteqarsinnaavoq.

Sumiiffimmut attuumassuteqarneq

Pisassiissutit nunami immikkoortumi erseqqinnerusumik aalajangersarneqarsimasumi aalisarneqassappata Naalakkersuisunit pingaartinneqarsinnaavoq pisisinnaasoq nunap immikkoortuani tassani ingerlataqareerpat. Pissutsimi tassani aamma nunap immikkoortuani erseqqinnerusumik aalajangerneqartumi sulisoqarnerup attatiinnarnissaata pingaartinneqarpoq.

Piginnittuunermik annertusaaneq.

Aalajangersagaq aalisarnermi killilersorneqartumi piginnittuunerup siaruartinneranut atornerqarsinnaavoq. Tamanna ilaatigut ingerlataqartut pioreersut pisassiissutinit pigisanut imaluunniit ukiumut pisassiissutitut neqerooruteqarsinnaannginnerannik kinguneqarsinnaavoq.

Nr. 3

Misileraalluni aalisarneq aningaasarsiornikkut nalorninartoqarpoq. Taamaattumik tulluassalluni pisassiissutit ilai misileraalluni aalisarnermut taarsiissutitut Naalakkersuisunit tunniunneqarsinnaappata.

Nr. 4.

Tulluassaaq pisarineqarsinnaasutut akuerisaasunik iluaqutigineqanngitsunik EU-mut imaluunniit peqatigisanut isumaqatigiissuteqarfigisanut allanut Naalakkersuisut tunniussisinnaappata.

§ 26-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap Kitaani raajarniarnermi raajartassat pillugit agguaasinermit aalajangersaaffigivaa. Sinerissap qanittuani raajartassat pisassiissutigineqartunit 50 procentiussallutik avataani aamma 50 procentiusut. Ukiumoortumik akuerisaasunik pisassiissutitik agguaasinermi tamanna aalajangersaavigineqarpoq, § 23-mi imm.1-imi allassimalluni. Kitaani raajartassiissutit sinerissap qanittuani avataanilu procentinngorlugit amerlassusaat allanngortinneqarsinnanngillat, tamanna §23 imm. 1-mi erseqqissarneqarpoq.

Avataasiorluni aalisariutiniit sinerissamut qanittumut aalisariutit akornanni Kitaanut raajanut pisassiissutit agguaattarnerannut allannguut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliami UA2017/115-imi siusinnerusukkut suliarineqarpoq. UA2017/115-imut ataatsimiititaliamit isumaliuussissummit takuneqarsinnaavoq, aalisariutini immikkoortut taakku marluk akornanni 50/50-imut agguaassisarnermut agguaassisarnermik allannguneq ataatsimiititaliap tapersorsorjaa.

50/50-imik aaqqissuussinerup annerusumik siunertaa tassaavoq sinerissap qanittuani raajarniutit qularnaatsumik amerlanerusunik raajarniarsinnaalernissaat. Sinerissap qanittuani

raajarniarnermi amerlanerusunik aalisartoqalissalluni nunamilu suliffissuarni sulisut amerlanerit aamma piumaneqalissallutik. Naatsorsuutigineqarsinnaassalluni sineriammi suliffissat amerlanerusut pilersinneqarsinnaanissaat.

§ 27-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq § 26-mut ataqatigiilluinnarpoq. Pisassiissutini ukiumullu pisassiissutini pisarineqarsinnaatitaasutut akuerisaasut agguarneqarnerisa, Naalakkersuisut suliarisimasaasa avaqqunneqarsinnaannginneri aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq. Raajarniarneq aamma qaleralinniarneq sinerissamut qanittumut avataasiorlunilu aalisariutinut agguarsimavoq aalisariutini immikkoortut assigiinngitsut akornanni pisassiissutit aalajangersimasumut agguarsimallutik. Aalajangersakkap agguaanerup taassuma ersernerlunnginnissaa ilaatigut qulakkiissavaa.

Pisassiissutinit nammineq pigisat aamma ukiumut pisassiissutit immikkoortup atassuteqarfiusup avataani aalisarneqarsinnaaneritut aalajangersagaq akornusiivoq. Pisassiissutinit nammineq pigisat killilersorneqanngitsumik niuerutigineqarsinnaanerit suli atuupput, kisianni una tunngavigineqarluni pisassiissutinit nammineq pigisat taamaallaat aalisariutini immikkoortut aallaqqaammut tunngavigisaasa iluanni iluaqutigineqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut

Sinerissamut qanittumi aalisariutit tassani aalisariutinit immikkoortunit pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqartilerlugit, aamma avataasiorluni aalisariutit suli pisassiissutit sinnerinik peqartillugit aalajangersagaq atorpeqassaaq. Nunami suliffissuit ukiup ilaani matuneqarnissaat, sinerissami qanittumi aalisariutit pisassiissutinik aalisarsinnaajunnaarnerisa kingunerisaanik tassunga atasut sulisut soraarsinneqarnissaat pinngitsoortinniarlugu imm. 1-imiit immikkut akuersinissamut Naalakkersuisut periarfissaqarput, taamaalilluni avataasiorluni aalisariutiniit pisassiissutit sinerissamut qanittumi aalisariutinut nuunneqarsinnaallutik.

Pisassiissutini ukiumullu pisassiissutini pisarineqarsinnaasutut akuerisaasut Naalakkersuisunit agguanneqartarput, tak. § 23, imm. 1. Naalakkersuisut akuerisimasaannik pisassiissutit ukiumullu pisassiissutit agguaanerannik avaqqutaarinerimik avaqqutaarinerimut siunnersuummi imm. 2-imi aalajangersakkap atorpeqannginnissaa pinngitsoortinniarlugu aalajangersagaq immikkut pisuni ilungersunartuni taamaallaat atorpeqartariaqarpoq. Imm. 1-imiit immikkut akuersinissamut periarfissaq nunami suliffissuarnik tunisassiassanik pilersuinerup qulakkeerneqarnissaanut taamaallaat atorpeqarsinnaaneranut killilerneqarpoq, aamma aalajangersagaq pissutsinut allanut allilerneqassanani.

Aalajangersakkamut allannguuteqarpoq, taamaalilluni siunissami taamaallaat pissutsini immikkut pisuni immikkut akuersisoqarsinnaalluni. Tassani pineqarpoq immikkut akuersinissamut periarfissamik killiliineq.

Aammattaaq aalajangersagaq allanngortinneqarpoq, taamaalilluni piffissami sivisuumi tunisassiassanik pilersuinissaq ajornartillugu pisuni immikkut akuersinissamut periarfissaq taamaallaat atuussinnaalluni. Tassani pineqarpoq immikkut akuersinissamut periarfissamik erseqqissumik killiliineq, aamma allannguut ilanngunneqarluni, piffissami sivikitsuinnarmi tunisassiassanik pilersuineq taamaallaat ajornartillugu pisuni aalajangersakkap atorpeqarnissaa pinngitsoortinniarlugu.

§ 28-mut

Aalisarnermik unitisitsineq

Imm. 1, nr 1-2

Kalaallit Nunaanni aalisakkani pisarineqarsinnaasutut akuerisat tamakkerlugit aalisarneqarsimalertillugit aalisakkanik tamakkerlugit aalisarneqartunik aalisarneq unitsinneqassaaq. Tamanna aamma pisassiissutinit pigisanik, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit piginnittunit ataasiakkaanit pigineqartut pisassiissutit pigineqartut, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimannngikkaluarpataluunniit atuuppoq. Taamatut pisoqarsinnaavoq ingerlataqartoq ataaseq pisassiissutit pigineqartut, pisassiissutinit pigisat annertussusaat imaluunniit ukiumut pisassiissutit sinnerlugit aalisarsimatillugit. Taamatut pisumi inunnik eqqartuussuserinikkut taarsiisoqarnissaanut eqqartuussiviup akerleriissinnaaneq aaqqiiffigissavaa.

Imm. 2-mut

Pisassiissutinit nuussisinnaaneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaaneranunat aalajangersagaq tunngavissiivoq. Pisassiissutinit nuussisinnaanermik aqqissuussinermit siunertaq tassaavoq aalisakkani ataatsini pisarineqarsinnaatitaasut akuerisaasut pitsaanerpaamik iluaqutigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa. Pisassiissutinit nuussisinnaanermik aqqissuussineq tulluarpoq avataaneersumik akornuserneqarneq pissutigalugu ingerlataqartoq ataaseq pisassiissutinit pigisat annertussusaat tamakkerlugit aalisarnissaanut akornuserneqarpat. Aammattaaq pisassiissutinit nuussisinnaanermik aqqissuussineq ukiup tulliani pisassiissutinit pigisat annertussusiini aalisarnerup aallartinnissaanut periarfissiivoq. Tamanna ukiuni pisassiissutinit pigisat annertussusii ukiumi siusissukkat tamakkerlugit aalisarneqarsimatillugit, taamaalillutillu inuttat soraarsinneqarfissaanni aalisarnerup unitsinneqarnissaanut angallatip pisariaqartitsinnginnissaanut iluaqutaassaaq.

Pisassiissutinit nuussisinnaanermik aqqissuussinermit siunertaq tassaangilaq pisassiissutinit pigisat amerlassusii aalisarniaqqaartinnagit pisassiissutinit pigisat amerlassusii ingerlataqartumit siumut nuunneqarnissai. Pisassiissutinit pigisat amerlassusaat ukiup tullianut nuunneqarnerisigut pisassiissutinit pigisat amerlassusiinik ingerlataqartoq aalisarnermik ingerlatsinnginnissaa tassa siunertaangilaq, ingerlataqartorlu taarsiullugu akuersissutini allani aalisarluni. Tamanna aalisarnikkut isumalluutinit maangaannartitsinermit kinguneqassaaq aamma nunatta karsianut annaasaqarnermik kinguneqarluni.

Kapitali 6

Pisassiissutit nammineq pigisat nioqutigineqarsinnaasullu

Pisassiissutinit pigisat

§ 29-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai pisassiissutit pigineqartussat tunniunneqarnerisa immikkoortitsinerini agguanneqarnerinilu akuersissutinit allanut

malittarisassaliuussisinnaassallutik. Aammattaaq aalisakkanut allanut, manna tikillugu pisassiissutinit pigisaqarfiusimangitsunut pisassiissutinit pigisat eqqunneqarsinnaallutik.

Aalajangersakkap Naalackersuisut periarfissaqartippai pisassiissutinit pigineqartussanik agguasseqqinnermut maleruagassiorsinnaassasut, piffissamut killiligaanngitsumut akuersissutinit attuumassutilinnut, Inatsisartunit piffissamut killilerneqarsimasunut. Tak. §15, imm. 2.

Kiisalu pisassiissutinit pigisat annertussusaat pisassiissutinit pigisanut atasut pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalackersuisut aalajangersaanissaat periarfissaalerluni.

§ 30-mut

Imm. 1-imut

Aqutsivinni Upernavimmi, Uummannami aamma Qeqertarsuup Tunuani sinerissamut qanittumik qaleralinniarnermut taamaallaat pisassiissutit niuerutigineqarsinnaapput. Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq pisassiissutinit pigisat tamarmiullutik aamma ilaannakuullutik tunniunneqarsinnaasut. Pisassiissutinit pigisanik piginnittup taarsigassarsinnermut qularnaveeqqutitut pisassiissutinit pigisani tamaasa ilaannaaluunniit atorsinnaavai.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 17-imik ingerlatitseqqinneruvoq. Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 17, 22. oktober 1990-imi pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaasut eqqunneqarmata pissusissamisoortumik nalilerneqarpoq pisassiissutinit pigisat kingornunneqarsinnaassasut. Taamaattorli imaattuarsimalluni, sulilu piumasaqaataalluni kingornussisoq inatsimmi piumasaqaatinik allanik naammassinnissasoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap imarisaa aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 15, imm. 2-mut naapertuuppoq. Pisassiissutinit pigisanik tunniussineq inatsimmi aalajangersakkanik avaqqussinnermik imaluunniit pikkunaallinerannik kinguneqassanngitsoq aalajangersakkami qulakkeerneqassaaq.

Imm. 4-mut

Pisassiissutinit pigisatik tamaasa tunineqarnissaat toqqarsimappassuk ingerlataqartut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermiit ilaajunnaarnissaat piffissami sivisuumi eqqarsaataasimavoq. Ingerlataqartup pisassiissutinit pigisaminik tunniussinnermiit iluanaaruteqareermermi kingorna paggatassiilluni aalisarnermut ilaalernissaa naammaginangitsutut nalilerneqarpoq. Pisassiissutinit pigisat eqqunneqarnerini ingerlataqartut pisassiissutinit pigisat akilernagit pissarsiaaraat, taamaattumik naammaginartutut isigineqarnani aalisarnermut allanut iserniarlutik taakku iluanaaruteqarfialugit tunisinnaassapatigit.

Inuussutissarsiorsinnaatitaanermut, tak. Inatsisini tunngaviusuni § 74, akuliunnerusinnaanera eqqarsaatigalugu naleqqiussuineq pillugu tunngavik malillugu inuussutissarsiutigalugu

aalisarnermiit inuit ilaatinnginnissaannut periarfissani killiliisoqarpoq. Taamaattumik taamaallaat malittarisassatigut inunnik sivisunerpaamik ukiuni tallimani mattussisoqarsinnaavoq. Tassa ingerlataqartup piffissami kingusinnerusumi aalisarnermut iseqqissinnaanera periarfissaavoq. Ingerlataqartoq ataavartumik ilaatinneqarunnaassappat tamanna annertuumik akuliunnerussaaq.

§ 31-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq pisassiissutinit pigisat ingerlataqartunut ikitsuinnarnut eqiterunnissaat pinngitsoortinniarlugu pisassiissutinit pigisat niuerutigineqalersinnanerisa kingunerisaannik pisassiissutinit pigisat eqiterunnerannik malittarisassaliornissaq.

Manna tikillugu pisassiissutinit pigisanik pisiortornikkut piginnittunut killiliussap qaangerneqarnissaanut inerteqquteqarsimavoq. Aalisartut taamaalillutik periarfissaqarsimapput piginneqataassutimut annertunerusumut, toqqaannanngitsumik piginneqataaikkut imaluunniit aalajangeeqataasinnaasumik sunniuteqarnikkut suliffeqarfanni aalisartup pineqartup annertuneruffigalugu piginneqataaffigisaanut, taamaattumillu aalisartuq pineqartup naliginnaasumik suliffeqarfik tamakkiisumik oqartussaaffiginaviarnagu.

Siunnersuummi matumani pisassiissutinit pigisanik pigisaqartunik ingerlatseqatigiiffimmi piginninneq ilanngullugu naatsorsorneqassaaq, naak piginneqataaneq 50 pct.-init appasinnerugaluartoq.

Siunnersuut taanna atorlugu pisassiissutinit pigisanik toqqaannanngitsumik piginninneq aamma pisassiissutinit pigisanut aalajangiisumik sunniuteqarneq ilanngullugit naatsorsuutigineqassapput. Ingerlataqartoq piginnittuunermit killiliussanik qanoq qaangiitigineranik naatsorsuinermit siunnersuut naapertorlugu siunissami toqqaannartumik, toqqaannanngitsumik aamma aalajangiisumik sunniuteqarneq tamakkiisumik ilanngullugit naatsorsorneqassapput.

Ingerlataqartoq pisassiissutinit pigisanik qanoq annertutigisunik nakkutiginnilluni toqqaannanngitsumik piginnittuuneq qanoq annertutigisoq naatsorsuinermit ilaassaneranut apeqqutaavoq toqqaannanngitsumik piginnittuuneq qanoq annertuginersoq. 50 pct.-imik taassuminngaluunniit annikinnerusumik toqqaannanngitsumik piginnittuunermit toqqaannanngitsumik piginnittuunerup annertussusianut naleqqiullugu pisassiissutinit pigisat ilanngunneqassapput. Piginnittoq assersuutigalugu 4 pct.-imik pisassiissutinit pigisanik pigisaqartumi ingerlatseqatigiiffimmi allami 25 pct.-imik pigisaqarpat taava taamaallaat 1 pct.-it ingerlataqartup pisassiissutinit pigisaanut tamarmiusunut ilanngunneqassapput. 51 pct.-imik taakkuninngaluunniit amerlanerusunik toqqaannanngitsumik piginnittuunermit toqqaannanngitsumik piginnittuunerup naatsorsornerani pisassiissutinit pigisat tamarmik ilanngunneqassapput. Tamatumunnga pissutaavoq 50 pct.-imik taakkuluunniit sinnerlugit toqqaannanngitsumik piginnittuunermit ingerlatseqatigiiffik pillugu tamakkiisumik nakkutiginnittoqarneratut nalilerneqarmat, taamaattumillu pisassiissutinit pigisat aamma tamakkiisumik nakkutigisaralugit.

Pisassiissutinit pigisanik aalajangiisumik sunniuteqarnermi pisassiissutinit pigisat tamarmiusut naatsorsornerini pisassiissutinit pigisat tamarmik ilaatinneqassapput. Tamanna isumaqarpoq ingerlataqartoq ingerlataqartumut allamut, pisassiissutinit pigisanik 4 pct.-inik pigisaqartumut aalajangiisumik sunniuteqartoq, ingerlataqartup pisassiissutinit pigisaanut tamarmiusunut 4 pct.-it pisassiissutinit pigisat tamarmik ilaatinneqassapput. Naliliisoqarpat ingerlataqartumut allamut, pisassiissutinit pigisanik piginnittumut ingerlataqartoq aalajangiisumik sunniuteqartoq ingerlatseqatigiiffiup naatsorsornerani pisassiissutinit pigisat tamarmik ilaatinneqassapput. Tamatumunnga pissutaavoq ingerlatseqatigiiffimmi aalajangiisumik sunniuteqarnermi ingerlatseqatigiiffik pillugu tamakkiisumik nakkutiginnittuunera nalilerneqarmat, taamaattumillu pisassiissutinit pigisat aamma tamakkiisumik nakkutigalugit.

Aalajangiisumik sunniuteqarnerani naliliisut tassaapput Naalakkersuisut.

Pisassiissutinit pigisanut ingerlataqartoq aalajangiisumik sunniuteqarneranik naliliinermi pissutsit uku ilaassapput:

1. Aktiaateqarluni imaluunniit piginneqatigiilluni ingerlatseqatigiiffimmi ingerlataqartoq taasisinnaatitaasuni amerlanerussuteqarpa.
2. Ingerlataqartoq ingerlatseqatigiiffimmi aktiaateqarpa imaluunniit piginneqataassuteqarpa, aamma ingerlataqartoq ingerlatseqatigiiffiup siulersuisuini imaluunniit qullersaqarfiani ilaasortat amerlanersaannik toqqaanissamut imaluunniit tunuartitsinissamut pisinnaatitaaffeqarpa.
3. Ingerlataqartoq aktiaateqarpa imaluunniit piginneqataasuaa, aamma ingerlataqartoq malittarisassat imaluunniit allatigut ingerlatseqatigiiffimmi isumaqatigiissut tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffimmut aalajangiisumik sunniuteqarnissamik ingerlataqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpa.
4. Ingerlataqartoq aktiaateqarpa imaluunniit piginneqataava aamma aktiaateqartunik imaluunniit piginneqataasunik allanik isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffimmi taasisinnaatitaasunik amerlanerussuteqartunut oqartussaava.
5. Ingerlataqartoq ingerlatseqatigiiffimmi aktiaateqarpa imaluunniit piginneqataassuteqarpa, aamma ingerlataqartoq tamanna pillugu aalajangiisumik sunniuteqartuua.

Nalunaarsukkat tamakkiisuunngillat, aamma aalajangiisumik sunniuteqarneq qulaani allassimasut saniatigut ilaatigut pilersuisutut isumaqatigiissutit, taarsigassarsinermi isumaqatigiissutit allallu isumaqatigiissutini pissutsit, taakku allat apeqqutaaneritut pissutsinut takutitsisuuneri tunngavigalugit pisinnaalluni.

Piginnittuunermut killiliussat aalisarnermi piginnittuunerit siaruarneqarnissaasa anguneqarnissaat pillugu Nalaakkersuisut kissaateqarnerannit aalajangersarneqarput, peqatigisaanillu ingerlataqartoq annertuumik ingerlatsinermi iluaqutinik suli pissarsisinnaalluni.

Naalakkersuisut siunnersuut iluaqutsiullugu aalisakkat inunnit amerlanerusunit aalisarneqartalnissaat kissaatigaat, taamaaliornikkullu inuit ikittuinnarnit inuiaqatigiinni aalisagassat aalisarneqartalnissaat annikillisarnerilugu. Naalakkersuisuts isumaqarput taamatut siammarsaaneq aalisarnermi suliffissaqarnerulersitsissasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap qulakkeerniarpaa aalisarnermik inuussutissarsiuteqarneq kikkunnilluunniit isertuussaqqanngitsumik malinnaavigineqarsinnaassasoq. Ingerlataqartut namminneerlutik uppersarsassavaat imm. 1 naapertorlugu iliuuseqarnerlutik. Ingerlataqartut sukkulluunniit aalajangersagaq naapertorlugu iliuuserisimasatik uppersarsarsinnaassavaat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq eqqunneqarpoq malittarisassat nutaat piginnittussaanermut tunngasut sunniutaat millisarniarlugit, aalisartut ataasiakkaat naliginnaanngitsumik sakkortuumik eqqugaqqunagit aalajangersakkami § 31, Imm. 1.

Tamanna pissagaluarpaa Naalackersuisut malittarisassaniit immikkut akuersissuteqarsinnaapput, aalisartut naliginnaanngitsumik eqqugaasussatut nalilerneqartut, malittarisassaniit mininneqarsinnaassallutik.

Siumoortumik nalunarsinnaammat malittarisassat nalinginnaanngitsumik aalisartut ataasiakkaat sakkortuumik eqqorsinnaagaat, qanorlu aalisartut taakku eqqorneqassanersut, immikkut akuersissuteqarsinnaanermi tamanna ilanngunneqarpoq. Immikkut akuersisinnaanerup periarfissippaa pissutsit ataasiakkaat aallaavigalugit naliliisoqartarsinnaanera.

Immikkut akuersissut assersuutigalugu periarfissiisinnaavoq piginnittusaaatitaanermi killigitat § 31, Imm. 1 nr. 1-3 imaluunniit sivisunerusumik piffissaliussisinnaaneq, aalisartoq piginnittusaaanermut killigititaasunut nalimassarnissaanut periarfissiisumik.

Immikkut akuersissummik tunineqarnissamik periarfissap najoqqutaraa qinnuteqartoq malittarisassanut naliginnaasunut taarsiutaasumik saqqummiussinersoq, Naalackersuisut akuersinnaasaannik. Immikkut akuersineq aalisartunut ataasiakkaanut tunniunneqartassaaq, tamanut tunniunneqarani, aajangiussap siunertaa taamaallaat aalisartunut ataasiakkaanut naliginnaanngitsumik sakkortuumik eqqugaasussanut sammimmat.

§ 32-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq § 31-imut atalluinnarpoq aamma ingerlataqartoq § 31, imm. 1-imi piginnittuunermut killiliussanik qaangiisimaneranik nalilersuinermi toqqaannanngitsumik aalajangiisumillu sunniuteqarnerup ilanngunneqarnissaata malitsigisaanik pilersinneqarsimalluni. Piginnittuunermut killiliussat pillugit aalajangersakkat allanngortinneqarnerisa kingunerisinnaavaat ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat piginnittuunermut killiliussat ataanut inissinniarlutik pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutinit tunisinissamat pinngitsaalineqarnerat. Ingerlatseqatigiiffiit sivikitsumik piffissalernerqarlutik pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutinit pinngitsaaliinikkut ingerlatseqatigiiffiit tunisissappata tulluassanngilaq. Aalajangersakkanut siunnersuut manna taamaattumik inatsisip atuutilerneranniit ukiut qulit iluanni piginnittuunermut killiliussat iluannut ingerlataqartut aalajangersakkamik pisussaaffilernerisigut piffissami sivisunerusumi ingerlataqartut taamaattumik tulluassarnissaminut periarfissinneqarput. Naliliisoqarpoq ukiunik qulinik kalerriilluni

pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutininik annertuumik annaasaqarnermik kinguneqanngitsumik tunisisariaqarnermut ingerlataqartut naammattumik tulluarsarsinnaasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq.

Nalilerneqarpoq aalajangiussami Imm. 1-mi pissusissamisoortumik malitsigisaanik, aalisartog pisassiissutininik pigisanik amerlanerusunik pissarsisinnaanngippat ukiuni qulini ikaarsaariarfiusuni, aalisartog killigititaasut § 31, Imm. 1-mittut qaanginnikkunigit. Ikaarsaariarneq § 32, Imm. 1-miittup siunertaaraa aalisartut piffissamik periarfissinneqassasut toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu piginneqataanertik pisassiissutininik pigisanit aamma oqartussaassuseqartumik sunniuteqarnerminnik nalimmassaassallutik. Taamaattumik ukiuni qulini ikaarsaarnermi piffissaq akerlianik pisassiissutinit pigisanik sulit allanik pissarsinissamut atorineqassapput tulluurtutut isigineqanngilaq.

§ 32-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq § 31-imut atalluinnarpoq aamma ingerlataqartoq § 31, imm. 1-imi piginnittuunermet killiliussanik qaangiisimaneranik nalilersuinermit toqqaannanngitsumik aalajangiisumillu sunniuteqarnerup ilanngunneqarnissaata malitsigisaanik pilersinneqarsimalluni. Piginnittuunermet killiliussat pillugit aalajangersakkat allanngortinneqarnerisa kingunerisinnaavaat ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat piginnittuunermet killiliussat ataanut inissinniarlutik pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutininik tunisinissamut pinngitsaalineqarnerat. Ingerlatseqatigiiffiit sivikitsumik piffissalernerqarlutik pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutininik pinngitsaaliinikkut ingerlatseqatigiiffiit tunisissappata tulluassanngilaq. Aalajangersakkanut siunnersuut manna taamaattumik inatsisip atuutilerneranniit ukiut qulit iluanni piginnittuunermet killiliussat iluannut ingerlataqartut aalajangersakkamik pissusaaffilernerisigut piffissami sivilunerusumi ingerlataqartut taamaattumik tulluarsarnissaminut periarfissinneqarput. Naliliisoqarpoq ukiunik qulini kalerriilluni pisassiissutinit pigisanik imaluunniit piginneqataassutininik annertuumik annaasaqarnermik kinguneqanngitsumik tunisisariaqarnermut ingerlataqartut naammattumik tulluarsarsinnaasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Nalilerneqarpoq aalajangersakkap Imm. 1-mi pissusissamisoortumik malitsigisaasut, aalisartog ukiuni qulini ikaarsaariarfiusumi pisassiissutininik pigisanik amerlanerusunik pissarsisinnaanngitsog, aalisartog § 31, Imm. 1-mi killigititaasut malinnippagit. § 32, Imm. 1-mi ikaarsaariarfittut piffissaliinerup siunertaraa aalisartog toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu pisassiissutininik pigisaqarnini aamma aalajangiisinnaasuseqartumik pisassiissutininik pigisaqarnerminut nalimmassassalluni. Taamaattumik ukiuni qulini ikaarsaarnermi piffissaq akerlianik pisassiissutinit pigisanik sulit allanik pissarsinissamut atorineqassapput tulluurtutut isigineqanngilaq.

Pisassiissutininik nammineq pigisanik niuerutigineqarsinnaasunillu utertitsequsineq tuniniaanerlu

§ 33-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq pisassiissutini pigisat taamaallaat ingerlataqartunit ingerlatsisunit pigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa. Aalajangersakkami matumani kissaatigineqarpoq pisassiissutinit pigisanik aalisarnissaq misileqqaarnagu ingerlataqartup pisassiissutinit pigisanik piginnittuunissaata pinngitsoortinnissaa. Ingerlataqartunik ingerlatsinngitsunik, taamaallaat pisassiissutinit pigisanik annertussutsinik ingerlataqartunut allanut, pisassiissutinit pigisat annertussusiinik aalisartunut attartortitsinissaat kissaatigineqanngilaq. Aalajangersagaq § 35, imm. 2-imut aamma 3-mut atalluinnarpoq, tassani aalajangersarneqarluni pisassiissutinit pigisat annertussusaat imm. 2-imi pissutsit nalunaarsorneqartut malitsigisaannik taamaallaat tunniunneqarsinnaasut, aamma pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussineq attartornertut iluseqassanngitsoq.

Imm. 2-mut

Siunnersuummi imm. 1-imi aalajangersakkamik naammassinninnissaq ajornassappat pisassiissutinit pigisanik piginnittoq pisassiissutinit pigisaminik tunisinissaanut aalajangersagaq pisussaaffiliivoq. Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq siunnersuummi imm. 1-imi aalajangersakkamik naammassinninnissamut pisassiissutinit pigisanik piginnittut ataasiakkaat akisussaasuusut.

Imm.1 aalajangersagaq naapertorlugu tunisineq qaammatit 18-init qaangiutsinnagit pissaaq.

Imm. 3-mut

Allanguuteqarnermi siunnersuummi imm. 1-imiik naammassinninngitsut pisassiissutinit pigisanik Naalackersuisut utertitsinissamut pisussaaffiat eqqunneqarpoq. Siunertaq tassaavoq pisassiissutinit pigisanik piginnittut ingerlatsinngitsut pisassiissutinit pigisanik tunisinngitsoornissaasa pinngitsoortinnissaa, tamanna inuiaqatigiinnut kalaallinut ajortumik kinguneqartillugu.

Pisassiissutinit pigisat, aalajangersagaq naapertorlugu Naalackersuisunit utertinneqartut, piginnittoq sinnerlugu tunineqassapput. Pisassiissutinit pigisat Naalackersuisunit utertinneqaannartullu pisassiissutinit pigisanut piginnittoq taamaalilluni oqartussaajunnaassaaq. Pisassiissutinit pigisanik utertitsineq ingerlataqartut ataasiakkaat pisassiissutinit pigisanut pisinnaatitaaffianni sakkortuumik akuliunnerummat pisassiissutinit pigisat ingerlataqartoq sinnerlugu tunineqassapput, taamaalilluni ingerlataqartoq pisassiissutinit pigisanut utertinneqartunut qanillattortumik taarsiiffigineqarluni.

Pisassiissutinit pigisat Naalackersuisunit utertinneqartut § 25 naapertorlugu tunisassanngortinneqassapput.

Imm. 4-mut

Aalisariutip umiunerani imaluunniit pissutsit immikkut illuinnartut atuunnerini imm. 2-miit Naalackersuisut immikkut akuersisinnaanerannut aalajangersakkami periarfissaalerpoq.

Aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaanni atuuttumi maannakkut periususoq tassaavoq ingerlataqartup qaammatinik pingasunik immikkut akuerineqarneranik nalunaarfigineqartarnera. Imm. 1-imiik qaammatit pingasut ingerlaneranni ingerlataqartoq naammassineqarsinnaanngippat sivitsuinermik nalunaaruteqartoqarsinnaavoq. Immikkut

akuersinerup sivitsorneqarnerata nalunaarutiginnissaa sioqqullugu pissutsit qaqugu aaqinneqarnissaannik ilimagineqarneri pillugit ingerlataqartoq nassuiaasiussaaq. Piffissami killeqartumi immikkut akuersinerup iluani imm. 1 suli ingerlataqartumit naammassineqarsinnaangippat imm. 2 aamma imm. 3 atorneqalissapput.

§ 34-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq isersinnaanermut aporfiiit peerneqarnissaat taamaalillunilu ingerlataqartut nutaat aalisarnermi isersinnaanerat ajornannginnerulersillugu. Aalisarnermi piginnittut siaruarnissaannik kissaateqarneq tunngavigalugu ingerlataqartut nutaat isersinnaanerisa ajornannginnerulernissaa pisariaqarpoq.

Ingerlataqartup aalajangersakkami qaqugu atuilersinnaaneranut aalajangersakkami piumasaqaatit sisamat saqqummiunneqarput. Siulliit marluk nutaat aalisarnermut isersinnaanerisa ajornannginnerulernissaa pillugu siunertanut innersuussipput. Aalajangersakkat avataaneersunut piumasaqaatinik aalajangersaapput. Piumasaqaatit kingulliit marluk ingerlataqartup nutaap pisassiissutinit pigisanik pisisinnaaneranut qummut killiliipput peqatigisaanillu suli aalajangersagaq atorsinnaallugu. Annertunerusumik nalorninartut aamma pisassiissutinit pigisanut niuerfimmi akornutit pinngitsoorniarlugit qummut killiliussaq 5 procentinut aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq piffissami qaammatini 48-ini pisassiissutinit pigisat annertussusaat tamaasa ilaannaaluunniit ingerlataqalersup tunisisinnaaneranut ammaassinissaq. Pisassiissutinit pigisat aalisarnissaannut ingerlataqalertoq nutaaq aalisariuteqanngippat tulluassaaq ingerlataqartup pisassiissutinit pigisat annertussusaannik ingerlataqartunut allanut tunisisinnaanera, taamaalilluni pisassiissutinit pigisat annertussusaat inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaallutik. Tamatuma saniatigut pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunisinissamut periarfissaq ingerlataqalertumut aalisariummik tulluartumik pisinermik arlaatigut aningaasalersuisinnaalersippai.

Imm. 3-mut

Siunnersuummi imm. 1-imi aalajangersakkamik naammassinninnissaq ajornassappat pisassiissutinit pigisanik piginnittoq pisassiissutinit pigisaminik tunisinissaanut aalajangersagaq pisussaaffiliivoq. Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq siunnersuummi imm. 1-imi aalajangersakkamik naammassinninnissamut pisassiissutinit pigisanik piginnittut ataasiakkaat akisussaasuusut.

Aalajangersagaq taamaalilluni ima paasineqassaaq siunnersuummi imm. 1-imi aalajangersakkamik naammassinninnissaq ajornassappat pissarsiarineriniit qaammatit 48-t naanissaat sioqqullugit pisassiissutinit pigisanik piginnittup pisassiissutinit pigisani tunisimassagai. Piginnittoq taamaalilluni pissarsinermit qaammatit 48-t naanissaannut pisassiissutinit pigisanik piginnittup tunisinissamik eqqarsaateqarnissaq utaqqissanngilaa.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq imm. 1-imik aamma 3-mik piginnittoq naammassinninngippat pisassiissutinit pigisanik Naalackersuisut utertitsinissamut pisussaaffeqarnerat. Siunertaq tassaavoq pisassiissutinit pigisanik piginnittut ingerlatsinningsut inuiaqatigiinnut kalaallinut ajortumik kinguneqartumik pisassiissutinit pigisanik tunisinngitsoornissaasa pinngitsoortinneqarnissaa.

Pisassiissutinit pigisat, aalajangersagaq naapertorlugu Naalackersuisunit utertinneqartut, piginnittoq sinnerlugu tunineqassapput. Pisassiissutinit pigisat Naalackersuisunit utertinneqaannartullu pisassiissutinit pigisanut piginnittoq taamaalilluni oqartussaajunnaassaaq. Pisassiissutinit pigisanik utertitsineq ingerlataqartut ataasiakkaat pisassiissutinit pigisanut pisinnaatitaaffianni sakkortuumik akuliunnerummat pisassiissutinit pigisat ingerlataqartoq sinnerlugu tunineqassapput, taamaalilluni ingerlataqartoq pisassiissutinit pigisanut utertinneqartunut qanillattortumik taarsiiffigineqarluni.

Pisassiissutinit pigisat Naalackersuisunit utertinneqartut § 25 naapertorlugu tunisassanngortinneqassapput.

Pisassiissutinit nammineq pigisaqarnermi niuerutigineqarsinnaasunillu pigisaqarnermi pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tuniniaasinnaaneq

§ 35-mut

Imm. 1-mut aamma 2-mut

Pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunisinissaq aallaaviatigut akuerisaanngilaq. Malittarisassaq taanna eqqunneqarpoq pisassiissutinit pigisanik pigittoq pisassiissutinit pigisanik aalisartuunissaa qulakkeerniarlugu. Pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat eqqunneqarnerini pisassiissutinit pigisat taamaallaat aningaasaliinermi sammineqarnissaat siunertarineqanngilaq. Pisassiissutinit pigisat annertussusiisa tunniunneqarnissaannut inertequssutip attatiinnarneratigut pisassiissutinit pigisat aalisartuniiginnarnissaat qulakkeerneqassaaq. Pisassiissutinit pigisat annertussusiisa ingerlateqqinneqarnissaat akuerisaalissappat, pisassiissutinit pigisat annertussusaannik aalisartunut attartortitsinissaq siunertarlugu taamaallaat pisassiissutinit pigisanik piginnittut ingerlataqartut pilersinneqassapput. Aalisartut taamaalilluni aalisarnermik nakkutiginninnertik annaassavaat aamma pisassiissutinit pigisanik piginnittut annertuumik isumalluutigilerlugit.

Tamanna Inatsisartut upernaakkut 1990-imi ataatsimiitsillutik oqaluuserisaasa 30-anni saqqummiussisummi tamanna atuarneqarsinnaavoq. Taamanikkut Inatsisartuusut ilisimaarilluinnarpaat pisassiissutit pigineqartut niuerutigineqartussat ingerlataqartup nammineerluni tamaasa aalisarsinnaanngikkunigit aaqquussamik allanut attartutsinnginnissaannik qularnaarinnittoqarsimassasoq. Saqqummiussami ima allassimasoqarpoq:

”Aamma periarfissaalerpoq pisassiissutigineqartut ilaat allanut piffissami sivikitsumi attartortinneqarsinnaasasut, taamaalilluni aserortoorsimatilluni amutsivimmiitsillunilu pisassanik annaasaqarsinnaagaluarnermut taarsiussisoqarsinnaalissaaq. Erseqqissarneqassaaq malittarisassat sukaterneqassammata, taamaattumillu ukiumiit ukiumut pisassiissut tunniunneqarsimasoq ”attartortinneqarsinnaanngimmat”, taamaalilluni inuussutissarsiortuni attartortitsisartuinnartut peqataanissaq periarfissanngitsoq.

Pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaammata pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussisinnaanermut periarfissap kingunerissavaa pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaasut killeqalerneru. Tamatumunnga pissutaavoq piginnittup pisassiissutinit pigisat tigummiinnassammagit akерlianillu pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunisinikkut iluanaaruteqarnissaq anguniassallugu. Pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaasunngortinnerini iluaqutit taamaalillutik sunniuteqarunnaassapput. Pisassiissutinit niuerutigineqarsinnaasunik siunissami ungasissumik aaqqissuussinermut apeqqutaavoq pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussinissamut periarfissap annertuumik killeqartinnera. Tamanna pisassiissutinit pigisat kingornunneqarsinnaasunngortinnerinik nukittorsarneqaqqippoq.

Pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussinissaq immikkut pisuni akuerineqarnissaanut aalajangersagaq taanna ammaassivoq, pisassiissutinit pigisanik piginnittoq pisassiissutinit pigisat annertussusaannik aalisarnissamut akornuserneqarluni. Pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussinissamut akuersisut pissutsit marluk aalajangersakkami eqqaaneqarput. Pissutsit taakku marluk killiliisumik nassuiarneqassapput.

Nr. 1

Umiiarnermi sivilunerumilluunniit amutsivimmiinnermi pisassiissutinit pigisanik piginnittoq pisassiissutinit pigisat annertussusaannik aalisarnissaanut periarfissaqanngilaq, taamaattumik pisarineqarsinnaatitaasut akuerisaasut pitsaanerpaamik iluaqutigineqarnissaat eqqarsaatigalugu pisassiissutinit pigisat annertussusaasa tunniunneqarnissaasa akuerineqarnissaat pisariaqarpoq.

Umiiarnermi paasineqarpoq angallatip pissutsini isumannaatsuni pisassiissutinit pigisat annertussusaannik aalisarnissamut atorneqarsinnaajunnaarnera, imaluunniit aalisarnermi atortut aalajangersarlugit ikkunneqarsimasut ima ajoqusersimatigalutik atorneqarsinnaanatik.

Sivilunerumik amutsivimmiinnermi paasineqarpoq amutsivimmiinneq annikitsumik iluarsaassinerniit imaluunniit nakkutilliinnermiit, ullualuit ingerlaneranni naammassineqarsinnaasunit annertunerusoq. Sivilunerumik amutsivimmiinnerup pineqarnera pillugu aalajangiinnermut tunngavigineqartariaqarpoq angallat ukiup naanissaa sioqqullugu pisassiissutinit pigisat annertussusai tamakkerlugit aalisarsinnaanngorluni atorneqaqqilersinnaanersoq.

Aalisariutip Kalaallit Nunaanni amutsivimmiitinnissaanut killeqartumik periarfissaqarneq eqqarsaatigineqassaaq, taamaattumillu tamanna piffissami sivilunerusumi angallatip atorneqarsinnaannginneranik kinguneqarluni.

Nr. 2

Aalajangersagaq sukaterneqarpoq, taamaalilluni sikutut ittunik pissusissamisoortumik naatsorsuutigineqartunillu akornutit pineqarneri naammakkunnaarlutik. Siunnersuummi immikkut ittut aamma pissusissamisoortumik akornutit naatsorsuutiginnngisat pineqarput. Pisassiissutinit pigisanik piginnittoq, immikkoortumi ukiukkut sikusarfiusumi, pissutsit taamatut ittut patsisigisinnaanngilai, tassa immikkut ittut aamma pissusissamisoortumik akornutit naatsorsuutiginnngisat pineqanngimmata.

Soorlu ingerlataqartup najugarissaani illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit immikkut naatsorsuutiginnigisamik tassaarsuaqartillugu imaluunniit qarsutsisoqartillugu, pisassiissutigineqartut taamaasa aalisarsinnaatinnagit. Taanna taamaallaat atulersinnaassaaq ”force majeure”-mut assingusunik pisoqartillugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq piviusumik aalisarnissaannik suliniuteqanngitsunut ingerlataqartunut pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussisartunut unitsitsinissamut periarfissiivoq. Pisassiissutinit pigisanik niuerutigineqarsinnaasunik aaqqissuussinermi tunngaviusumik isuma tassaavoq pisassiissutinit pigisanik pisiortornikkut tunisisarnikkullu niuerfik nammineq tulluarsaassasoq, taamaalilluni inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut sapinngisamik annertunerpaamik iluanaaruteqarnerat anguneqarluni.

Killilersorneqanngitsumik pisassiissutinit pigisat annertussusaannik attartortitsinissamut imaluunniit tunisinissamut periarfissap aaqqissuussineq taanna kimeerutsissavaa.

Pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaammata pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussisinnaanermut periarfissap kingunerissavaa pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaasut killeqalerneru. Tamatumunnga pissutaavoq piginnittup pisassiissutinit pigisat tigummiinnassammagit aklerlianillu pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunisinikkut iluanaaruteqarnissaq anguniassallugu. Pisassiissutinit pigisat niuerutigineqarsinnaasunngortinnerini iluaqutit taamaalillutik sunniuteqarunnaassapput. Pisassiissutinit niuerutigineqarsinnaasunik siunissami ungasissumik aaqqissuussinermut apeqqutaavoq pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussinissamut periarfissap annertuumik killeqartinnera. Tamanna pisassiissutinit pigisat kingornunneqarsinnaasunngortinnerinik nukittorsarneqaqqippoq.

Pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussinerup pisassiissutinit pigisanik attartortitsinertut iluseqarnerasoq pillugu nalilersuinnermi pisassiissutinit pigisat annertussusaannik siusinnerusukkut tunniussisoqarsimanersoq, aamma pisassiissutinit pigisanik piginnittoq pisassiissutinit pigisat tamakkerlugit aalisarnissannut qanittukkut suliniuteqarsimanersoq isiginiarneqassapput.

Imm. 4-mut

Tunniussineq attartortitsinertut ilaatigut pissuseqannginnissaa qulakkeerniarlugu pisassiissutinit pigisat annertussusaannik tunniussineq Naalakkersuisunit akuerineqassaaq.

Kapitali 7

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani aalisarneq

§ 36-mut

Imm. 1-imut

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani Kalaallit Nunaata aalisarnera naalagaaffiit allat imaluunniit naalagaaffiit akornanni aalisarnikkut oqartussaaffigisaanni imaluunniit nunat tamalaat imartaanni ingerlanneqarsinnaasooq eqqarsaatigineqarsinnaavoq. Pisumi siullermi aalisarneq naalagaaffiit ataasiakkaat

imaluunniit naalagaaffiit akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut ingerlanneqassaaq, taakku aalisarnermut malittarisassat annertunersaannik aalajangersaassallutik. Pisup tulliani aalisarneq amerlanertigut nunarsuup ilaani aalisarnikkut suleqatigiiffinit soorlu NAFO-p aamma NEAFC-ip isumaqatigiissutaannit malittarisassiorneqartarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani, aamma nunat tamalaat isumaqatigiissutaannut ilaasumi, aalisarnermik malittarisassaliornissaq.

Kapitali 8 Aalisariutini inuttat

§ 37-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatippai aalasariutini inuttanut nalunaarusiamut aalajangersaasinnaallutik, soorlu inuttanik nunatsinnut attuumassuteqartunut atorfinittisinermi ikinnerpaaffiliisinnaallutik.

Aalajangersakkami siunertarineqarpoq kalaallit sulisinnaasut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa. Peqatigisaanik aalajangersakkap qulakkiissallugu kalaallit nunaanni inuiaqatigiit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi nassaarineqarsinnaasunik ilinniartitaanermut periarfissanik iluaquteqarnissaat.

Aalajangersakkamut tassunga tunuliaqutaasoq tassaavoq umiarsuaatileqatigiiffiit inunnik Kalaallit Nunaanni ilinniarsimasunik atorfinittitsinissamut ilinniartitsinissamullu taarsiullugu nunanit allaneersunik inunnik misilittagaqartunik atorfinittitsinissaq suli pilerigisaraat takuneqartarmat. Pissutsip kingunerisimavaa Kalaallit Nunaanneersunit allanut naleqqiullugu inuit nunani allaneersut amerlasoorujussuit peqataalersimanerat peqatigisaanillu imarsiortut kalaallit akornanni suliffissaqannginnikkut ajornartorsiortitsilluni.

Kapitali 9 *Usilersoqqinneq, tunisineq suliareqqinerlu* *Usilersoqqinneq*

§ 38-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarput kalaallit nunallu allamiut angallataat aamma § 1, imm. 1, nr. 2 aamma 3 naapertorlugit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aamma Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani usilersoqqinnerit.

Usilersoqqinnermik, usilersoqqinnernik tulaassinernillu malittarisassaliornermi siunertaq tassaavoq nunani tamalaani isumaqatigiissutit naapertorlugit Kalaallit Nunaata pisussaaffiinnik

naammassinninnissaq. Pingaartumik unioqqutitsisumik, nalunaarutigineqanngitsumik malittarisasaqartinneqanngitsumillu aalisarnermut naleqqiullugu pingaarpoq usilersoqqinnernik tulaassinernillu nakkutilliisoqarnissaa.

Usilersoqqinneq tulaassinerillu pissutsit tassaapput nunani tamalaani annertuumik isiginiarneqartut. NEAFC assersuutigalugu ilaatigut tulaassinerit usilersoqqinnerillu pillugit malittarisassanik akuersisimavoq, Kalaallit Nunaanni inatsisini atulersinneqarsimasut.

Usilersoqqinnissamut akuersinermi angallatini suliareqqiineq pillugu malittarisassat sillimaffigineqassapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisinnaatitippai Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani avataanilu tulaassinerimut usilersornermullu aalajangersaliortissinnaallugit, sumi usilersuisoqarsinnaanersoq tulaassisoqarsinnaanersorlu aalajangiisinnaallutik, umiarsualivinnik fabrikinillu ilaannillu innersuussaqaarsinnaallutik.

Tunisineq

§ 39-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq marlunnik immikkoortoqarpoq aalajangersarlugillu:

- a) Tunitsiviit tunisassiorfiillu nutaat Naalakkersuisunit akuerineqaaqqaartinnagit pilersinneqassanngitsut.
- b) Tunisassiorfioreersoq aalisakkanik allanik tunitsivimmut imaluunniit tunisassiornermut allanngortinneqassappat Naalakkersuisut aamma akuersissuteqassapput.

Tunitsivinnik tunisassiorfinnillu nutaanik pilersitsinerimut taakkulu allanngortinnissaannut akuersineq isiginninnerit (pingaarnerit) uku marluk aallaavigalugit akuerineqarnissaannik tunngaveqassapput:

- aningaasaqarnikkut piginnaasat imminullu akilersinnaaneq, aamma
- inuussutissalerinikkut isigisassat.

Tamatuma malitsigisaanik tunitsivik imaluunniit tunisassiorfik aningaasarsiornikkut isiginninnerit aallaavigalugit nalilerneqassaaq, kiisalu Uumasut Nakorsaannit Inuussutissalerinermullu Oqartussaniit akuersissummik peqassalluni. Allatut oqaatigalugu akuersisoqarnissaanut ingerlatsiviit marluk akuersinissaat apeqqutaassaaq (aalisarnermut oqartussat kiisalu inuussutissalerinermi oqartussat).

Aalajangersakkap siunertaraa inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup, suliareqqiilluni suliffissuit allallu taakkununga atasut inuussutissarsiutit iluanni aningaasarsiornikkut suliffissaqarnikkullu eqqarsaatigisassat pisariaqartut qulakkeerneqarnissaat.

Eqqarsaatigisassat taakku, tunitsiviit tunisassiorfiillu eqqarsaatigalugit, aningaasaatitigut tunngavinnik pisariaqartunik peqarneranut, sumiiffimmi innaallagissamik imermillu pilersuinissamut naammattumik periarfissaqarneranut, inuussutissarsiutigalugu aalisartut pisaminnik tunisinissamut naammattumik periarfissaqareernerannut kiisalu sumiiffimmi pineqartumik sulisoqarnikkut isumalluuteqarneranut atassuteqarput.

Taakku saniatigut tunitsivinnik tunisassiorfinnillu pilersitsinissamut kiisalu taakku allangortinnissaannut tunngalluinnartumik piumasaqaataavoq, Kalaallit Nunaanni Uumasut Nakorsaannit Inuussutissalerinermullu Oqartussanit imaluunniit avammut tuniniaanermi tunisassiorfiit pineqarpata Danmarkimi Fødevarestyrelsimit inuussutissat pillugit inatsisini tamanna pillugu malittarisassat naapertorlugit akuerineqarnissaat.

Naatsumik oqaatigalugu inuussutissarsiornikkut, niuernikkut kiisalu inuussutissat isumannaatsuunissannut tunngaviit nalinginnaasut, kiisalu pisuussutinik nalinginnaasunik aamma pisuussutinik nalinginnaasunik suliffeqarfiit tungavigisaannik piffissamut sivisuumut nungusaataangitsumik atuinissamik qulakkeerininnissaq mianerineqartariaqarpoq.

Aalisakkanik allanik tunitsivimmik imaluunniit tunisassiorfimmik pioreersumik allangortitsinermut tunngatillugu Naalakkersuisut akuersissuteqarnissaat aamma pisariaqarpoq. Aalajangersagaq taanna siusinnerusukkut atuuttumut sanilliullugu allangortinneqarpoq, tassani assersuutigalugu imermik innaallagissamilluunniit pilersuisinnaassutsip annertusineqarneranut imaluunniit attaveqaatitigut allatigut soorlu aqquerniornernut, talittarfiliornernut assigisaannullu pisortat aningaasaliisoqarnissaannik allangortitsinermut pisariaqartitsiviuppat akuersissummik pissarsiniarnissaq taamaallaat pisariaqarluni. Tamannali kukkuneruvoq, tassa suliffeqarfimmik inuussutissalerisumik allanguinerit tamarmik inuussutissalerinermut oqartussaniit akuersissummik piariaqartitsiviummata. Akuersissut Kalaallit Nunaanni Uumasut nakorsaannit inuussutissalerinermullu oqartussaniit pissarsiarineqassaaq, taamaallaat nunatsinni niuerfinnut tunisassiorneq pineqarpat, imaluunniit avammut tuniniaanissaq siunertaralugu tunisassiorneq pineqarpat Danmarkimi Fødevarestyrelsenimii.

Kisiannili allanguinissaq pillugu qinnuteqaateqarnermut atatillugu aningaasaqarnikkut isumaliuutit aamma ilangunneqarnissaat suli pisariaqarluni.

Kisiannili pisortat aningaasaliinerannik Naalakkersuisut illersorneqarsinnaasumik aqutsinnaasariaqarmata kiisalu piffissani piginnaasakkut ajornartorsiorfiusinnaasuni umiarsuarnik tunitsiviliinerit pillugit inuiaqatigiit aningaasaqarneranni tunngavilersorluakkanik aalajangiisinnaasariaqarmata inuiaqatigiit aningaasaliissutaat tunisassiorfiup allangortinneqarnerani inuiaqatigiit iluanaarutissaannut sanilliullugit nalilersuisoqarsinnaasariaqarpoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq siusinnerusumut sanilliullugu allangortinneqanngilaq.

”Peqataasut attuumassuteqartut” aamma ”peqataasut attuumassuteqartut tamarmik” akornanni immikkoortitsisoqarpoq. Naalakkersuisut aalajangiinissaat sioqqullugu peqataasut attuumassuteqartut tamarmik oqaaseqaateqarnissaat utaqqiniarlugu, suliamik suliarinninnermi aningaasatigut annertuunik kinguneqartumik kinguaattoornermik kinguneqarsinnaavoq

piumasarineqartumik attuumassuteqartunik tamanik tusarniaaneq
pissusissamisunnngitsuusoq paasinarsippat.

Taamaattumik taamaallaat taaguut ”peqataasut attuumassuteqartut” atorneqarpoq.
Siusinnerusukkut aalisarneq pillugu inatsimmik piareersaanerni takuneqarsinnaavoq sulisut
sulisitsisullu kattuffii eqqarsaatigineqarsimasut. Tamanna sulii atuuppoq. Taakku saniatigut
kommunit eqqorneqartut tusarniaanermi ilaatinnissaat pissusissamisoortutut isigineqarpoq.
Ilimagineqarporli tunitsivinnik tunisassiorfinnillu nutaanik pilersitsinermut atatillugu
amerlanerusut tusarniarnerni ilanngunneqartassasut, akerlianilli naammassisaqarsinnaassuseq
piiffissami pineqartumi aalisarnermi pissutsit aallanngornerannut sukkasuumik
naleqqussarsinnaajumallugu allannguneq sioqqullugu ikinnerusunik
tusarniaasoqarsinnaasariaqarluni.

Imm. 3-mut.

Aalajangersagaq pingaarnersamigut aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31.
oktober 1996-imeersumut sanilliullugu pingaarnersaatigut allanngortinneqanngilaq, aamma
tunitsivinnik aammalu tunisassiorfinnik nutaanik pilersitsineq kiisalu pioreersunik
allanngortitsineq pillugu sukumiinerusunik malittariassiornissamik atulersitsinissamut
Naalakkersuisunut pisinnaatitsisoqarluni. Umiarsuarnik tunitsivilisarneq pillugu
Naalakkersuisut aamma malittarisassiorsinnaanerannik ilanngussisoqarpoq.

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Umiarsuarnik tunitsivilinerit pillugit Naalakkersuisut
malittarisassiorfigisinnaasaattut oqaatigineqarsinnaapput:

- 1) sumiiffik pisiortorfissaq,
- 2) nunami suliffimmik pilersitsinissaq pillugu piumasaqaat,
- 3) pisanik tunisinissamut periarfissat,
- 4) angallammut teknikkikkut piumasaqaatit,
- 5) aalisakkat suuneri annertussusaallu,
- 6) piffissamik killiliineq, aamma
- 7) kikkut tamaarmik pisanik tunisisinnaanerat.

1) Sumiiffimmi killeqartumi taamaallaat tunitsiviup ingerlataqarnissaanut Naalakkersuisut
killiliisinnaanerat pingaaruteqarpoq. Pingaartumik umiarsuarmik tunitsivilisooqartillugu
taakku nunami suliffissuarnik ingiaannginnissaat pingaaruteqarluni.

2) Suliffissaqartitsineq eqqarsaatigalugu pisanik tunisisarnerup nunami tunisassiorfinnut
pinissaa kissaatigineqarmat nunami tunisassiorfinnik pilersitsinerup aningaasalersornissaa
eqqarsaatigalugu tunitsivilinissamut akuttunngitsumik akuersissuteqartoqartarpoq.

3) Sumiiffinnit pisanik tunisinissamut periarfissanik amigaateqarfiusuni sumiiffinni
angallatinik tunitsivinnik ikkussinernik akuersisunik malittarisassanik aalajangersaanissaq

periarfissaassaaq. Aamma sumiiffimmi killeqartumi unammilleqatigiittoqanngippat angallatinik tunitsivinnik ikkussisoqarnissaanut akuersineq tulluarsinnaavoq.

4) Pisiortornissamut teknikkimut piumasaqaatinik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanissaat pingaaruteqarpoq. Assersuutigalugu taamatut pisoqarsinnaavoq suliareqqiinnermi imaluunniit pisanik tulaassanik qerititerinnermi.

5) Pisiortornissamik akuersissummi Naalakkersuisut piumasaqaatinik aalajangersaasinnaapput, aalisagaqatigiit annertussutsillu aalajangersimasut kisimik pineqarput.

6) Sumiiffinni sikusimasuni taamaammallu nunami tunitsiviit tikinneqarsinnaanngitsuni Umiarsuarnik tunitsiviliinerup piffissap killilerneranik aalajangiisinnaaneq tulluarpoq.

7) Umiarsuarnik tunitsiviliinissamik akuersissuteqarnermi umiarsuarnik tunitsivimmik piginnittup aalisarnermi ingerlataqartunik tunisiniartunik itigartitsisinnaannginnissaa pingaaruteqarpoq. Umiarsuarnik tunitsiviliigajuttoqartarpoq sumiiffimmi aalajangersimasumi pisanik tunisinissamut periarfissat killeqarneri tunngavilersuutigalugu, aammalu umiarsuit tunitsiviit arlallit sumiiffimmi ataatsimi tunitsiviusinnaasaratik, taamaammat killilersorneqanngitsumik unammillernissaq eqqarsaatigalugu kikkut tamarnik umiarsuarnut tunitsivinnut tunisisinnaasariaqarput. Aalisarnermik ingerlataqartut umiarsuarnut tunitsivimmut tunisisinnaatitaannginerat tulluannigilaq.

Suliareqqiineq

§ 40-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq piffissap ingerlanerani Kalaallit Nunaanni aalisarnikkut, agguaassinikkut suliffeqarnikkullu politikkimi sakkuunikuuvoq annertooq. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut akuersissuteqarsimatinnagit kalaallit angallataanni tunisassiortoqassanngitsoq.

Angallammi tunisassiornissamut akuersissummik tunniussinermi pingaartumik aalisagaqassuseq niuernerlu eqarsaatigalugit piujuartitsineq tunngavigalugu aalisarnek inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut annertunerpaamik pissarsiffiususaaq inatsimmi siunertamut Naalakkersuisut aallaavigissavaat. Tassani aamma aalisarnerup imminut akilersinnaanera kiisalu aalisarnermi pisariillisaasinnaasut pingaartinneqassallutik.

Aalajangersagaq imatut ilusilersorneqarpoq taamaalilluni Naalakkersuisut akuersissummik tunniusissaasut, kisianni imaanngilaq akuersissummik tunniussinissamik Naalakkersuisut kisimik pisinnaatitaasut. Tamassumunnga Kalaallit Nunaanni inuussutissat pillugit

suliaqarnerup ilaannaa tiguneqarsimavoq, taamaammallu tamanna pillugu oqartussaaneq Danmarkimi oqartussanut avitseqatigiissutigineqarluni.

Angallammi suliareqqiineq inuussutissalerinermi eqqiluisaarneq aamma inuussutissat isumannaatsuunissaat pillugit malittarisassat qaqugukkulluunniit atuuttut malillugit inuussutissalerinermut oqartussat akuersereernerisigut pisinnaavoq. Danmarkimi fødevarestyrelsi inuussutissanik avammut tuniniaasarneq pillugu malittarisassaliortarnerup Danmarkimit tiguneqarnissaata tungaanut angallatit avammut tuniniaasinnaanermut akuersissuteqartut angallatini suliareqqiinnissamik akuersissapput nakkutiginnillutillu.

Angallatit nunatsinni niuerfinnut tunineqaqqittussanik aalisakkanik taamaallaat suliareqqiisut pineqarpata angallammi aalisakkanit tunisassiortoqavinnersoq imaluunniit “suliareqqiinermi” pisat taamaallaat annertuunngorlugit tisaneqarnersut immikkoortinneqartarput.

Suliareqqiinermi ilaatinneqarput tarajorterineq, uutsiterineq, annikitsunngorlugit tisaneq, qerititsineq, poortuineq, akuutissanik atuineq il.il. taamaalilluni angallammi inuussutissanik suliarinnittoqarpat inuussutissanik tunisassiornermut, inuussutissatigut eqqiluisaarnermut inuussutissallu isumannaatsuunissaannut piumasaqaatit pillugit Uumasuuteqarnermut inuussutissalerinermullu Oqartussanit angallat akuerineqassaaq. Tamatuma ilaatigut kingunerisaanik erngup, angallammi suliareqqiinermut atatillugu atorneqartup imerineqarsinnaasutut pitsaassuseqarnissaa pillugu piumasaqaataavoq. Imeq immameersaq, imaluunniit imeq tarajornilaartoq atorneqaqqusangillat. Aammattaaq Uumasuuteqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussat angallatinik taakkuninnga nakkutilliinissamut misissuinissamullu periarfissaqassapput aammalu inuussutissat pillugit inatsisini piumasaqaatit allat malinneqarnerat qulakkiissallugu.

Taamaalilluni akuersissutip tunniunneqarnissaa sioqqullugu inuussutissalerinermi oqartussaniit akuersissutip pisariaqartup pigineqarnissaa Naalackersuisut qulakkiissavaat. Taamaattorli suliffeqarfik nammineq Danmarkimi imaluunniit Kalaallit Nunaanni inuussutissalerinermut oqartussanut akuersissummik qinnuteqassaaq.

Kapitali 10

Eqqissisimatitsineq, piujuartitsinissaq siunertaralugu teknikkikkut iliuutsit il.il.

§ 41-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nr. 1-6-imi immikkoortut isumalluutit illersorneqarnissaat siunertaralugu Naalackersuisut malittarisassiorfigisinnaasaanni arlallit allaqqapput. Aalajangersagaq tamakkiisuunngilaq, taamaattumik alisakkanik isumalluutinik illersuinissaq siunertaralugu malittarisassiortoqarpat, Naalackersuisut immikkoortunut allanut malittarisassiorsinnaapput. Siunnersuummi imm. 1, nr. 4-imi ”aalisagaq” imatut allanngortinneqarpoq “uumassusillit assigiinngitsut”, tassa aalisakkat saniatigut immami uumasunik allanik aalisartoqartarmat.

Nr. 1

Aalajangersagaq taanna peqassutsimik nungusaataangitsumik aalisarnissaata siuarsarnissaa siunertalugu piffissat eqqissisimatitsiviit sumiiffiillu matuneqartut pillugit malittarisassiortoqarsinnaavoq. Piffissat eqqissisimatitsiviit sumiiffiillu matuneqartut pillugit malittarisassat assersuutigalugu aalisakkat piffissat ilaani suffisarneri illersorniarlugit imaluunniit piffissani aalisakkat pineqartup appassissumik imaluunniit qaffasissumik naleqarneranni il.il. illersorniarlugit aalajangersarneqarsinnaapput.

Nr. 2

Atortut, atortut assigiinngitsut aamma aalisariaatsit aalisarneqartussatut akuerineqarsimasunut aalisakkat kiisalu saniatigut pisanut annertuumik pingaaruteqarsinnaapput. Ilimagineqarpoq pissutsit taakku pillugit malittarisassiornikkut kissaatigineqangitsumik saniatigut pisat annikillisinneqarsinnaasut, peqatigisaanillu aalisakkat akuersissuteqarfiusut immikkoortinnissaat ajornannginnerulersillugu, taamaalillunilu peqassutsimik niuerner milu nungusaataangitsumik aalisarneq anguneqarsinnaalluni.

Angallatit aaqqissuunneri ator neqarnerilu pillugit malittarisassanik aalajangersaaneq assersuutigalugu igitsisarnernut atortunut, igitsineq inerteqqutaatillugu, inerteqqussummut tunngavissisinnaavoq. Aalajangersagaq taanna malillugu assersuutigalugu suleriaatsit erseqqinnerusumik allaaserineqarsimasut malillugit usilersornissamut pilersaarusiortoqarnissaa pillugu piumasaqaateqartoqarsinnaavoq il.il. Aalajangersagaq taamatuttaaq ator neqarsinnaavoq atortunut aalajangersimasunut, atortunut assigiinngitsukkuutaanut imaluunniit aalisariaatsinut assigiinngitsunut.

Nr. 3

Malittarisassat tassaapput aalisarnerup ingerlanneqarneranut malittarisassaqaartitsinermut malittarisassanut ataatsimut taaguutaasut. Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu assersuutigalugu aalisarnermi atortut qanoq nalunaaqutsersorneqassanersut, kalerrisaarutit qanoq ittut ator neqassanersut, angallat qanoq iliuuseqassanersoq, atortut allat atortuinut nermussuussimappata qanoq iliortoqassanersoq, angallatit arlallit aalisarfimmi ataatsimi aalisarusuppata killeqartumilli inissaqarpat angallatit qanoq pissuseqassanersut il.il. pillugit aalajangersakkami pisinnaatitsissut ator lugu malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Nr. 4

Aalisakkat uumassusillillu allat angissusaasa minnerpaaffissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut pisariaqaartitsinermi siunertaavoq aalisarnermi uumassuseqarnikkut piujuartitsinermik tunngaveqartumik ineriartornerup qulakkeerneqarnissaanik siunertaqarneq. Malittarisassani taakkunani ilaatigut qulakkeerneqassaaq taakkunannga aalisarnerup aallartinninnerani aalisakkat taakku suffinissamut pisoqaassusissartik angissusissartil lu angusimassagaat. Malittarisassani taakkunani aningaasarsiornermi pilerinartuulersimatinnagit tamakkerlugit aalisarneqarnissaasa pinnngitsoortinnissaa qulaakkeerneqassaaq.

Aalajangersagaq aamma angissutsit minnerpaaffissaat pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut tunngavissiivoq. Taamaalilluni aalisakkanik aalajangersimasunik aalisarnerni suaassutsip aappaata imaanut utertinnissaa pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Aalajangersagaq taanna malillugu aalisagaqatigiinnik ataatsinik imaluunniit aalisagaqatigiinnik allanik aalisarnermi aalisakkat mikivallaartut qassit pisarineqarsinnaaneritut malittarisassanik aamma aalajangersaasoqarsinnaavoq. Malittarisassat assingusut aalisakkanik isumalluutininik illersuinissamik siunertaqarpata aamma aalajangersagaq taanna malillugu aalajangersarneqarsinnaapput.

Nr. 5

Aalisakkat pisarineqartut qanoq angitigineritut aamma aalisakkat suut pisarineqarneritut nigartat angissusii pingaaruteqarluinnarput. Taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq aalajangersakkamik taassuminnga tunngaveqartumik malittarisassanik aalajangersaaneq aalisarnerup ineriartorneranut annertuumik pingaaruteqassasoq.

Nigartat qanoq uuttornissaannut nunat tamat akornanni malittarisassaqarpoq, aalajangersakkamilu tunngavigineqarluni nunat tamat akornanni malittarisassat atuuttut mianerineqassasut.

Nr. 6

Aalisakkat allat aalisarniarneqanngitsut illersorniarlugit saniatigut pisat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Aalajangersakkami tassani taamaattumik siunertaavoq aalisakkanik mikivallaartuninik imaluunniit aalisakkanik eqqissisimatitaninik saniatigut pisanik killilersuinissaq, aamma inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi taamaallaat aalisakkat akuersissummi aalisarneqarsinnaasutut akuerisaasut aalisarneqarnissaat qulakkeerniarlugu.

Kapitali 11

Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit misileraallunilu inuussutissarsiutigalugu aalisarnerit.

Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit

§ 42-mut

Aalajangersagaq siusinnerusukkut inatsisinik ingerlatitseqqiineruvoq taamaattorli ilaatigut allanngortinneqarluni. Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit misileraallunilu aalisarnerit avissaartillugit immikkoortunut immikkoortinneqarput. Tamatuma saniatigut imm. 1 malillugu aalisarnermi uumassusilinnik misissuineritut akuersisoqarnissaa pillugu naliliiniarnermi Pinngortitaleriffik pingaarnerusumik inissisimalerpoq, tassa Naalakkersuisut taamaallaat ”oqaaseqaatinik pissarsiniaannassannginnamik”, maannakkullu akuersissut

tunniunneqassanersoq imaluunniit tunniunneqassanginnersoq pillugu aalajangiinermi tunngaviit ilaannut ilaalissalluni. Tamatuma kingunerisaanik Pinngortitaleriffiup inassuteqaataanut Naalakkersuisut akerylileerusukkunik, inassuteqaat sooq malinniarnagu aalajangersimasunik suliamullu attummassuteqartunik tunngavilersitsissapput.

Imm. 1-imut

Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit imatut paasineqassapput, ilisimatuussutsikkut periutsit akuerisaasut tunuliaqutaralugit ilaatigut uumassusilinnik aalisarneqarsinnaasunik nalilersuinerit aamma aalisagaqassutsip killiffianik naatsorsuinerit naammassineqartassallutik. Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit ilaatigut ilaapput aalisarnermi atortunik immikkoortiterinerusinnaasunik qajassuussinerusunillu inerisaaneq misileraanerlu, kissaatigineqanngitsunik saniatigut pisanik aamma immap naqqanut immallu naqqani naasunut tulluannngitsumik sunniutinik annikillisaasut.

Inatsimmi matumani aalajangersakkat malillugit suliatigut allannguilluni allatigulluunniit akuliulluni iliuuseqarnernut misissuinerinullu akuersisoqarsinnaanngilaq. Tamanna aamma misissuinerit aalisakkamik imaluunniit aalisakkat avatangiisiinut imatut allannguisunut aalisakkanut imaluunniit aalisakkat uumaffigisaannik sunniuteqartunut atuuppoq. Tamatumunnga assersuutitut oqaatigineqarsinnaavoq imartami aalisagaqartumi innaallagiaq atorlugu misileraaneq.

Imm. 2-mut

Imm. 1, oqaaseqatigiit siulliit malillugit aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit Naalakkersuisut akuersitinnagit Pinngortitaleriffimmiit oqaaseqaammik pissarsiniartoqassaaq. Oqaaseqaat taanna akuersissummik tunniussisoqarnissaanik imaluunniit tunniussisoqassanginnissaanik nalilersuinerit ilaatinneqassaaq. Tassani siunertaavoq aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit annertussusaannut piumasagaatinullu Pinngortitaleriffiup annertunerusumik sunniuteqarnissaa. Pinngortitaleriffiup oqaaseqaataa ilaatigut akuersissummi piumasagaatinik aalajangersaanermi atorneqarsinnaavoq.

Aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit pisat inuussutissarsiuutigalugu tuniniarneqartarnissaat siunertaanngilaq.

Imm. 3-mut

Pinngortitaleriffik aamma Danmarks Miljøundersøgelser Naalakkersuisunit akuerineqaqqaarnatik aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit ingerlataqarsinnaapput. Tamanna Pinngortitaleriffiup aamma Danmarks Miljøundersøgelser Kalaallit Nunaat aamma Naalagaaffimmi oqartussat sinnerlugit misissuinerit ingerlataqarnerannik tunngaveqarpoq, ilaatigut biologit Naalakkersuisunut siunnersuuttaat taakkuninnga tunngaveqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq allanngunngilaq. Maannakkut iliniagaqarneq siunertaralugu annikitsumik taamaallaat aalisartoqartarpoq. Aalajangersagaq 1988-imi ilanngunneqarpoq, taamanikkut inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup iluani inunnik ilinniartitsinermi Namminersornerullutik Oqartussani Ilinniartitaanermut Pisortaqaqrfiup angallammik 312 BRT-imik pisineranut atatillugu. Taamaalilluni siunissami suliniutit assingusut aalajangersakkap taassuma iluaniissinnaallutik.

Aalisarnerup ”iliniagaqarneq siunertaralugu” ilaatinnaasanut immikkoortut uku pingaartinneqarsinnaapput:

- 1) ilinniartitaanerup pisortatigoortumik akuerineqarsimanera, aamma
- 2) ilinniartitaanermi peqataaneq naammassinninnerlu inuussutissarsiornikkut tamassuma kingorna Kalaallit Nunaanni suliffinni toqqaannartumik atorineqarsinnaasunik aalajangersimasunik piginnaasaqalerfiuvoq.

Iliniagaqarneq siunertaralugu aalisarnermit pisat inuussutissarsiutigalugu tuniniarneqartarnissaat siunertaanngilaq.

Imm. 5-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq aamma imm. 1 aamma imm. 3 malillugit akuersissutitut atatillugu Naalakkarsuisut akuersissummut sukumiinerusunik piumasaqarsinnaanerat ilanngussisinnaanerat aalajangersarneqarluni. Imm. 1 malillugu piumasaqaatitut ilaatigut ilaasinnaapput Pinngortitaleriffimmit oqaaseqaatigineqartussami inassuteqaataasinnaasut.

Akuersissutitut pissarsiarineqarnissaanut piumasaqaat tamanut tunngasoq tassaasinnaavoq aalisarnermit nalunaarusiat Pinngortitaleriffimmut nassiunneqarnissaat, taamaalilluni akuersissuteqarnikkut ilisimalikkanik Kalaallit Nunaat sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaquteqarsinnaassalluni.

Akuersissummi piumasaqaatitut allatut assersuutigalugu aalajangersarneqarsinnaavoq angallatip logbogiini nalunaarsuinissaq angallammit qulakkeerneqassasoq, Pinngortitaleriffimmiit imaluunniit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmiit uumassusilinnit misiligutinik tiguisussat periarfissaqarnissaat imaluunniit angallammiinnissaat, kiisalu biologit pisanik uuttuisinnaanissaat.

Aalisarnerup suna ingerlanneqarnersoq, sumi aalisarnerup ingerlanneqarnersoq, atortut suut atorlugit aalisartoqarnersoq kiisalu pissutsit assingusut tunngavigalugit piumasaqaatitut allat aalajangersarneqarsinnaassapput. Piumasaqaatitut pingaartumik Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmut aamma Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmut tusarniaanerit tunngavigalugit aalajangersarneqarsimassapput.

Imm. 6-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq aamma aalisarnermi uumassusilinnik misissuinerit kiisalu ilinniartitaaneq siunertaralugu aalisarneq pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaaneranik pisinnaatitsisoqarluni. Malittarisassanut ilaatigut ilaasinnaapput akulikissuseq, siaruaaneq, atortut atorpeqartut, sumiiffiit, piffissat, misiligutissanik tigusinerit aamma Naalakkersunut kiisalu Pinngortitaleriffimmut nalunaarusianik nassiussinissat.

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarneq
§ 43-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq aammalu misileraalluni aalisarnerup inuussutissarsiummik ingerlatsinermut atasumik ingerlanneqarnera erseqqissarniarlugu misileraalluni aalisarneq inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermut maannakkut allanngortinneqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnerup Naalakkersuisunit immikkut akuerineqarnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Akuersissummik tunniussisoqassaneranik naliliineq ataatsimut naliliinermik tunngaveqartariaqarpoq, ilaatigut misileraalluni aalisarnissatut kissaatigineqartumi inuiaqatigiit soqutigisaat, kiisalu angusassatut iluanaarutissatullu naatsorsuutigineqartut Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut tamarmiusumut iluaqutaassanersut pingaartinneqarlutik. Nalilersuinermi Pinngortitaleriffik peqataatinneqarluarsinnaavoq.

Misileraalluni aalisarnissamik qinnuteqaat imm. 3-imi immikkoortunut ilaanersoq pingaarnertut nalilerneqartariaqassaaq. Tulliatut misileraalluni aalisarnissaaq pillugu qinnuteqaat imm. 4 malillugu aalajangersarneqartunik piumasaqaatinik erseqqinnerusunik naammassinninersoq naliliisoqartariaqassaaq.

Qinnuteqaatinik tigusaqarnissamut piffissarititap naaerernerani ukiumi tulliuuttumi inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut Naalakkersuisut pilersaarusiussapput. Ulloq akuersissummik Naalakkersuisut tunniussivissaannut apeqqutaapput misileraalluni aalisarnerup annertussusia, aalisarnermik nalinginnaasumik pilersaarusiorneq mianerisassallu tassunga atasut. Naalakkersuisut taamaalillutik ukiup ninnera sioqqullugu akuersissummik tunniussinissamik pisussaaffeqaangillat.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq aamma inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut akuersissut pillugu qinnuteqaatit ukiup tulliani aalisarnissamut akuersissutit ulloq 1. november sioqqullugu Naalakkersuisunit tiguneqarsimanissaat aalajangersarneqarluni.

Qinnuteqaatit ulloq 1. novemberip kingorna Naalackersuisunit tiguneqartut taamaalillutik ukiup tulliani misileraalluni aalisarnermut naatsorsuutigineqarsinnaanngillat taamaattumillu ukiup tullissaanut tullinnguuttussamut utaqqisariaqarlutik. Qinnuteqaqqittoqarnissaa piumasaqaataanngilaq, kisianni Naalackersuisut qinnuteqartumut atassuteqarsinnaapput ukiullu tulliani misileraalluni aalisarnissamut akuersissummik qinnuteqartoq kissaateqarnersoq uppersarsaaqqullugu. Taamatut uppersarsaanermik Naalackersuisut tigusaqanngippata qinnuteqaatip utertinneqarneratut isigineqassaaq.

Qinnuteqaat ulloq 1. november nallertinnagu Naalackersuisunit tiguneqarsimassaaq. Taamaalilluni ulloq taanna nallertinnagu qinnuteqaatip Naalackersuisunit nassiunneqarsimanissaa naammangilaq, taanna aamma Naalackersuisunit tiguneqarsimassaaq. Qinnuteqaammik tiguisimanermik Naalackersuisut uppersarsaasinnaapput, qinnuteqaatip ukiumi tulliuuttumi misileraalluni aalisarnissamut akuersissut pillugu nalilersuinermi ilaatinneqarnera uppersarsarniarlugu. Ulloq 1. novemberip kingorna tiguneqartumik qinnuteqaammik tigusaqarsimanermik uppersarsaat akerlianik ukiup tulliani nalilersuinermit qinnuteqaatip ilaatinneqarnissaanut taamaalilluni uppersarsaanerunngilaq. Ulloq 1. novemberip kingorna qinnuteqaat tiguneqartoq taamaallaat ukiup tullinnguuttup tulliani misileraalluni aalisarnissamut akuerineqarsinnaanermut ilaanissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarneq maannakkut immikkoortunut sisamanut agguarneqarpoq. Misileraalluni aalisarnissamut qinnuteqaat taamaalilluni immikkoortut arlaannut minnerpaamik ataatsimut atatinneqarsinnaassaaq. Immikkut akuersinerit taakku avataaniittunut aalisarnernut inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermut akuerineqarnissamik qinnuteqartoqarsinnaanngilaq, taakkunani nalinginnaasumik aalisarnermut malittarisassat nalinginnaasut malillugit qinnuteqartoqartussaavoq.

A. Aalisakkat nutaat aalisakkallu ilisimaneqartut

Taaguut "aalisakkat ilisimaneqartut" tassunga atatillugu isumaqarpoq aalisakkat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani ilisimaneqartut, tassa imaappoq aalisakkat inissereersimasut assersuutigalugu aalajangersimasumik ingerlaarfeqartut imaluunniit Kalaallit Nunaata imartaani suffisarfeqartut. "Aalisakkat ilisimaneqartut" amerlanertigut nalinginnaasumik aalisarnermut ilaapput imaluunniit nalinginnaasumik aalisakkatut takuneqartarlutik.

Taaguut "aalisakkat nutaat" tassunga atatillugu isumaqarput aalisakkat uumassuseqarnikkut immikkoortinneqarsimasut, kisiannili Kalaallit Nunaata imartaani siusinnerusukkut takuneqartarsimannngitsut imaluunniit annikitsumik takuneqartarsimasut. Taaguut taamaalilluni manna tikillugu aalisakkanut takuneqarsimannngitsunut assigiisinneqassanngilaq, naak taakku aamma immikkoortut taakku naapertorlugit taakkununga ilaatinneqarsinnaagaluartut, taakku uumassuseqarnikkut piujuartitsinermit naleqqiullugu

illersorneqarsinnaasutut isigineqaraluartut. Aalisakkat nutaat tassaanerupput aalisakkat nunarsuup immikkoortuini allani ilisimaneqartut nunanilu taakkunani aalisarnernut nalinginnaasunut ilaasut, kisianni Kalaallit Nunaannut nutaarluinnaasut imaluunniit allanut sanilliullugit nutaajusut. Aalisakkanut nutaanut assersuutaasinnavoq avaleraasartuunik aalisarneq aallartinneqaqqammersoq, nalinginnaasumik aalisarnernut ilaasinnaavoq sulilu ”aalisakkanik nutaanik” misileraalluni aalisarnertut qinnutigineqarsinnaallutik. Taamaattorli tamanna qinnuteqaatit ataasiakkaat aalajangersimasumik nalilersornerinik tunngaveqartariaqarluni.

B. Sumiiffiit nutaat aamma sumiiffiit ilisimaneqartut

Taaguut ”sumiiffiit ilisimaneqartut” immikkoortunut marlunnut agguarneqarsinnaavoq. Sumiiffik aalisakkamit pineqartumit uumaffigineqarsinnaasuuvoq (sumiiffimmi ilisimaneqartumi aalisagaq ilisimaneqartoq), tassa imaappoq aalisagaq sumiiffimmi pineqartumi nalinginnaasumik takuneqartarpoq. Sumiiffik taamaalilluni ”ilisimaneqarpoq”, tassa aalisakkap sumiiffimmi tassaniinnera pillugu aalajangersimasumik ilisimannittoqarmat.

Immikkoortumi pineqartumi siusinnerusukkut akuttunngitsumik aalisartoqartarsimanerata malitsigisaanik sumiiffik aamma ilisimaneqarsinnaavoq, imaluunniit uumassuseqarneq, avatangiisitigut imaluunniit nunap sananeqaataanik misissuinerit assigisaaluunniit tunuliaqutaralugit sumiiffik pillugu nalunaarsukkat pigineqarlutik.

Taaguut ”sumiiffiit nutaat” aamma immikkoortunut marlunnut agguarneqarsinnaavoq. Sumiiffik aalisakkanut pineqartunut nutaajuvoq (aalisagaq ilisimaneqartoq immikkoortumi nutaami), aalisagaq taanna assersuutigalugu nuuttarnini allanngortissimmagu, taamaalillunilu siusinnerusukkut takuneqarfiginngisamini sumiiffimmi aalisagaq taanna takussaalersimalluni. Aamma imaassinnaavoq sumiiffik siusinnerusukkut aalisarfigineqarsimanngitsoq, imaluunniit assersuutigalugu uumassuseqarnermiit, avatangiisiniit imaluunniit nunap sananeqaataanik misissuineriniit sumiiffik pillugu naammattunik nalunaarsukkanik peqarnani.

Naggasiullugu taaguut nutaaq ”misissuilluni aalisarneq” sumiiffimmi ilisimaneqartuni aalisakkanik ilisimaneqartunik inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnernut ilanngunneqarpoq. Pisut ilaanni misissuilluni aalisarneq aalajangersimasumik naliliisoqarneratigut misissuilluni aalisarnertut taanagu aalisarnermi uumassuseqarnikkut misissuinerit immikkoortinneqarsinnaavoq tak. § 44-mut nassuiaatini aalisarnermi uumassuseqarnikkut misissuinerit nassuiarneri.

Imm. 4-mut

Pinngortitaleriffik suleqatigalugu inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnernut piunasaqaatinik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput. Ilaatigut Kalaallit Nunaata imartaani avatangiisinut tunngasunik paasissutissanik Pinngortitaleriffik

katersisarpoq, aalisakkanik misissuisarluni aamma immikkoortumi ilisimatuunut, biologinut assigisaannullu atassuteqarneq pissutigalugu immikkut ilisimasaqarluni. Aalajangersakkani tassani taamaattumik misileraalluni aalisarnerup qanoq ingerlanneqarnissaa pillugu piunasaqaatinik sukumiinerusunik aalajangersaalluni sulinermi Pinngortitaleriffimmik qanimut suleqateqarnissaq anguniarneqarpoq. Misileraalluni aalisarnek pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaaneq taamaattumik Pinngortitaleriffimmit oqaaseqaammik pissarsiaqarneq minnerpaamik aallaaveqartariaqarpoq.

§ 44-mut

Imm. 1-imut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermi siunertaq tassaavoq aalisakkatigut isumalluutunik qulaajaanissaq, taamaalilluni aalisakkanik isumalluutit annertunerpaamik iluaqutigineqarsinnaaniassammata. Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnek pillugu qinnuteqaatini tamani siunertaq taanna aallaavigineqartariaqarpoq.

Siusinnerusukkut misileraalluni aalisarnerup siunertaa inatsisini erseqqissumik allanneqarnikuunngilaq, tamannalu misileraalluni aalisarnermi siunertami suna aallaavigineqartariaqarnersoq nalornissutaasarsimallunilu allanngortivinneqartarsimalluni. Aalajangersakkami nutaami tassani taamaattumik misileraalluni aalisarnerup siunertaa pillugu erseqqissumik nassuiaammik aalajangersaasoqarniarpoq taamaaliornikkut pisortat siunertaannut iluaqutaanngitsunik tulluanngitsumik aningaasannanniarluni misileraalluni aalisarniarnerit pinngitsoortinniarlugit. Kalaallit Nunaanni aalisarnermi tamarmi atukkat pitsaanerulersinnissaat ilisimasatigullu tunngaviit pitsaanerulersinnissaat siunertaralugu tamanna ingerlanneqassasoq misileraalluni aalisarnissamut akuersissut pillugu qinnuteqarnissamik soqutigisaqartunut kikkunnulluunniit paasinartuussaaq.

Imm. 2-mut

Imm. 1 naapertorlugu siunertaq naammassineqarsimappat, tassa imaappoq aalisarnermi isumalluutit misileraalluni aalisarnermi aalajangersimasumik qulaajarneqalersimappata, misileraalluni aalisarnek inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut nuussaaq. Siusinnerusukkut misileraalluni aalisarnermut assersuutissaqarpoq, ukiumiit ukiumut nangingneqartarsimasunik, taakkulu peqassutsimik, sumiiffimmik imaluunniit atortunik atorneqartunik ilisimasaqarnerulernermik kinguneqarsimanatik. Aalisarnek taamaattoq taamaaliluni aalisarsinnaanermut akuersissummut inatsimmi siunertarineqartumit allaanerusumik avaqqutaarilluni allamillu siunertaqarluni pissarsiarineqarsimasumut assinguleriaannaavoq.

Aalajangersakkami tassani misileraalluni aalisarnek, siunertaq anguneqarpat, inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut nuussasut maannakkut aalajangersarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Misileraalluni aalisarnermi aalajangersimasumi qanoq anguneqarsimanersoq taamaalillunilu inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut nuunnissaanik Naalakkersuisut naliliissapput. Pinngortitaleriffiup tusarniaaffigineratigut nalinginnaasumik peqataatinneratigut nalilersuisoqartariaqarpoq.

Immikkoortut pingaartinneqartussat ilaatigut tassaasinnaapput siunissami aalisarnissamut pilersaarutit naammassineqarsimanersut, naammaginatunik Pinngortitaleriffimmut nalunaarusiortoqarsimanersoq, nalunaarsukkat allat, pinngortitaleriffimmit qinnutigineqarsimasut, pigineqarnersut, aamma misileraalluni aalisarnerup piujuartitsineq tunngavigalugu inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut nuussinnaanera pillugu paasisutissat naammattut pissarsiarineqarsimanersut. Nalilersuinermit apeqqaataassaaq § 43-mi immikkoortut sisamat allatorneqarsimasut arlaat malillugu misileraalluni aalisarnermut akuersisoqarsimanersoq. Assersuutigalugu sumiiffinni nutaani aalisakkanik misissuiffigineqarsimanngitsuni misileraalluni aalisarneq eqqarsaatigalugu aalisakkat pillugit aamma sumiiffik pillugu naammattumik misissuisoqarsimanersoq nalilersuisoqartariaqarpoq. Akerlianilli misileraalluni aalisarneq sumiiffinni ilisimaneqartuni aalisakkanut nutaanut tunngasuuppat, aalisakkat naammattumik misissuiffigineqarsimanersut taamaallaat nalilersuisoqartariaqassaaq, tassa sumiiffik aalisarfigineqartoq pillugu ilisimasanik allanik pissarsiniarnissaq pisariaqanngimmat.

Imm. 4-mut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermut akuersissutit pillugit Naalakkersuisut sukumiinnerusunik malittarisassiorsinnaapput, tassunga ilanngullugit ingerlanneqarnera pillugu piumasaqaatit, qinnuteqartumut sunik piumasaqaateqartoqassanersoq, qaqugukkut suuullu sukumiinerusumik piumasaqaatigalugit akuersisoqassanersoq, piffissaq akuersissuteqarfigineqartoq, aamma inuit akuersissummik qinnuteqarsinnaasut kikkuusinnaaneri. Aalajangersagaq aamma misileraalluni aalisarnerup siunertaanik naammassinninnissaq pillugu sukumiinerusunik malittarisassiornermut atorneqarsinnaavoq.

§45-mut

Imm. 1-imut Aalajangersagaq nutaajuvoq, aalisarnermik ingerlataqartut misileraalluni aalisarnermik aalajangersimasumik aallartitseqataasimasut, misileraalluni aalisarneq nalinginnaasumik aalisarnermut nuutsinneqarpat, tassunga akuersissummut kisermaassisussaananerat aalajangersarneqarluni. Aalajangersakkami tassani misileraalluni aalisaannarnissamik ilungersuuteqarsimasut Pinngortitaleriffimmullu aalajangersakkat allat naapertorlugit paasisutissanik katersisimasut inuussutissarsiutigalugu aalisarneq aallartinneqarpat *immikkut pinninnittarnermik tunngavittut* taaneqartartoq malillugu aalisarsinnaanermut akuersissummik tunineqarnissaat qulakkeerneqassaaq. Immikkut pinnittarnermik tunngavik tassaavoq misileraalluni aalisarnermi peqataasimasut misileraalluni aalisarneq nalinginnaasumik aalisarnermut nuunneqarpat tassunga kisermaassillutik aalisarsinnaanermut akuersissuteqassasut. Kisermaassineq taanna ukiut pingasut tikillugit atuussinnaavoq, pissutsillu malillugit ukiunit pingasunit

sivisunerusunnigortinneqarsinnaalluni. Tamanna qinnuteqartut aalisarnermik misileraalluni malittarisassat eqqortinnissaannik kajumissuseqalertinnerannut tapersiissaaq misileraallunilu aalisarneq pilerinarnerulersinneqassalluni. Pisinnaatitaaneq taamaallaat aalisarnermi ingerlataqartunut misileraalluni aalisarnermi peqataasimasunut atuuppoq.

Imm. 2-mut

Misileraalluni aalisarnerup nalinginnaasumik aalisarnermut nooreernerata kingorna aalisarsinnaanermut akuersissummut pisinnaatitaaffik, nalinginnaasumik aalisarnerup aallartereerneraniit ukiuni pingasuni atuutissaaq. Akuersissummik piginnittut akuersissummik naammaginartunik ilimagineqarsinnaasumillu iluanaaruteqarnissaat qulakkeerniarlugu taamaaliortoqarpoq.

Pisinnaatitaaffik misileraalluni aalisarnerup nalinginnaasumik aalisarnermut nuunneraniit ukiuni pingasuni atuutissaaq, tassa imaappoq nalinginnaasumik aalisarnerup aallartereerneraniit ukiuni siullerni pingasuni akuersissummik piginnittut iluaquteqassat. Akuersissummik piginnittut allatut oqaatigalugu assersuutigalugu akuersissutini ukiumut tulliuuttumut ”toqqorsinnaanngilaa” tamatumalu kingorna ukiunut pingasunut tulliuuttunut pisinnaatitaaffeqluni. Ukiut siulliit pingasut iluanni akuersissut iluaqutigineqanngippat taanna atorunnaassaaq. Aammattaaq nalinginnaasumik aalisarnerup aallartereerneraniit ukiup ataatsip kingorna aatsaat ukiunilu tulliuuttuni atorneqarpat akuersissut ukiumik ataatsimik sivikillineqassaaq.

Misileraalluni aalisarnerup aalisarnermut nalinginnaasumut nuunneqareernerata kingorna pisinnaatitaaffik atuuppoq, tassa aalisarsinnaanermut akuersissummik piginnittup aalisarsinnaanermut akuersissut nalinginnaasumik aalisarneq aallartippat ukiuni pingasuni siullerni atorsinnaavaa.

Aallatut oqaatigalugu aalisarsinnaanermut akuersissummik piginnittup aalisarsinnaanermut akuersissut assersuutigalugu ukiup tullianut ”toqqorsinnaavaa”, tamassumalu kingorna ukiuni pingasuni aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsinnaatitaassalluni. Aalisarsinnaanermut akuersissut ukiut pingasut siulliit atorneqanngippat atorunnaassaaq. Tamassuma saniatigut aalisarsinnaanermut akuersissut aalisarnerup nalinginnaasup aallartereerneratigut aatsaat ukiup ataatsip qaangiunnerani atorneqarpat aalisarsinnaanermut akuersissut ukiumik ataatsimik sivikillineqassaaq, ilaalu ilanngullugit.

Imm. 3-mut

Imm. 1 aamma imm. 2 malillugit akuersissummut pisinnaatitaaffik misileraalluni aalisarnerit aalajangersimasut ilaannut ukiunit pingasunit sivikinnerusumik atuunnissaa pillugu Naalakkersuisut aalajangiisinnaasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Pisut ilaanni aalisarnermi unammilleqatigiinneq eqqarsaatigalugu akuersissummut pisinnaatitaaffiup ukiuni pingasuni atuunnissaa tulluurtuussanngilaq. Tamatuma saniatigut aalisarnermik ingerlataqartut assersuutigalugu akuersissummik annertunerpaamik iluaquteqanngippata

akuersissutip piffissap atuunnissaata sivikillineqarneqarnissaanut Naalackersuisut periarfissaqartariaqarput.

Imm. 4-mut.

Imm. 1 malillugu akuersissummik tunisineq allatigullu tunniussineq pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik Naalackersuisut aalajangersaanissamut aalajangersakkami pisinnaatinneqarput. Tassunga ilanngullugu tunisinerit tunniussinerillu taamaattut Nunatta Karsianut akiligassamik akiligassiiffiginissaannut Naalackersuisut sukumiinerusunik malittarisassiorsinnaapput.

§ 46-imut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut akuersissummik pissarsisimasut inuup imaluunniit suliffeqarfiup pisussaaffinik aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq.

Imm. 1, nr. 1 aamma nr. 2-mut

Misileraalluni aalisarnermi siunertap naammassineqarnissaanut, tak. § 44, angusat sapinngisamik pitsaanerpaat qulakkeerniarlugit misileraalluni aalisarnerup ingerlanneqarneranik nakkutigineqqissaarnissaq pisariaqarpoq. Taamaattumik inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnissamut akuersissummik pissarsisimasoq Naalackersuisunit akuerineqartussamik misileraalluni aalisarneq kissaatigineqartoq pillugu pilersaarummik saqqummiussissaaq. Pilersaarutit taamaattut nalinginnaasumik pissutsinik makkuninnga imaqaassapput:

- misileraalluni aalisarneq qanoq ittoq qinnutigineqarnersoq (tak. § 43, imm. 1, nr. 1-4),
- aalisakkat suut aalisarneqassanersut,
- sumiiffimmi sumi aalisarneqassanersut,
- atortut suut atorneqassanersut,
- angallatit suut atorneqassanersut kiisalu pisanut angallatip aalisarsinnaassusia,
- misileraalluni aalisarnermi siunertaq qanoq naammassiniarneqarnersoq,
- siunertap naammassineqarnissaata tungaanut misileraalluni aalisarnermut piffissamut pilersaarut, kiisalu
- misileraalluni aalisarneq Kalaallit Nunaanni aalisarnermut tamarmiusumut qanoq tapertaassanersoq.

Taaguineq tamakkiisuunngilaq.

Naalackersuisut isumaqarpata aalisarneq pillugu pilersaarut naammaginangitsoq Naalackersuisut akuerisassaannik pilersaarummik nutaamik qinnuteqartoq suliaqassaaq. Piffissaliussap naammaginartup iluani pilersaarummik naammaginartumik qinnuteqartoq suliaqarsimangippat misileraalluni aalisarnissamut akuersissut atorunnaassaaq, imm. 2 malillugu.

Imm. 2-mut

Imm. 1-imi pisussaaffiit eqqortinneqanngippata inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermut akuersissut arsaarinnissutigineqassaaq kisermaassisinnaanerlu § 45 imm. 1 naapertorlugu annaaneqassaaq. aalisarneq pillugu naammaginartumik pilersaarummik Naalakkersuisunut saqqummiussisoqanngippat, imaluunniit akuersissummik piginnittoq Pinnngortitaleriffiup qinnutigisaanik ingerlaavartumik nalunaarusiunngippat imaluunniit nalunaarsukkanik katersinngippat akuersissut aamma arsaarinnissutigineqassaaq. Tamanna sioqqullugu sanilliussinnermut tunngavik naapertorlugu iliuitsit annikinnerusut atorneqartariaqarput. Assersuutigalugu paasissutissat qinnutigineqartut piaarnerpaamik nassiunneqarnissaat imaluunniit pissutsit allat iluarsineqarnissaat pillugit akuersissummik piginnittumut ilisimatitsinerit.

Imm. 3-mut

Imm. 2 naapertorlugu pisussaaffinnik naammassinninnginnerup malitsigisaanik akuersissut atorunnaarsinneqarpat qaammatit 24-t kingorna misileraalluni aalisarnermut akuersissummik nutaamik aatsaat qinnuteqartoqarsinnaasoq aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Akuersissutip annaaneqarneratigut inuit imaluunniit suliffeqarfiit akuersissummik nutaamik qinnuteqaqqiinnarsinnaannginneri aalajangersakkammi tassani qulakkeerneqassaaq. Aalajangersagaq taamaalilluni imm. 2 malillugu pisussaaffiit aalajangersarneqartut eqqortinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaannut aalajangersagaq tapersiissaaq.

Misissuilluni aalisarneq

§ 47-imut

Imm. 1-imut

Misissuilluni aalisarneq inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnerup ataaniittutut nassuiarneqarpoq, taanna naapertorlugu sumiiffinni ilisimaneqartuni aalisakkanik ilisimaneqartunik aalisarnissamut killeqartumik akuersissummik tunniussisoqarsinnaalluni immikkut piumasaqaatit naammassineqarsimanngippata misissuilluni aalisarnermut akuersissutinik aallaaviatigut tunniussisoqarneq ajorpoq. Tamatumunnga pissutaavoq immikkoortuni ilisimaneqartuni aalisakkanik ilisimaneqartunik misissuinissamut inuiaqatigiit pisariaqartitsivinngimmata, tamanna aalisarnermi uumassuseqartunik misissuinnermut ilaangippat – taamaattoqartillugu misissuilluni aalisarneq pinnagu tassunga akuersissummik qinnuteqartoqartariaqarluni.

Pisuni suni misissuilluni aalisarnermut killeqartumik akuersissuteqartoqarsinnaaneranut aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq. Taamaattoqassaaq atortut nutaat atorlugit aalisartoqartillugu, imaluunniit atortut siusinnerusukkut atorneqarsimasut atorlugit aalisartoqarpat, kisiannili sumiiffimmi aalajangersimasumi peqassuseq annikilleriarujussuarsimatillugu, inuussutissarsiutigalugu aalisarneq atorunnaarsimalluni,

aamma misissuilluni aalisarnissaq siunertaralugu peqassutsip annertusiartoqqinneranik nakkutilliineq.

Imm. 1-mut, nr. 1. Atortut nutaat

Aalisarnermi tassani siunertaq tassaasinnaavoq atortut nutaat atorneqarsinnaanerininik misissuineq. Siunertaq aamma tassaasinnaavoq piujuartitsinermut aamma aalisakkanut eqqorneqartunut sunniutaanut tunngatillugu atortut pineqartut pillugit kiisalu aningaasatigut pissarsianut sanilliullugu atortut atorneqaannarnissaasa tulluartuuneranik ilisimasaqarnerulernissamik kissaateqarneq.

Imm. 1-mut nr. 2. Peqassutsip annertusiartorneranik nakkutiginninneq

Malittarisassamik taassuminnga atuineq annikilluinnartuusariaqarpoq taamaallaallu aalisakkat ikileriarujussuarsimappata aalisarneq nakkutilliinermik siunertaqartillugu atorneqassalluni. Aalisarnermut tassunga akuersissut pillugu piumasaqaat taamaattumik minnerpaamik tassaasariaqarpoq peqassuseq ajornartorsiorfioreersoq annertunerusumik ajoquserniarnagu aalisarnerup annertussusiatigut annertuumik tunuarsimaartoqartariaqarnera. Pisuni ataasiakkaani tamani taamatut ittumik misissuilluni aalisarneq pinnagu uumassuseqarnikkut misissuineranut akuersissummik taamaallaat tunniussisoqartariaqarnera isumaliutigineqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Inuussutissarsiutigalugu misileraalluni aalisarnermut piumasaqaatit aamma misissuilluni aalisarnermut atuupput. Tassunga ilanngullugu § 44 malillugu siunertaq tassaavoq aalisakkatigut isumalluutininik qulaajaaneq taamaattofli misissuilluni aalisarnermut atuuttut isiginiarlugit. Siunertaq naammassineqarsimappat (tamanna naammassineqarsinnaappat) misissuilluni aalisarnermi pineqartumi nungusaataannigsumik aalisarnissaq eqqarsaatigalugu illersorneqarsinnaasut isigineqarpat misissuilluni aalisarneq inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut nuunneqartarpoq. § 44, imm. 3 naapertorlugu aalajangersimasumik Naalackersuisut naliliissapput aamma akuersissut il.il. pillugit sukumiinnerusunik malittarisassiorsinnaallutik.

Immikkut erseqqissassallugu pingaarpoq pisussaaffiit § 46, imm. 1 nr. 1-2 aalajangersarneqartut misissuilluni aalisarnermut akuersissummik piginnittunut aamma atuummata.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami Naalackersuisut piginnaatinneqarput misissuilluni aalisarnermut sukumiinnerusunik malittarisassiorsinnaasut, tassunga ilanngullugu misissuilluni aalisarnermut akuersissummik qinnuteqarnermi piumasaqaatit sukumiinnerusut.

Kapitali 12

Naalackersuisut paasissutissanik pissarsinissaat

§ 48-mut

Imm. 1-imut aamma 2-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq ilaatigut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisuussutitut akitsuutinik maannakkut atuuttunik siunissamilu atuuttussanik nalilersuinermut paasissutissanik pissarsinissaq siunertaralugu ilaatigut biologit atugassaqaarnissaat aalisarnermik inuussutissarsiut ataatsimut isigalugu ilisimasaqalernissaq ilaatigut inuussutissarsiummi tunisassiornissamik pilersaarusernermi atugassaqaarnissaq ilaatigullu nakkutilliinermi atugassaqaarnissaq siunertaralugit malittarisassiornissaq.

Naalackersuisut inatsit tunngavigalugu aqutsinerat, tassunga ilanngullugu aalisarnermik inuussutissarsiteqarnermik aamma Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnik ataatsimut isigalugu ineriartortitsineq ilaatigut inuussutissarsiummit paasissutissanik tunngaveqarmata aalajangersagaq annertuumik pingaaruteqartut isigineqarpoq.

Angallatip, atortut atortullu allat angallatip aalisarnermilu atortut saniatigut aamma tassaasinnaapput angallammik aaqqissuussineq, angallat qanoq ittumik tunisassiorfeqaarnersoq, angallat qanoq annertutigisumik tunisassiorsinnaassuseqaarnersoq qerititsinnaassuseqaarnesorlu pissutsillu allat angallammi naammassisaqaarsinnaassutsimik, aalisarnermilu atuinissamik aalajangiinissamut pingaaruteqartut.

Aalisarnerup pisallu ataqatigiinnerat aamma angallatip pisaqaarsinnaassusia aalisakkat qanoq inissisimanerannik ineriartornerannillu oqaluttuarsinnaapput. Nammineq tunisassiorneq, nuutsinerit, tunisinerit aamma kaaviaartitsinerit aqutseriaaseq sorleq aningaasaqarnikkut tulluarnersorlu tamarmik takutitsinnaapput, suliffeqarfiit tungaaniit aamma inuiaqatigiit tungaaniit isigalugu.

Pissutsit allat tassaasinnaapput pisanik tunisinissamut periarfissat, nunami suliareqqiinnissamut periarfissat, tulaassivimmiit assartuinissamut periarfissat, tuniniaanissamut periarfissat, akit aamma tulaassivinni assigiinngitsuni akit ineriartornerat.

Paasissutissat teknikimut tunngasut assersuutigalugu tassaasinnaapput, tunisassiorfiit suut angallatit assigiinngitsut atorneraat, tunisassiorfiit ilaanni allanut sanilliullugu imminut akilersinnaassuseq, tunisassiorfiit ilaat sulianik ingerlatsinerni sipaartarnersut.

Aamma tassaasinnaapput aalisarnermi atortut aalisarnerni assigiinngitsuni angallatinit assigiinngitsunit atorneqartut. Atortunik tunisassiorlut akornanni ineriartortitsineri annertuumik unammillertoqarpoq, tamannalu angallatini pisariillisaanermut, aningaasartuutitut imminullu akilersinnaassutsimut annertuumik pingaaruteqaarsinnaavoq.

Paasissutissat allat aalisarnermi aammalu qulaaniittunik nalilersuinermit pingaaruteqartut tassaapput pisanik atuinermit qanoq annertutigisumik suliniuteqartoqarsimansoq. Tamanna assersuutigalugu uuttorneqarsinnaavoq takussutissanut allanut sanilliullugu piffissaq qanoq annertutigisoq atorneqarsimansoq, qanoq aalisarluartoqartigisimansoq, motorit angissusaat, ikummatissanik atuneq, ningittakkat takissusaat, qassutit angissusaat qalorsuit ammaneri, tamarmik immikkut ataatsimoortillugilluunniit pisanik aalisarnermik suliniutinik ilisimasaqalersitsisinnaasut.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkami tassani siunertaavoq aalisarnerup iluani paasissutissanik pisariaqartunik tamanut saqqummiussinissamik akuersinissaq, assersuutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqartut aamma angallatit ataasiakkaat aalisarnermi aalisarsinnaanermut akuersissuteqarfiusussani pisat pillugit paasissutissanik tamanut saqqummiussineq, tassunga ilanngullugit pisat annertussusissaannik akuersissuteqarfiusuni pisassiissutinik atuinerit pillugit paasissutissat.

Aalisarsinnaanermut akuersissuteqarnissamik piumasaqaateqarfiusuni kalaallit nunallu allamiut angallataasa aalisarnerat pillugu pisassiissutinik atuinerit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik naatsorsueqqissaarinernik suliaqartarpoq. Pisassiissutinik atuinerit naatsorsueqqissaarinermi ilaapput aalisarsinnaanermut akuersissutinik piginnittut angallatillu aqqi kiisalu pisassiissutit pisallu sumiiffinnut akuersissuteqarfiusunut agguarlugit aalisakkat oqimaassusii. Avammut saqqummiussinerni allorniusat minutsillu ilanngunneqarneq ajorput.

Paasissutissat avammut saqqummiunneqartarput tamassuma kingorna uppersarnerneqarnissaat sillimaffigalugu. Paasissutissat avammut saqqummiunneqartussaannigitsut pillugit Kalaallit Nunaanni malittarisassat atuuttut aalajangersakkakut allanngortinneqanngillat. Taamaammat paasissutissanik taamaattumik suliaqarnermi pisariaqartumik mianersortoqartariaqarpoq.

Paasissutissanik taakkuninnga suliaqarnermi avammullu saqqummiussinermi inuit pillugit paasissutissat pillugit inatsimmi tamanna pillugu aalajangersakkat naapertorlugit paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu malittarisassat atuuttut Naalakkersuisut malissavaat.

Kapitali 13

Aalisarnerq Pillugu Siunnersuisoqatigiit

§ 49-mut

Imm. 1-imut

Imm. 4 naapertorlugu siunnersuisoqatigiit katitigaanerannut piumasaqaatit naapertorlugit Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnik Naalakkersuisut pilersitsissapput. Tamatuma kingorna Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suliaasaat tassaavoq imm. 2-imi allattorneqarsimasunut immikkoortunut tunngasutigut Naalakkersuisunut oqaaseqaasiortarneq, kisianni aatsaat Naalakkersuisut tamanna pillugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut noqqaassuteqarpata. Immikkoortuni imm. 2-imi immikkoortut eqqaaneqartunut tunngasunik suliani tamani nalinginnaasunik Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ilaatinneqarnissaat Naalakkersuisut isumagisariaqarpaat.

Imm. 2-mut

Naalakkersuisut Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaammik qaqugu qinnuigisinnaaneraat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2, nr. 1-imut

Kalaallit Nunaanni aalisarnerup ingerlanneqarneranut killilersuiffigineqarneranullu malittarisassassaliornissamik pilersaarusiornermut suliaqarnermullu atatillugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat. Assersuutigalugu aalisarnermut tunngasuni inatsisitigut suliniutinut nutaanut tunngasutigut Naalakkersuisut tusarniaaqaarneranni tassani Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ilaatinneqarsinnaapput.

Imm. 2, nr. 2-mut

Aalisarnermi aalajangersimasumi pisat annertussusaannik aalajangersaanermi Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat. Aammattaq pisassiissutit, aalisarnermi atortunik atuineq, umiarsuarnik tunitsiviliineq kiisalu aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tuniniaaneq pillugu apeqqutit pillugit siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqarnissaannik Naalakkersuisut noqqaasinnaapput. Tassani pingaartumik tuniniaanermi suliniutit nutaat eqqarsaatigineqarput ilanngullugit pingaartumik tunisinermi suliniutit nutaat eqqarsaatigineqarput.

Suliani nalinginnaasuni taamaallaat Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniarneqarsinnaapput, taamaalillutillu sulianik suliarinninnerni aalajangersimasuni peqataasinnaanatik. Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinermi ilaasortat aamma siunnersuisoqatigiit sulinerat pillugu nipangiussisussaatitaanermik nalunaarummik atsiortariaqarput.

Imm. 2, nr. 3-mut

Kalaallit Nunaanni aalisarnermi piujuartitsinermik siuarsaasunik suliniutinut tunngasunik Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisinnaavaat. Tamanna tassaasinnaavoq suliniutit aalajangersimasut pillugit siunnersuisoqatigiit tusarniarnissaat, soorlu aamma piujuartitsinermik siuarsaanermi suliniutit nutaat pillugit siunnersuisoqatigiinniit siunnersuutunik pissarsiniartoqarsinnaasoq.

Imm. 3-mut

Apeqqutini kinguartinneqarsinnaanngitsuni siunnersuisoqatigiit ataatsimoorlutik isummersinnaannginneranni Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit allakkatigut Naalackersuisunit tusarniarneqarsinnaapput.

Imm. 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit siunissami inuussutissarsiutitigut aalajangersimasumik tunuliaqutaqartunik suliatigut ilinniarsimasuussasut kiisalu Kalaallit Nunaanni aalisarnermik inuussutissarsiutini soqutigisaqatigiit kattuffianni sinniisut allat. Taamatut katitigaanerup Naalackersuisunut siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataasa sulianut tunngasunik pisariaqartunik imaqarnissaat qulakkeerneqassaaq. Aammattaaq piunasaqaataavoq ilaasortat tamarmik, assersuutigalugu inuussutissarsiornikkut misilittagaqarnertik pissutigalugu, Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut immikkut ilisimasaqarnissaat.

Imm. 5-imut

Siunnersuutigineqarpoq Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit piffissamut ukiunut sisamanut qinerneqartassasut. Ilaasortaq ataaseq tunuarpat imm. 4-imi Siunnersuisoqatigiit katitigaanerannut piunasaqaatit naapertorlugit piffissap qinigaaffiusup sinneranut ilaasortamik nutaamik Naalackersuisut toqqaassapput. Piffissaq qinigaaffiusoq siunnersuisoqatigiinnut ilaasortanik nutaanik qinersisoqarnerani aallartissaaq, Inatsisartut inatsisaata matuma atulersinnerata kingorna.

Imm. 6-imut

Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat akornanni Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannik Naalackersuisut toqqaassapput, tak. imm. 4. Siulittaasoq aallaaviatigut inuussutissarsiornermik sivisuumik misilittagaqarneq, siusinnerusukkut Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinni peqataasarsimaneq imaluunniit aalisarnej pillugu inatsisinut taakkuninngalu aqutsinermut immikkut ilisimasaqarneq pissutigalugu suliatigut pisariaqartumik ilisimasaqartoq ilaasortat akornanni toqqaarneqassaaq.

Naalackersuisut aamma Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasissaannik piareersaanissamut pisussaaffeqarput. Suleriaaseq assersuutigalugu ataatsimiigiqqusisarnerit, imaqarniliat il.il. pillugit malitarisassanik imaqarsinnaavoq.

Taakku saniatigut siunnersuisoqatigiinnut allatseqarfimmik Naalackersuisut isumaginnissapput. Allatseqarfik siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinik piareersaanermi ingerlatsinermilu peqataassaaq. Allatseqarfik maannakkutut inunnit Aalisarnermut Naalackersuisoqarfimmi sulisunit imaluunniit pisortani sulisunit allanit imaluunniit pisortat ingerlatsivianni Naalakkesusoqarfimmit toqqaarneqartumit ingerlanneqassaaq.

Naggasiullugu Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut atatillugu aningaasartuutit Naalakkersuisunit akilerneqassapput. Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat akissarsiat pillugit inatsit malillugu siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut Naalakkersuisut akissarsianik akiliissapput kiisalu ataatsimiinnerit ingerlanneqarnerannut inissaqartitsissallutik. Taamaattorli assersuutigalugu ataatsimiiffissamut siumut utimullu timmisartumut billetsinut, unnuinernut, aamma ullormusianut il.il. aningaasartuutit akilerneqarnissaat aalajangersakkamut ilaangillat. Taakku ilaasortap nammineerluni akilertassavai.

Kapitali 14 *Nakkutilliineq*

§ 50-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taanna malillugu inatsimmi aalajangersakkanik eqqortitsisoqarneranik nakkutilliinermut malittarisassanik sukumiinerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Tassunga ilanngullugu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani kalaallit angallataasa tulaassineri usinillu nuutsisarneri pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Aalajangersagaq taanna malillugu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaata avataani kalaallit angallataasa tulaassineri usilersoqqinnerilu pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aamma aalajangersaasinnaapput. Aalajangersakkamut ilaapput Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aamma avataani pisat.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit nakkutilliinermi pisussaaffiit qaqugukkulluunniit atuuttut Naalakkersuisut ilanngussinnaavaat. Aalajangersagaq taamaalilluni NAFO-miit aamma NEAFC-imiit nakkutilliinermi aalajangersakkat Kalaallit Nunaanni inatsisinut ilanngunneqarnissaannut tunngavissiivoq. Tamanna ilaatigut isumaqarpoq Naalakkersuisut Port State Control-mut tunngatillugu sukumiinerusunik malittarisassiorsinnaasut.

Imm. 3-mut

Inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarnerup pinngitsoortinissaa siunertaralugu aalisakkat ilaatigut qanoq pizarineqarnerinut tunineqarnerinullu malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut periarfissaqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Nunat tamat akornanni suleqatigiiffiit Kalaallit Nunaata peqataaffigisaani inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarnerup pinaveersimatinnissaanut annertuumik isiginninnerannut atatillugu aalajangersagaq una isigineqassaaq. Taanna

naapertorlugu tulaassinerit usinillu nuutsinerit qanoq ingerlanneqarnissaat pillugu suleqatigiiffinit taakkunanit piomasqaateqartoqarpoq, aamma nunat ataasiakkaat inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarnerup pinaveersimatinneqassanissaanut annertunerusumik qanoq iliuuseqarsinnaanersut.

Nr. 1

Unioqqutitsisumik aalisarnerup pinaveersimatinnissaa siunertaralugu pisat tiguneqartut pillugit paasissutissanik inuit aamma inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasut tunniussinissaannik pisussaaffiliisunik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Tamakku assersuutigalugu tassaasinnapput tigooqqaaviit, suliffissuit, illut niuerfiit il.il. taamatut pisussaaffilerneqarsinnaasut.

Siunertaq tassaavoq inerteqqutaasumik, nalunaarutigineqanngitsumik killilersugaanngitsumillu aalisarneq ingerlanneqarnersoq nakkutiginiarlugu aamma angallatit allattaavinnut malittarisassat malillugit allattuinersut nakkutiginiarlugit sapinngisamik pitsaanerpaanik nakkutilliisutut oqartussat sakkusaqartinneqassasut.

Nr. 2

Unioqqutitsisumik aalisarnerup pinaveersimatinnissaa siunertaralugu aamma pisanik tunisisartut inuit aamma inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasut aalisarnermut kalaallit imaluunniit nunat allamiut akuersissutaannik atuuttumik peqarnersut nakkutiginninnissamut tigooraaviit, suliffissuit, illut niuerfiit il.il. peqqunneqarnissaat pillugu malittarisassanik aamma aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Inuk imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasoq akuersissummik atuuttumik peqarnani pisaminik tigooraavimmut tunisisimasoq paasineqarpat tigooraaviup, suliffissuup imaluunniit illup niuerfiusup il.il., taamatut pisanik pisisimasup pineqaatissinneqarsinnaanera pillugu malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Nr. 3

Pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimatillugit, tamanna tusagassiorfiit, aalisarnermi kattuffiit il.il. aqputigalugit tamanut saqqummunneqarsimalluni, tak. assersuutigalugu § 14, imm. 5, tigooraaviit, suliffissuit, illut niuerfiit il.il. pisassiissutinik taakkuninnga pisanik tigusinissaannut inerteqquteqartunik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Qulaani allassimasut nanginneratut unioqqutitsisumik pisanik tiguisimasunut pineqaatissiisumik malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnapput, pineqartup ilisimasimappagu imaluunniit ilisimasariaqarsimagaluarpagu, pisat unioqqutitsinikkut pisarineqarsimasut.

§ 51-imut

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfik nakkutilliinissamut § 5 naapertorlugu aallaaviusumik pisinnaatitaaffeqarpoq, Naalackersuisulli naalagaaffimmi oqartussat tamanna pillugu isumaqatigiissuteqarfingereerlugit allat toqqarsinnaavaat, assersuutigalugu sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisa aamma politiit. Peqatigisaanik Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfiup sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisuinut aamma politiinut siusinnerusukkut inatsimmi pisinnaatitaaffiusut tigunikuuai. Kapitali 14-imi aalajangersakkanik atuutsitsinermut politiiniit aamma sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisuinik ikioqqulluni Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanikkut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfik noqqaasinnaavoq, tamatumunnga aalajangersimasumik pisariaqartitsisoqarpat, assersuutigalugu angallat ikiffigineqarnissaminik nakkutilliiffigineqarnissaminillu itigartitsippat.

Imm. 1-imut.

Nakkutilliinermi oqartussat pisussaaffiinik aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq. Nakkutilliinermi oqartussaasut kikkunersut § 5 naapertorlugu aalajangersarneqarpoq, aallaaviusumillu tassaalluni Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfik. Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfiup saniatigut nakkutilliinermi oqartussanik allanik Naalackersuisut toqqaasinnaapput.

Nakkutilliinermi oqartussat akuersissutini piumasaqaatit eqqortinneqarnerinik nakkutilliinermut atatillugu angallatini aalisarnermi atortunik pisanillu misissuisinnaapput.

Umiarsuit tunitsiviit angallatillu allat usinik nuussinissamut akuersissuteqartut aalajangersakkamut ilaapput. Aalajangersakkami ilaapput angallatit tamarmik, Kalaallit Nunaata aalisarnermik oqartussaaffigisaani aalisartut kiisalu kalaallit angallataat nunat tamat imartaanni aalisartut. Tamassumani siunertaavoq aalajangersakkami angallatit tamarmik Kalaallit Nunaanni aalisarnermut aamma Kalaallit Nunaanni pisassiissutinut attuumassuteqartut aalajangersakkami ilaatinneqassasut.

Imm. 2-mut

Akuersissutini piumasaqaatit eqqortinneqarnersut misissornissaat siunertaralugu nakkutilliinermi oqartussat piumasarisinnaavaat angallatip pappiliaanik uppernarsaatinillu takunnikkumallutik. Tamanna nalinginnaasumik isumaqarpoq inuit imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasut, akuersissummik piginnittutut allassimasut, inuk imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasoq pisussaaffeqartorlu aalisartuunersoq qulakkeerniarlugu akuersissummik misissuineq.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermi oqartussat eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu aalajangersakkami eqqaaneqartut ingerlassinnaavaat. Inuilli taakku kinaanerminnik uppersaammik pissusissamisoortumik takutitsissallutik.

Imm. 4-mut

Nakkutilliinermi oqartussanut isumagisassanngortinneqartut pisinnaatitaaffiit suliassallu pillugit malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaasinnaanernik aalajangersakkami aalajangersaasoqarpoq.

Imm. 4 naapertorlugu malittarisassanik sukumiinerusumik aalajangersaanermut atatillugu erseqqissarneqassaaq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfiup ataani sulineq piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisunit ingerlanneqartoq taamaallaat allaffissornikkut nakkutiginninnermik nakkutilliinertullu iluseqartussaammat, aamma piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisut peqqussutit il.il. pinngitsaaliissutigissallugit imaaliallaannarlutik pissaanermik atuisinnaanatik. Taamaalilluni pinerluttulerineq pillugu inatsit naapertorlugu sulianik suliarinnittut suli tassaapput politiit imaluunniit sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui: Tassa imaappoq Inatsisartut inatsisaanni matumani malittarisassat malillugit unioqqutitsilluni aalisarnermik unnerluuteqarnissamut naammattumik tunngavissaqartillugu.

§ 52-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat tamanna pisariaqartut missiliorneqarpat aalisariutit sulluunniit unitsissinnaavaat, ikiffigalugit misissorlugillu. Aamma pisanik sakkunillu misissuinissaq imaluunniit nakkutilliinissaq siunertaralugu angallatit nunamukarnissaannik peqqusisnaapput.

Manna tikillugu annertunerusumik sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui angallatit unitsinnerisigut taakkulu ikiffiginerisigut nakkutilliisuunikuupput. Tamanna pillugu Danmarkimi naalagaaffimmi oqartussanik isumaqatigiissusiortoqarpat taamatut nakkutilliilluni suliap ingerlanneqarneranik sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui nangitsisnaapput. Aalajangersagaq naapertorlugu maannakkut ”nakkutilliinermi oqartussat” angallammik unitsitsisinnaallutillu ikisinnaapput, taamaattumik § 5-imi akisussaaffiit agguarneri naapertorlugit maannakkut aallaaviatigut suliassamik taassuminnga Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik isumaginnissaaq. Tamanna atuutissaaq § 5, imm. 2 naapertorlugu naalagaaffimmi oqartussanik allanik immikkut isumaqatigiissusiortoqarsimanngippat.

§ 51-imi nakkutilliinermi suliassat ingerlanneqarsinnaapput kalaallit imaluunniit nunat allamiut angallataat pineqarnerisigut apeqqutaatinnagu.

Aallaaviatigut nakkutilliinermi oqartussat umiarsuup unitsinneqarfiani imaluunniit ikiffiqineqarfigisaani misissuissapput. Tamanna ajornarpat, imaluunniit sapernartoq paasineqarpat, umiarsuaq Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut toqqarneqartumut ingerlaqqullugu peqquneqassaaq.

Pisanik sukumiinerusumik kisitsisoqarnissaa siunertaralugu, uppersaatit qulakkeerneqarnissaat imaluunniit tigusarinninnissaq siunertaralugu umiarsuup nunamukarnissaa nakkutilliinermi oqartussat peqqusisinnaapput.

Imm. 2-mut

Imm. 1 naapertorlugu pisinnaatitaaffik eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu kisiannili kinaassutsimik uppersaammik pissusissamisoortumik takutititsinikkut nakkutilliinermi oqartussat ingerlassinnaagaat aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Tamanna immikkoortumi periutsimut maannamut atuuttumut akuerisaasumullu naapertuuppoq.

§ 53-imut

Imm. 1-imut

Kalaallit nunallu allamiut angallataat, Kalaallit Nunaanni akuersissuteqarlutik aalisartut angallatip aalisarnermut attuumassuteqartunik ingerlataanik nakkutilliinissaq siunertaralugu nakkutilliinermi oqartussat sinniisuinik angallammiittoqarnissaanik nakkutilliinermi oqartussat peqqusisinnaapput.

Aalajangersakkap oqaasertai siusinnerusumut naleqqiullugu annertusineqarput, taamaalilluni maannakkut erseqqissarneqarluni aalajangersagaq angallatinut aalisarnermik ingerlataqartunut taamaallaat atuukkunnaarluni, kisianni aamma aalisarnermut attuumassuteqartunik ingerlataqartunut angallatinut tamanut, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu angallatit usilersoqqinneqartut, angallatit aalisakkanik assartuisut, umiarsuit tunitsiviit, umiarsuit tunisassiorfiit, umiarsuit qerititsiviit il.il.

Kiisalu aalajangersagaq imatut annertusineqarpoq, maannakkut umiarsuaatileqatigiiffiit Naalakkersuisunit akuersissuteqarlutik angallatit aalisartut, usinik nuutsisut nuutsisuni imaluunniit aalisarnermut attuumassuteqartunik allatigut ingerlataqartut nakkutilliinermi oqartussaniit sinniisunik ilaasoqaqqullugit peqquneqarsinnaallutik, angallat taamaattoq Kalaallit Nunaata nunami aalisarnikkullu oqartussaaffigisaata avataani ingerlataminik ingerlataqarpat.

Nakkutilliineq nalinginnaasumik imatut aaqqissuunneqassaaq nakkutilliinermi oqartussat sinniisui nalunaaquttap akunnerini arlalinni angallammiillutik aamma atortunik, umiarsuup allagaataanik, usianik il.il. misissuillutik.

Nakkutilliineq aamma imatut ingerlanneqarsinnaavoq nakkutilliinermi oqartussat sinniisui piffissani sivisunerusuni angallammiillutik, aamma angallatip ingerlataanik

alapernaarsuillutik aamma unioqqutitsisinnaanernik nakkutilliineq siunertaralugu takusaallutillu misissuillutik.

Nakkutilliinermi oqartussat najuunneri aalisarnerup malittarisassat atuuttut malillugit ingerlanneqarneranik qulakkeerinneqataavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat kalaallit aamma nunat allamiut aalisariutaat, aalisarnermi assartuutaat aamma umiarsuit tunitsiviit peqqusinnaavaat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani avataanilu angallatit taakku tulaassaannik usilersoqqinnerinillu nakkutilleeqqullugit.

Aalajangersagaq Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani taassumalu avataani aalisarnermut atuuppoq. Aalajangersakkap pingaaruteqarnera pisanik nuussineq imaluunniit pisanik tulaassineq umiarsuit uppersaataanni il.il. allatorneqarsimasunut naapertorlugit ingerlanneqarnerisut ilaatigut nakkutilliinermi oqartussat nakkutilliinissamut periarfissaqarnerannut atatillugu isigineqassaaq.

Imm. 3-mut

Nakkutilliinermi oqartussat najugaqarnerannut nerisaqarnerannullu umiarsuaatileqatigiiffiit aningaasartuutunik akiliinerat periuseq atuuttoq malillugu annikitsuararsuuvoq. Taamaattorli aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaat malillugu nakkutilliinermi aningaasartuutit ilaannik annertunerisunik imaluunniit tamarmiusunik umiarsuaatileqatigiiffiit akileeqqunissaannut periarfissaqarpoq. Kisianni nalilerneqassaaq umiarsuaatileqatigiiffiit akiliisinnissaat tulluarnersoq. Naliliinermi ilanngunneqassaaq akiliutissap angissusia anguniakkamut sanilliullugu naammaginarsoq.

Aalajangersagaq taanna naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqartut tamakkiisumik akiliinissamut peqqusisinnaanermut kinaassusersiunngitsumik piumasaqaatinik imaqartariaqarput, taamaalilluni erseqqissumik takuneqarsinnaalluni umiarsuaatileqatigiiffiit allanik imaluunniit tamakkiisumik akileeqquneqarsinnaassanngitsut, immikkoortumi aalajangersimasumi imaluunniit piffissami aalajangersimasumi kilisaatinut tamanut akiliinissamut piumasaqaat eqqunneqanngippat.

Nakkutilliineq pillugu akiliinerup annertussusaata allanngorneranik tunngavilersuisinnaasunik pissutsinik tamakkiisumik taaguisoqarsinnaanngilaq, kisianni assersuutitut eqqaaneqarsinnaallutik:

- 1) Kilisaammiit nalunaaruteqanngitsoornerit uteqattaartut.
- 2) Unioqqutitsinerit uteqattaartut siusinnerusukkut paasineqarsimasut aamma umiarsuup naalagaanut assuarliutigineqarsimasut.

3) Aalisarnermi nakkutilliisup pisarnertut pulaarnerata nalaani ingasattumik unioqqutitsinerit paasineqartut.

4) unioqqutitsisumik igitsinernut pasitsaassinerit sakkortuut pisat annertussusiisa katitigaanerisigut, immikkoortumi angallatit allat pisaannik malunnaatilimmik allaanerunerisigut imaluunniit Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfianiit immikkoortumi angissutsit nalinginnaasumik angissusiisa agguarnerinik paasisaqarsimanermiit takutinneqartut.

5) Pisarnertut pulaarnermi angallatit ataatsimoortut sunniuteqarluartumik misissuititsinngippata aalisarnermik nakkutilliisut ataavartumik angallammiitinneqarnissaat pisariaqalersimappat. Tamanna assersuutigalugu Tunumi 100 pct.-imik tunisassiornissamut akuersissuteqartunut kilisaatinut atuuppoq.

Imm. 4-mut

Pingaaruteqarpoq nakkutilliinermi oqartussat sinniisui angallatini taakkunaniittut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmik, Issittumi Sakkutuunik aamma politiinik atassuteqarnissamut periarfissaqarnissaat. Inuk nakkutilliisooq taamaaliornikkut unioqqutitsinertut ilimagineqartoq erseqqinnerusumik misissorneqassanersoq imaluunniit erseqqinnerusumik misissuineq ingerlanniarlugu Issittumi Sakkutuuniit umiarsuaq alapernaarsuut aggersarneqassanersoq pillugu qullersani nalilersuisissinnaavai.

Angallatip radioanik, nalunaarasuartaataanik qarasaasiaanillu atortuinik nakkutilliinermi sulinermit atasunik atuinermi aningaasartuutit umiarsuaatileqatigiiffiup akilissavai.

Angallatip radioanik, nalunaarasuartaataanik qarasaasiaanillu atortuinik nakkutilliinermi sulinermit atanngitsunik atuneq pillugu aningaasartuutit aalisarnermik nakkutilliisup nammineq akilissavai.

Imm. 5-imut

Imm. 1 aamma 2 naapertorlugit pisinnaatitaaffik eqqartuussivik aalajangiiteqqaarnagu kisiannili kinaassutsimik uppersaammik pissusissamisoortumik takutititsinikkut nakkutilliinermi oqartussat pisinnaaittaaffii periuseq atuuttoq naapertorlugu ingerlanneqarsinnaapput.

Imm. 6-imut

Aalajangersagaq taanna malillugu nakkutilliinermi oqartussat, taakku aalisarnermi nakkutilliisui, aamma sulisut allat nakkutilliinermi suliassanik suliaqartussat toqqarneqarsimasut pillugit malittarisassanik pisinnaatitaaffinnillu Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Aalisarnermi malittarisassanik eqqortitsisoqarneranik nakkutilliinerit annertuut politiinit aamma Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaatitaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit ingerlanneqartarput, taamaattumillu suliassat taakku pillugit malittarisassanik aalajangersaaneq Naalagaaffimmi oqartussat peqatigalugit isumaqatigiissutigineqassallutik.

§ 54-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq pissutigalugu "misissuiffimmik" aaqqissuussinermik taaneqartumik pilersitsisoqarsinnaavoq. Aalajangersagaq malillugu angallat sumiiffimmut aalajangersimasumut ingerlaqquneqarsinnaavoq, tamaani alapernaarsuineq ingerlanneqarsinnaalluni. Taamatut aaqqissuussinikkut Sakkutuut aalisarnermik alapernaarsuisui akulikinnerusumik taamaalillunilu kinguneqarluarnerusumik alapernaarsuisinnaapput.

Nunat allamiut angallatai eqqarsaatigalugit tamanna amerlanertigut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaanut pulanerup siorna kingornalu pisinnaavoq.

Misissuiffimmik aaqqissuussineq angallat aalisakkanik ataatsinik immikkoortuni malittarisassa qarfiusuni assigiinngitsuni aalisarpat, immikkoortuni taakkunani aalisarsinnaanerup avissaarnerani tulluassaaq. Nunat allat aaqqissuussineq atorpaat, taakkulu misilittagaat iluaqutaasumik ilanngunneqarsinnaallutik.

Pingaaruteqarpoq aaqqissuussineq taamaallaat pisariaqartumik annertussuseqartumik atorneqarpat. Aaqqissuussineq aalisarnermut akornutaassanngilaq. Tassunga atasumik siunertamut iluaqutaassaaq piffissaq sumiiffillu sapinngisamik umiarsuup naalagaalu isumaqatigiissutigineqarpata.

§ 55-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq kalaallit aamma nunat allamiut angallataannut atuuppoq.

Aalajangersagaq taanna malillugu angallat aalisarnissamut akuersissuteqarfiummitillugu aalisarnermi atortut illuartinneqarsimassapput.

Aalajangersakkami siunertaavoq angallatip akuersissutigisaata saniatigut aalisarnermik ingerlatsisoqannginnissaata qulakkeerneqarnissaa. Angallatit taamaalillutik aalisarnermi atortunik saqqumititsiinnarnermikkut pillaatissinneqarsinnaapput.

Aalajangersagaq nakkutilliinermi aalajangersagaanngikkaluarpoq, kisiannili angallat kalaallit nunaata imartaani angalaartillugu qanoq pissusilersornissaanut malittarisassaliornissamik aalajangersagaq siunertaqarluni. Taamaattorli aalajangersakkami nakkutilliinermi oqartussanit nakkutigineqartussaeneri pineqarmata nakkutilliinermi aalajangersakkat pillugit immikkoortup ataani ilaatinneqarluni.

§ 56-imut

Imm. 1-imut, nr, 1-3

Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq nakkutilliinermut periarfissap qulakkeerneqarnissaa. Assersuutigalugu nakkutilliinermi oqartussat pisanik misissuereertinnagit imaluunniit nakkutilliinermi oqartussat takkuteertinnagit angallatip pisanik usingiarsinnaanngikkaat pillugu peqqussummik nalunaaruteqarsinnaapput. Aammattaaq aalajangersagaq angallatinut suliffeqarfinnullu aalajangersimasumut atorneqarsinnaalluni, piffissami assersuutigalugu aalisakkanik aalajangersimasunik tunisineq pillugu tulaassinernik kinguneqarluarnerusumik nakkutilliisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqartillugu. Taamaalilluni tulaassinerni, usilersoqqinnermi imaluunniit aalisakkanik immikkoortiterisoqarnerani ingerlaannartumik oqimaalutaaneq suliffeqarfiit nakkutilliinermut oqartussanut siumoortumik nalunaarutigissagaat pillugu angallatinut peqqusisoqarsinnaalluni, tassunga ilanngullugu oqimaalutaaneq oqimaalutaasartumit akuerineqartumit ingerlanneqartassasoq. Peqqussutit inerteqqussutillu taamaalillutik aalisarnerni aalajangersimasuni imaluunniit immikkoortuni tamatumunnga pisariaqartitsisoqalersillugu nalunaaruteqarnissaq naatsorsuusiortoqarnissaa pillugit piumasaqaatinut nalinginnaasunut ilassutitut pingaaruteqartut atorneqarlutik.

§ 57-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nakkutigineqartut nakkutilliinermi oqartussanut ikiuunnissaannut pisussaaffimmik aalajangiipput. Aalajangersakkami nakkutilliiffigineqartut nakkutilliinermi oqartussanik taakkualu sinnissaannik suleqateqarnissaat nakkutilliinermilu suliassanik ingerlatsinermi ajoqusersuinnginnissaat qulakkeerneqassaaq. Taaguummi “pisariaqartumik ikiuunneq” ilaapput nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaa eqaarsaatigalugu pisariaqartutut isigineqartut kiisalu nakkutilliinermi oqartussat sulinerminnut atatillugu pisariaqartitaannik atortunik, uppersaatunik, atortussiananik, logboginik, atortunik elektroniskiusunik raatiunillu ujartorneqartunik pisariaqartunillu atuinissaat qulakkeerniarlugu inuit taaneqartut inuttanik immikkullu ilisimasalinnik ikiuisussanik atugassiissapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami nakkutilliinermi oqartussat immikkut ittumik pisoqarnerani kukkunersiuisumik naalagaaffimmit akuerisaasumik imaluunniit kukkunersiuisutut nalunaarsorneqarsimasumik atortunik nakkutigineqarsinnaasunik misissuisussamik toqqaassasut aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkamut ilaapput angallatit suliffeqarfiillu, nakkutilliinermik ingerlatsineq tamatumunnga pisariaqartitsippat.

§ 58-imut

Imm. 1-imut

Siunnersuusiormut atatillugu nakkutilliinermi pisinnaatitaaffiit atuuttut pisariillisarneqarnissaasa pisariaqarnerat Naalakkersuisunit nalilersoqqissaarneqarnikuupput. Tassunga atatillugu aalisarnermik nakkutilliineq pisariillisarsinnaajumallugu aalisariutini, suliffeqarfanni aalisakkanik tunisisartunik toqqortaqtunilu il.il. nalunaarutigineqanngitsumik aalisarnermik nakkutilliinerup ingerlanneqartarnissaa pisariaqartutut isigineqarnikuuvoq. Suliffeqarfinnut isersinnaanermut angallatinullu ikisinnaanermut piumasaqaat tassaaginnarpoq, nakkutilliinermi oqartussat Inatsisartut inatsisaannik taannalu naapertorlugu malittarisassanik malinneqarnerisooq nakkutilliinermik suliaqarnerannut atatillugu tamanna pissasoq. Tamanna taamaalilluni nakkutilliinermi oqartussat inatsisitigut suliakkiissutinik suliaqarnissaannut nalinginnaasumik tunngaviuvoq.

Siunnersuummi taamaalilluni pissusissamisoortumik kinaassutsimik uppersaammik takutitsinikkut aamma eqqartuussivikkut aalajangiinertaqanngitsumik siunnersuummi taaneqartuni angallatini suliffeqarfinnilu aalisarnermi nakkutilliinissamut nakkutilliinermi oqartussat periarfissaqarnerat attatiinnarneqarpoq.

Imm 2-mut

Nakkutilliinermi oqartussat aalajangersagaq taanna malillugu inatsimmik saneqqutsisoqartumik pasitsaassisoqarpat inuit angerlarsimaffianni siumut nalunaaruteqaqqaaratik misissuisinnaapput. Nakkutilliinermi oqartussat qaqugukkut inuit angerlarsimaffianni isernissamut piumasaqarsinnaanerat imm. 1-imut tunngatillugu sakkortusineqarpoq. Taamaalilluni pineqartup inatsimmik taannalu naapertorlugu malittarisassianik saneqqutaarinerminut atatillugu angerlarsimaffimminik atuineranik pasitsaassisoqarsimassaaq. Sanilliussinermik tunngavik uani isiginiarneqassaaq, taamaalillunilu inuit angerlarsimaffiinut oqartussat isinnginneranni iliuitsit annikinnerusut atorineqassapput. Suliali kinguartinneqarsinnaannginnera eqqarsaatigalugu imaluunniit nakkutilliinermi oqartussat iliuitsit annikinnerusut atorineqarnissaat utaqqippassuk uppersaatit peerneqarnissaannik iginneqarnissaannilluunniit pasitsaassisoqarpat saneqqunneqarsinnaavoq.

Angerlarsimaffiup inatsimmik saneqqutaarinermi atorineqarnera pisinnaavoq angerlarsimaffimmi uppersaateqarneranik, atortoqarneranik assigisaannillu inatsimmik saneqqutsinermut uppersaateqarneranik pasitsaassineq. Tamassuma saniatigut angerlarsimaffik inatsimmik saneqqutsinermut uppersaatini atorineqarsinnaasunik pilersitsinermut, uninngatitsinermut, tunniussinermut toqqorsinermulluunniit atorineqarpat oqartoqarsinnaavoq angerlarsimaffik inatsimmik sanioqqutitsinermut atorineqartoq.

Nakkutilliinermi oqartussat angerlarsimaffimmut imaliinnarlutik isersinnaanngikkunik politiinut ikiortissarsiorsinnaapput. Angerlarsimaffimmi piginnittup iseqqusinnginnissaa nakkutilliinermi oqartussat ilimagippassuk imaluunniit nakkutilliinermi oqartussat

sulinerannik ajoqusersuisussaasoq nakkutilliinermi oqartussat ilimagippassuk politiinik siumut ikioqqusoqarsinnaavoq.

Kapitali 15
Pineqaatissiissutit

§ 59-imut

Imm. 1-imut

Akiliinerup annertussusissaanik uuttuinermi Pinerluttulerinermi inatsimmi tunngaviit atorneqassasut tunngavigineqarpoq, tak. tassani § 121 aamma § 127. Tamatuma kinguneraa akiliisinnaassutsip aamma pinerluttup qanoq ittuunerata saniatigut pineqartup suunerani iliuutsit akornusernissaannut inuiaqatigiit soqutigisaat pingaartinneqassasut. Tassunga ilanngullugu unioqutitsilluni iluanaarutaasinnaasut nalingi aallaavigineqassapput. Angallatip angissusia, piginnaasaa aaqqissugaaneralu kiisalu inatsisinik unioqutitsinermut tunngasut pissutsit eqqarsaatigineqarsinnaapput. Taamaattorli akiliisitsinerup qaffasissusia pitsaaliuinertut erseqqissumik sunniuteqartutut annertussusilerlugu aalajangersarneqartariaqarluni.

Aalisarnermi suliani aallaaviusoq tassaavoq angallammi naalagaasoq unioqutitsisinnaanernut inuttut unnerluunneqassammat. Taamaattorli imm. 4-mut innersuussisoqarluni, piginnittoq angallammik ingerlatsisuunngippat.

Nr. 1

Inatsimmi aalajangersakkanik allanneqartunik unioqutitsinerni akiliisitsisoqarsinnaavoq.

Nr. 2

Inuit inatsisitigullu inuttut isigineqarsinnaasut inatsimmi peqqussutinik nalunaarutinillu allaqqasunik malinninngitsut akiliisinneqarsinnaapput.

Nr. 3

Inatsisit malillugit akuersissutini tuunniunneqartuni piumasaqaatinik unioqutitsinerni akiliisitsisoqarsinnaavoq.

Piumasaqaatit taamaattut akuersissummi aalajangersarneqassapput, taakkuli aallartinnissamut akuersissutinik taaneqartartuni aamma aalajangersarneqarsimasinnaapput. Piumasaqaatinut assersuutitut taaneqarsinnaapput akuersissutit pisanik tunisisussaataitaneq amerlanertigut aalisarsinnaanermut akuersissummi piumasaqaatitut allaqqagajuttartut.

Nr. 4

Paasissutissanik eqqortunik nalunaarsuineq piujuartitsinermik tunngaveqartumik inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup aalajangersarnissaanut tunngaviupput, paasissutissanik

eqqunngitsunik salloqittaataasunilluunniit tunniussineq, aamma paasissutissanik tunniussinngitsoorneq taamaattumik pineqaatissiisutaassapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu malittarisassanik nalunaarutikkut atulersinneqartunik unioqutitsinerit aamma akiliisitsinernik kinguneqarsinnaaneritik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq. Pineqaatissiinerit taamaallaat inatsimmi takuneqarsinnaannginnissaat, kisianni aamma inatsimmik tunngaveqarlutik nalunaarutini aamma kommunit malittareqqusaannit takuneqarsinnaanerit atatillugu taanna isigineqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami pineqarput suliffeqarfiit il.il. unioqutitsinernut namminneq akisussaanerit. Aalajangersagaq pingaartumik umiarsuaatileqatigiiffinnut suliffeqarfittut ingerlanneqartunut atuuppoq.

Kommunimi ataatsimoorfik kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfinni aqutsisut pillugit Inatsisartut inatsisaannut ilaasoq tassaavoq ataatsimoorfik kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfinni aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni kingusinnerusukkat allannguuteqartumi § 64-imut allaqqasut. Aalajangersakkami § 64-imut innersuussisoqanngilaq tassa aaqqissuusseqqinnermut kommuninillu aaqqissuusseqqiinnermut atatillugu Inatsisartut inatsisaanni allannguisoqarnissaa naatsorsuutigineqarmat.

Imm. 4-mut

Imm. 4-imi aalajangersakkami pineqarput angallammik piginnittup imaluunniit oqartussaasup inuttut akisussaanera. Nalinginnaasumik tamanna amerlanertigut tassaassaaq piginnittoq. Taamaattorli aalajangersakkap kinguneralugu angallammik attartortoq taamaalillunilu angallammik atuisinnaasoq aamma akisussaatinneqarsinnaasoq.

§ 60-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq akiliisitsinissamik arsaarinninnissamillu allaffissornikkut aalajangiineq, tassungu ilanngullugu nalilinnik arsaarinninneq. Periarfissaq siunnersuutikkut inatsisip atuuffiini tamani atuutilersinneqarpoq, taamaalilluni nalunaaruteqartarnek pisanillu tunisineq pillugu inatsimmi malittarisassanik unioqutitsineq tunngavigalugu allaffissornikkut aamma akiliisitsisoqarsinnaalluni arsaarinnittoqarsinnaalluniluunniit.

Pineqartup pisuusutut nassuernissaa suliallu akiliisitsinikkut aalajangiiffiginissaanik isumaqarnissaa piumasaqaataavoq.

Allaffissornikkut akiligassiisoqarnissaanut periarfissaqarneq taamaallaat suliani killilinni atorniarneqarpoq aammalu akiligassiisoqarnissaani sulariaaseq aaqqissuinerlu erseqqissoq

aalisarnermik nakkutilliisunut angallatinullu nakkutilliisunut ilitsersuutini aalajangerneqarumaarluni.

Akiligassiisarneq EU-mi pisinnaatitsineq pillugu inatsimmi pisinnaatitsineq atorlugu logbogit kingusinaartumik nassiunneqarnerat pillugu suliani ullumikkut atorneqartarpoq.

Taamatuttaaq arsaarinninnissamik pariarfissaq siunnersuutip kinguneraa, tassunga ilanngullugu nalilinnik arsaarinninnissamik allaffissornikkut aalajangiineq.

Unioqqutitsilluni sakkooq pineqartup pisuunerminik atsiornissaata kiisalu eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinninnermik suliamik aalajangiinissamik isumaqataanerminik nalunaaruteqarnissaata tungaanut nakkutilliinermi oqartussanit tigummineqassaaq. Piumasaqaatini taakkunani marlunni ataaseq eqqortinneqanngippat eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnittoqarsinnaanngilaq.

Taamatuttaaq nalilinnik eqqartuussivik avaqqullugu arsaarinnittoqarsinnaavoq.

Eqqartuussivik avaqqullugu arsarinninneq akiligassiinerlu eqqartuussivinni aalajangiinnermut sanilliullugu, tassani politiit eqqartuussivillu suliamut ilanngunneqartarlutik, ajornannginnerummat aalajangeeriaaserlu nanertuutaannginnerummat, innuttaasup suliani ajornanngikannersuni periarfissat taakku marluk akornanni toqqaasinnaanissaa pissusissamisoortutut isigineqarpoq.

Akiligassiinermik arsaarinninermilluunnit allaffissornikkut aalajangiinnermut atatillugu qinnuteqartoqarneratigut akiliinissamut piffisarititap sivitsorneqarnissaanik periarfissaq aalajangersakkami atuutilersinneqarpoq.

§ 61-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq, aalajangersarneqarlunilu § 60, imm. 1 naapertorlugu suliarineqartuni eqqartuussisoqarnermi sulineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 347 taamatuttaaq atuutissasoq.

§ 62-imut

Imm. 1-imut aamma 2-mut

Aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq angallami unioqqutitsilluni aalisartumi pisanik arsaarinninnermi ilaasut pisat taakkualu nalingini angallammiittut angallatillu avataaniittut ilaasut, tassani pineqaratik pisat unioqqutitsinani aalisarnermeersutut uppenarsarneqartut.

Aalajangersakkami tassani pinerluttulerineq pillugu inatsimmi tunngaviit saneqqunneqarput. Saneqqutsineq pisat ilaat unioqqutitsilluni aalisarnermeersut immikkoortinnissaata ajornakusoornera tunngavigalugu isigineqassaaq.

Pisat ilaat unioqqutitsilluni aalisarnermeersut suullu tassanngaaniinnginnersut nalilersuinermi kinguneqanngilaq, angallat pillugu pissutsit aalajangersimasut pingaartinneqassasut. Taakku tassaasinnaapput logbogimik, usilersornermut allattuivimmik, angallammi aalisarnermi atortunik, atortut suut atorneqarsimanerannik logbogi allaqqasunik il.il. nalilersuineq. Pisat nalunaarutigineqartunut naapertuunnersut nalilersuinermi aamma iluaqutaasinnaapput.

Pisat ilaat suut unioqqutitsilluni aalisarnermeernersut suullu unioqqutitsilluni aalisarnermiinnginnersumut tunngatillugu nalilersuinermi apeqqutaassaaq, suut uppersarnerneqarsinnaasimanersut.

Unioqqutitsilluni aalisarnerq pisanik arsaarinninnermik kinguneqartoq pisinnaavoq angallatip matoqqasumi aalisarnerani imaluunniit angallat pineqartoq aalisarsinnaanermut akuersissuteqannginnerani. Tassaasinnaavoq aalisarnermik unitsitsinerup atuutilereernerata kingorna imaluunniit pisassiissutiminik tamanik atuereernerata kingorna. Tamanna aamma pisinnaavoq, angallat aalisarnermi atortut akuerisaanngitsut atorlugit aalisarpat, tassunga ilanngullugit nigartat mikivallaartut il.il.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu angallatip pisaanik annertuumik uteqattaartumillu nalunaaruteqannginnerani angallammik angallatilluunniit nalinganik arsaarinnittoqarsinnaavoq.

Pisut annertunerit imatut paasineqassapput, pisut pillugit piaaraluni annertuumilluunniit mianersuaalliorluni nalunaaruteqannginneq kukkusunilluunniit nalunaaruteqarpat. Pisunut ilaapput angallatip pisassiissutini tamaasa pisisimappagit, sumiffimmi mattoqasumi aalisarpat, atortut inerteqqutaasut atorlugit aalisarsimappat, nigartat mikivallaarpata, aalisakkanik aalisaqqusaanngitsunik aalisarsimappat assigisaallu.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami arsaarinnittarneq pillugu nalunaarutikkut sukumiinerusunik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut pisinnaanngarput. Malittarisassat taakku suliarineranni tamanna pillugu Pinerluttulerineq pillugu inatsimmi § 166 isiginiarneqassaaq, taakku malillugu atortut pinerluuteqartup unioqqutitsinani ingerlatsineranut annertuumik pingaaruteqartut pissutsit immikkut ittut tamassumunnga pissutissaqartitsinngippata, arsaarinnissutigineqassanngitsut.

§ 63-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami tassani pisanik arsarinninnermut atatillugu immikkoortitsineq. Immikkoortitsineq assersuutigalugu pisinnaavoq pisat angallammi usilersornermi inissinnerisigut.

Immikkoortitsineq aamma pisinnaavoq pisanik nalunaaqutsiinikkut imaluunniit lastip inilluunniit paarnaarneqarnerannik nalunaaqutsiinikkut. Pisariaqartutut isigineqarpat periarfissat taakku marluk ataatsikkut atorneqarsinnaapput.

Immikkoortitsinermi nalunaaqutsersuinermiluunniit akulerutsitsinissaq pinngitsoorneqarsinnaanngippat, angallat oqaaseqatigiit aappaat malillugu pisanik arsaarinnissutinik imaluunniit nalinginik arsaarinnissutigineqartunik tulaassinissaanik peqquneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu pisat arsaarinnissutaasut angallat Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaafianiitillugu immikkoortinneqassapput.

§ 64-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq nutaanngitsuuvoq kisiannili Kalaallit Nunaat isoratoorujussuummat naleqqulluni. Angallatit 75 BRT/120 BT-imi anginerusut (avataasiorlutik aalisartut) Nunatta Eqqartuussivianut suliassanngortinneqassapput.

Aalajangersakkami ilaapput kalaallit angallataat aamma nunat allamiut angallataat.

Aalajangersakkami nakkutilliinermi oqartussat angallammik unioqqutitsilluni tigummigallaanissamik eqqartuussivimmilu suliassanngortitsinissaq siunertaralugu angallatip umiarsualivimmut tulakkiartoqquneqarnissaanik pisinnaatinneqarput.

Tamatut tigusarinninnermut atatillugu eqqartuussisoqarnermi sulineq Kalaallit Nunaannut inatsimmi kapitali 235-imi § 357-imi aalajangersagaq atuutissaaq, tamassumalu kinguneraa arsaarinninnermik apeqqut angallatip tulareernerata kingorna piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu 125 tiimit qaangiunneranni eqqartuussivimmut suliassanngortinneqassasoq.

Politiit tassaagajupput angallat tulappat ikisartut. 25 tiiminik piffissaliineq taamaalilluni arsaarinninnermik apeqqummik eqqartuussivimmut suliassanngortitsinissami politiit unnerluussisussaataasullu piffissaqartinneqassapput.

Nunat allamiut angallataasa unioqutitsillutik aalisartut eqqartuunneqarnaveersaarnissaasa pinaveersimatinnissaanut aalajangersakkami ilaatigut qulakkeerisoqarpoq.

Aalajangersakkami aamma siusinnerusukkut unioqutitsinerit pissitugalugit tigusarinninnissamik periarfissiisoqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami angallatinik eqqartuussisarneq pillugu (hot pursuit) FN-imi imarpiit pillugit isumaqatigiisummi 1982-imeersumi artikili 111 malinneqarpoq. 2003-imi novembarimi aalajangerneqarpoq FN-imi imarpiit pillugit isumaqatigiisut atortussanngortinneqassasoq

“hot pursuit”-imik aallartitsinissami pingaaruteqartoq tassaavoq, unioqutitsinerup Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani pisimanissaa angallatillu malersorneqartup suli Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffianiinnissaa. Tassani malersuineq unitsinneqarani ingerlanneqassaaq.

§ 65-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taanna malillugu angallammik tigusarinnittoqarsinnaasoq, imm. 1-imi aningaasatigut piumasaqaatit akilerneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa pisariaqarpat imaluunniit aningaasanik piumasaqaatit akilerneqarnissaannut qularnaveeqqusiisoqarnissaata tungaanut.

Aalajangersagaq taanna malillugu imm. 1-imi piumasaqaatit suliap aalajangiiffigineqarneranit qaammatit marluk iluanni akilerneqanngippata angallat taassumalu atortui tuniniarnissaat qinnuteqaatigineqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu angallammik atuisoq pisinnaatitaaffeqarani angallammik atuippat imm. 1-imi malittarisassaq atorneqarsinnaanngilaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu tigummigallaqarnermut naammatittaaliortoqarpat eqqartuussisoqarnermi sulineq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi kapitali 35 atorneqassaaq. Suliaq taamaattoq Nunatta Eqqartussivianut suliassanngortinneqassaaq.

Eqqarsaataavoq aalajangersagaq inatsimmik unioqutitsinerimut atatillugu akileeqqusineq akuerineqanngippat atorneqassasoq.

§ 66-imut

Imm. 1-imut

Pillaammik akiliutit aalajangersagaq taanna malillugu Nunatta Karsianut akilerneqartassapput.

Kapitali 16

Atuutilersitsineq ikaarsaariarnerlu pillugit aalajangersakkat

§ 67-imut

Imm. 1-imut

Inatsit ulloq 1. januar 2018-imi atuutilersinneqarpoq.

Imm. 2-mut aamma imm. 3-mut

Peqatigisaanik aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq kingornatigullu allannguutit atorunnaarsinneqarput.

Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq naapertorlugu malittarisassat atuutilersinneqartut naalakkersuisullu aalajangiineri taarserneqarnissaasa imaluunniit malittarisassatigut allatigut atorunnaarsinneqarnissaasa tungaanut atuutiinnassapput.

Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq sioqqullugu malittarisassat atuutilersinneqarsimasut sulilu atuuttut malittarisassatigut uani imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni allani alajangerneqartunik taarserneqarnissaasa atorunnarsinneqarnissaasaluunnit tungaanut atuutiinnassapput

Imm. 4-mut

Aalajangersaq § 26-p imarisaata allannguutaasa kinguneranik atuutilersinneqarpoq. Aalajangersagaq ikaarsaariarnermi aalajangersakkatut isigineqassaaq. Aalajangersakkami siunertaq tassaavoq sinerissap qanittuani angallatit aamma avataasiornermi angallatit siunnersuummi agguaanermut nutaamut naleqqussarnissamut nammattumik piffissaqartinnissaat. Inatsisip atuutilersinneqarneranit ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarnissaq aalajangerneqarpoq, naliliisoqarporlu maannakkut agguaneq tassunga atillugu isiginiarneqarpat inuussutissarsiutip naleqqussarnissaanut piffissaq naammattoq.